

รายงานการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ (สามัญ) ชุดที่ ๑
วันอังคารที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา

พระยาอัยราชทรงศิริ ทำการแทนประธานวุฒิสภา: วันนั้นมัตมาชิก
มาประชุม ๗๘ คน ครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอดำเนินการประชุมต่อไป
ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่จะแจ้งให้ที่ประชุมทราบ ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา
ได้ลงมติเลือกตั้งกรรมการสามัญ คณะที่ ๑ และคณะที่ ๒ เป็นจำนวนรวม
๑๕ คน เพื่อจัดเข้าประจำคณะที่ ๑ และ ๒ คนต่อไปนั้น บัดนี้ ข้าพเจ้าได้จัด
เข้าประจำคณะเสร็จแล้ว ดังต่อไปนี้คือ:—

คณะที่ ๑. ๑. พระยาฤทธิราชทรงสวัสดิ์ ๒. พระยาจินดารักษ์
๓. พระชัยบัญชา ๔. หลวงชลาสินธุ์ ๕. พระทิพยเบญญา ๖. พระยา-
ดำรงพงศ์ธรรมพิลาดี ๗. พระยาดุริยานวงศ์ประวัติ

คณะที่ ๒. ๑. หม่อมเจ้าชัชชวลิต เกษมสันต์ ๒. พระยาโฑณฉนิท-
มนตรี ๓. พระนิคณัยประสงาม ๔. พระสัทธรรณฤมณต์ ๕. พระยาอาณา-
จักรบริบาล ๖. พระยาอรรณฤฤคนฤคิต ๗. พระยาอรรณการยนิพนธ์

ท่านผู้ใดจะเห็นเป็นอย่างอื่นบ้าง

ไม่มีมัตมาชิกเห็นเป็นอย่างอื่น

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: ถ้าไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ขอ
ประชุมรับรองให้เป็นไปตามนี้

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เรื่องที่จะแจ้งให้ที่ประชุมทราบเรื่องที่ ๒ คือ พลโท พระยาเทพหัสดิน
ขอลาการประชุมตลอดสมัยประชุมเพราะเนื่องจากป่วย จะมีผู้ใดขัดข้อง
หรือไม่

ไม่มีสมาชิกทักท้วงอย่างไร

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: ถ้าไม่มีการขัดข้อง ก็ขอว่าที่ประชุม
อนุมัติ

เรื่องต่อไป รับรองรายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๘, ๑๐, ๑๑,
๑๒ และ ๓๓/๒๔๗๓ (อิสลามญี) ครั้งที่ ๒ ชุดที่ ๓ ซึ่งคณะกรรมการได้
ตรวจและวางใจให้สมาชิกอ่านแล้ว

ไม่มีสมาชิกทักท้วงอย่างไร

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: ถ้าไม่มีผู้ใดทักท้วง ขาพเจ้าขอว่าที่
ประชุมรับรองรายงานเหล่านี้

มีสมาชิกเสนอญัตติขอเปิดย่นระเบียบวาระการประชุม ยกเอาร่าง
พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๔๗๓ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณา
เสร็จแล้วแต่ยังไม่พิจารณาาก่อนเป็นวาระแรก

น.อ.ม.จ. พรปรีชา กมตาคัน ร.น.: เท่าที่กระผมได้เสนอญัตติ
ขึ้นมาคงได้เห็นว่ามีพระราชบัญญัติฉบับนี้จะครบกำหนดในวันที่ ๓๓ ถ้าหากว่าเรา
ไม่เปิดย่นระเบียบวาระแต่จากของประชุมพิเศษเดี่ยวเดา เพราะฉะนั้นกระผม
จึงขอเสนอให้นำพระราชบัญญัติฉบับนั้นขึ้นพิจารณาาก่อน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: จะมีผู้ใดคัดค้านหรือไม่

ไม่มีสมาชิกคัดค้านอย่างไร

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้าน เพราะฉะนั้น
ก็ขอว่าที่ประชุมอนุมัติให้เปิดย่นระเบียบวาระยกร่างพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง
ขึ้นพิจารณาาก่อน ขอเชิญกรรมการเข้าประจำที่

LIRT

บันทึกการประชุมกรรมาธิการวิสามัญ ของวุฒิสภา

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ. ศ. ๒๔๕๓

ร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ผู้แปรญัตติ คณะกรรมาธิการได้ทำการพิจารณาพร้อม นายพันตำรวจเอก หดองสันติศุขยารักษ์ ผู้แทนรัฐบาล ปรากฏผลการพิจารณาดังต่อไปนี้

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	<u>ไม่มีการแก้ไข</u>
<u>คำปรารภ</u>	”
<u>มาตรา ๑</u>	”
<u>มาตรา ๒</u>	”
<u>มาตรา ๓</u>	”
<u>มาตรา ๔</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕</u>	”
<u>มาตรา ๕ ทวิ</u>	กรรมาธิการเพิ่มขุ่นใหม่
<u>มาตรา ๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗</u>	”
<u>มาตรา ๘</u>	”
<u>มาตรา ๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๒</u>	”
<u>มาตรา ๑๓</u>	”
<u>มาตรา ๑๔</u>	มีการแก้ไข

LIRT

<u>มาตรา ๑๔ ทวิ</u>	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๑๕</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๖</u>	”
<u>มาตรา ๑๗</u>	”
<u>มาตรา ๑๘</u>	”
<u>มาตรา ๑๙</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๐</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๑</u>	”
<u>มาตรา ๒๑ ทวิ</u>	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๒๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๓</u>	”
<u>มาตรา ๒๔</u>	”
<u>มาตรา ๒๕</u>	”
<u>มาตรา ๒๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๗</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๘</u>	กรรมาธิการตัดออกทั้งมาตรา
<u>มาตรา ๒๙</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๐</u>	”
<u>มาตรา ๓๑</u>	”
<u>มาตรา ๓๒</u>	”
<u>มาตรา ๓๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๔</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๕</u>	”

<u>มาตรา ๓๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๗</u>	”
<u>มาตรา ๓๘</u>	”
<u>มาตรา ๓๙</u>	”
<u>มาตรา ๔๐</u>	”
<u>มาตรา ๔๑</u>	”
<u>มาตรา ๔๒</u>	”
<u>มาตรา ๔๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๔</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๕</u>	”
<u>มาตรา ๔๖</u>	”
<u>มาตรา ๔๖ ทวิ</u>	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๔๗</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔๘</u>	”
<u>มาตรา ๔๘ ทวิ</u>	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๔๙</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๐</u>	”
<u>มาตรา ๕๑</u>	”
<u>มาตรา ๕๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๓</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๔</u>	”
<u>มาตรา ๕๕</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕๕ ทวิ</u>	กรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๕๕ ตริ</u>	”

LIRT

๕๔

มาตรา ๕๖

มีการแก้ไข

มาตรา ๕๗

»

มาตรา ๕๘

»

มาตรา ๕๘ ทวิ

กรรมวิธีการเพิ่มขึ้นใหม่

มาตรา ๕๙

มีการแก้ไข

มาตรา ๖๐

ไม่มีการแก้ไข

(ลงชื่อ) พระนิตินัยประสาน

(พระนิตินัยประสาน)

เลขาธิการกรรมการวิสามัญ

(ดำเนา)

ร่าง

พระราชบัญญัติคนเช่าเมือง พ.ศ. ๒๔๘๓

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคนเช่าเมือง

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติคนเช่าเมือง “พระราชบัญญัติคนเช่าเมือง พ.ศ. ๒๔๘๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติให้ไซบงคอบเมอพนกาทนคดตามตบฉนบคตงแตฉนประกาศในราชกิจจานเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคนเช่าเมือง พุทธศักราช ๒๔๘๐ และพระราชบัญญัติคนเช่าเมือง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒ และบรรดาบทกฎหมาย กฎ ขอบบังคับ และประกาศอื่น ๆ ในฉันท(มี)บัญญัติไว้แต่ในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งมีข้อความแย้งหรือขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

“พาหนะ” หมายความว่า ยานพาหนะหรือสัตว์พาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจนำบุคคลจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่ง

“เจ้าของพาหนะ” หมายความว่า ตัวแทนเจ้าของ ผู้เช่าตัวแทนผู้เช่า หรือผู้ครอบครองพาหนะ

“ผู้ควบคุมพาหนะ” หมายความว่า นายเรือหรือผู้รับผิดชอบในการควบคุมพาหนะ

“คนประจำพาหนะ” หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ประจำหรือทำงานประจำในพาหนะ (และรวมตลอดถึงผู้ขับพาหนะโดยดําพัง)

เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดขับพาหนะมาโดยไม่มีคนประจำพาหนะ ให้ถือว่าผู้ควบคุมพาหนะนั้น เป็นคนประจำพาหนะออกฐานหนึ่งด้วย

“คนโดยสาร” หมายความว่า คนที่เดินทางโดยพาหนะ นอกจากผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะ

“คนเช่าเมือง” หมายความว่า คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อมกนทอชย (ตลอดไป) เป็นประจำ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

LIRT

“แพทยตรวจคนเข้าเมือง” หมายความว่า แพทย์ซึ่งอธิบดีแต่งตั้ง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีซึ่งบังคับบัญชาราชการส่วน ตรวจคนเข้าเมือง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราช- บัญญัติ

มาตรา ๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อำนาจตรวจบุคคลและพาหนะที่ ปรองต๋เดินทางมาจากนอกราชอาณาจักรหรือพาหนะใดที่มีเหตุอันควรสงสัย ว่ารับคนโดยสารเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่ในกรณีที่ พาหนะนั้น (ได้) ใช้(อยู่โดยเฉพาะ)ในราชการโดยเฉพาะ

เพื่อประโยชน์ในการตรวจตามความในวรรคก่อน ให้พนักงานเจ้า หนาทมีอำนาจตรวจบุคคลและพาหนะที่ปรองต๋จะออกหรือที่มีเหตุอันควร สงสัยว่าจะรับคนโดยสารออกไปนอกราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๕ ทวิ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานเบกษา กำหนดช่องทางและด่านตรวจคนเข้าเมือง ที่จะให้คนต่างด้าวเข้ามาในราช- อาณาจักร กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ควบคุมพาหนะปฏิบัติในการนำคนต่างด้าว เข้ามาในราชอาณาจักรตามช่องทางและด่านนั้นๆ และห้ามมิให้คนต่างด้าว เข้าหรือออกในทางหรือเขตใดในระยะเวลาเท่าใดก็ได้

มาตรา ๖ รัฐมนตรีหรืออธิบดีซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี มี อำนาจประกาศกำหนด (เงื่อนไข) ให้บุคคลหรือพาหนะที่จะเดินทางเข้ามาหรือ ออกไปนอกราชอาณาจักรผ่านจุดตรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ใด (หรือห้ามมิให้เข้าหรือออกในทางหรือเขตใดในระยะเวลาเท่าใดก็ได้) โดยเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

วิธีการประกาศตามความในวรรคก่อน ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

มาตรา ๗ ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะแจ้งกำหนดวัน
และเวลาที่พาหนะนั้นจะเข้ามาถึงหรือออกจากท่า สถานี หรือท่าจอดในราช-
อาณาจักรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งควบคุม
ท่า สถานีหรือท่าจอดนั้น ก่อนที่พาหนะนั้นจะเข้ามาถึงหรือออกจากท่า สถานี
หรือท่าจอดภายในกำหนดเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประกาศไว้

ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามความในวรรคก่อนได้ ให้เจ้าของ
พาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะไปรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการ
ตรวจคนเข้าเมืองที่ใกล้ที่สุดกับเส้นทางที่เขามารถยกลงที่พาหนะนั้นเข้ามาถึง
ราชอาณาจักรโดยมีรั้ว

วิธีการประกาศตามความในวรรคแรก ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ (แห่ง) ในการตรวจคนต่างด้าว ซึ่งเข้า
มาในราชอาณาจักร (เจ้าของพาหนะหรือ) ผู้ควบคุมพาหนะได้นำพาหนะจาก
ต่างประเทศหรือนำพาหนะจากชายแดนซึ่งเป็นทางต่อเนื่องกับประเทศอื่น
และรับคนโดยสารที่มาจากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร มีหน้าที่ปฏิบัติ
ดังต่อไปนี้

(๓) มีให้คนโดยสาร หรือคนประจำพาหนะไปเสียจากพาหนะหรือ
สถานที่ที่จอดไว้ด้วยความเห็นชอบของ (เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ
และ) พนักงานเจ้าหน้าที่ จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(๒) ยินบัพฐคนโดยสารและบัพฐคนประจำพาหนะทั้งสิ้น โดยถูก
ต้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ให้อพยพพาหนะและรับพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้กระทำการตรวจ (พาหนะนั้น) จนเสร็จ ณ เขตท่า สถานีหรือตำบล ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศไว้

(๔) ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการที่จะปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ให้นำความใน (๒) (๓) และ (๔) มาใช้บังคับแก่ (เจ้าของพาหนะหรือ) ผู้ควบคุมพาหนะซึ่งจะนำพาหนะออกไปนอกราชอาณาจักรหรือจะรับส่งคนโดยสารไปส่งชายแดนเพื่อออกไปนอกราชอาณาจักรด้วย

วิธีการประกาศตามความใน (๓) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบคนต่างด้าวคนใดว่าเป็นบุคคลต้องห้ามหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะจัดการควบคุมคนต่างด้าวคนใดในพาหนะหรือสถานที่ใด เพื่อตรวจ หรือควบคุม นำกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๑๐ คนโดยสารและคนประจำพาหนะจะไปเสียจากพาหนะหรือสถานที่ที่จัดไว้ด้วยความเห็นชอบของ (เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะและ) พนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๘ มิได้ จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่และ (ต้องอยู่ในความควบคุมของเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามความในมาตรา ๘ คนต่างด้าวจะต้องอยู่ในความควบคุมของเจ้าของพาหนะ หรือผู้ควบคุมพาหนะ

ในกรณีที่คนโดยสารหรือคนประจำพาหนะ (หลบหนี หรือจะหลบหนีไปจากพาหนะหรือสถานที่ที่จัดไว้ด้วยความเห็นชอบของ เจ้าของพาหนะ

หรือผู้ควบคุมพาหนะและพนักงานเจ้าหน้าที่) หรือคนต่างดาวฝ่ายหนึ่งหรือฝ่ายหนึ่งบทบัญญัติในวรรคก่อน เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะหรือผู้แทน บุคคลเช่นว่านั้น อาจขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ (ที่ใกล้ที่สุด) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จับตัวผู้นั้นไว้ ถ้าไม่สามารถจะขอความช่วยเหลือจากพนักงานเช่นว่านั้นได้ทันทองทันทีที่มีอำนาจจับผู้นั้นได้เอง แล้วส่งไปยังพนักงาน (ฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ใกล้ที่สุด) เช่นว่านั้นและให้เจ้าพนักงานนั้นรับผิดชอบ (ผู้นั้น) ไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยคิดค่าพาหนะเท่าที่จ่ายจริงจากเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะนั้น

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้เจ้าของพาหนะ หรือผู้ควบคุมพาหนะหยุดพาหนะหรือนำพาหนะไปยังที่ใดที่หนึ่งตามที่จำเป็นเพื่อตรวจตรา ถ้าไม่ปฏิบัติตามกักให้มีความจำเป็นการเพื่อบังคับให้ปฏิบัติตามเพื่อนำพาหนะไปหรือเพื่อบังคับการหลบหนีได้

การสั่งหรือบังคับให้หยุดพาหนะหรือให้นำพาหนะไปยังที่ใดที่หนึ่งตามความในวรรคก่อน อาจทำได้โดยให้อำนาจสัญญาอนุญาตอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ได้ แต่อำนาจสัญญาอนุญาตจะไร้นั้น ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดไว้ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๔ การตรวจ การควบคุม หรือการคอยตรวจพาหนะที่จอด ถ้าไม่ใช้วันเวลาทำงานตามปกติซึ่งทางราชการประกาศไว้ก็ดี หรือเจ้าของพาหนะ หรือผู้ควบคุมพาหนะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไปตรวจนอกเขตท่าสถานีหรือตำบล ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประกาศไว้ก็ดี เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะต้องจ่ายเงินค่าทำการตรวจเวลาและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ให้ตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่เกินอัตราดังต่อไปนี้

(๑) ไม่มีคนโดยสาร ไม่เกินหนึ่งร้อยบาท แต่ถ้ามีคนโดยสาร ให้กำหนดเพิ่มชนอกรไม่เกินคนละห้าบาท

(๒) การตรวจนอกเขตท่า สถานีหรือตำบล ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศไว้ ให้เสียเพิ่มชนอกรไม่เกินคนละหนึ่งร้อยบาท เศษของวันให้นับเป็นหนึ่งวัน

มาตรา ๓๓ ในระหว่างเวลาที่พาหนะโดยยังอยู่ในราชอาณาจักร ถ้ามีการเพิ่มหรือลดคนประจำพาหนะนั้น หรือโยกย้ายหรือสับเปลี่ยนคนประจำพาหนะนั้นกับพาหนะอื่น หรือคนประจำพาหนะนั้นใดจะไม่กับอกไปออกราชอาณาจักร ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะนั้นแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่คนประจำพาหนะไม่กับอกไปตั้งกล่าวในวรรคก่อน ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะนั้นนำคนของตน ไปมอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติ

ในกรณีที่คนประจำพาหนะซึ่งตนไม่ยอมให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะปฏิบัติตามการตั้งกล่าวในวรรคก่อน ให้นำมาตรา ๓๐ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้เข้ามาในราชอาณาจักร คือ

(๑) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้อง และในกรณีที่ต้องมีการตรวจตรา ไม่ได้รับการตรวจตราจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศเช่นฉนั้น

(๒) ไม่มีปัจจัยในการยังชีพ

(๓) ไม่สามารถเสียเงินค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติ

(๔) มีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งกำหนดในกฎกระทรวง

LIRT

(๕) จิตตจริต หรือไม่สามารถประกอบภาระทางเดียงชาได้เพราะ
จิตฟั่นเฟือนไม่ตั้งประกอบ (หรือมี) ร่างกายพิการ หรือมีโรค (ซึ่งทำให้
บุคคลนั้นไม่สามารถประกอบภาระทางเดียงชาได้)

(๖) ยังมีได้ปลุกฝังของกันไซ้ทวีษ หรือฉดกชช หรือปฏิบัติ
การอย่างอื่นตามวิชากรแพทย์เพื่อบงกนโรค และไม่ยอมให้กระทำเช่นงาน
ตามทกฏหมายบัญญัติได้

(๗) มีพฤติกรรมเป็นทนาเซอจาเป็นคนชนรพาด หรือเป็นคนท
นาจะก่อเหตุร้าย หรือชนตรายคชความปลอดภัยของประชาชน หรือราช
อาณาจักร

(๘) มีพฤติกรรมเป็นทนาเซอจาเข้ามาเพื่อค้าประเวณ (หรือ)
เพื่อประกอบกิจการทชดตคตธรรมชนคชของประชาชน หรือเพื่อการค้าหญิง
หรือเด็ก

(๙) เป็นบุคคลที่รัฐมนตรีไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร
ตามความในมาตรา ๓๔ ทอ

(๑๐) เป็นบุคคลที่ไม่มีเงินติดตัวมาตามจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศ
ตามในความมาตรา ๒๕

การตรวจโรค ร่างกายหรือจิตใจ ให้ไซ้แพทย์ตรวจคนเข้าเมือง
บทบัญญัติใน (๒) และ (๕) มิให้ไซ้บังคับแก่คนต่างคาคผู้เป็น
บิดามารดา ตำมี ภริยา หรือบุตรของบุคคลซึ่งมีภูมิตำเนาอยู่ในราชอาณาจักร และมีฐานะที่จะเลี้ยงดูบุคคลเช่นงานนได้

มาตรา ๓๔ ทอ ในกรณีที่มีพฤติกรรม ชงรัฐมนตรีเห็นจาเพื่อ
ประโยชน์แก่ประเทศ หรือเพื่อความสงบเรียบร้อยหรือฝาดูชชของประชาชน

LIART

ไม่สมควรอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาในราชอาณาจักร รัฐมนตรี
 อำนวยตั้งไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นเข้ามาในราชอาณาจักรได้

มาตรา ๓๕ บุคคลดังต่อไปนี้ให้ได้รับความยกเว้นไม่จำเป็นต้องมีหนังสือ
 เดินทางหรือเอกสารไว้แทนหนังสือเดินทาง

(๑) ผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะทางนาหรือทางอากาศซึ่ง
 เพียงแต่จะเข้ามายังท่า สถานีหรือตำบลในราชอาณาจักรแล้วจะกลับออกไป

(๒) คนสัญชาติของประเทศที่อยู่ใกล้เคียงติดต่อกัน เดินทางข้าม
 พรมแดนเป็นการผ่านไปมาชั่วคราว ซึ่งได้ปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาล
 ไทยกับรัฐบาล(ของ) แห่งประเทศซึ่งมีพรมแดนติดประเทศไทย

(๓) คนโดยสารรถไฟผ่านแดนโดยคนโดยสารรถเดี่ยวตลอด เพียง
 แต่ผ่านอาณาเขตประเทศไทยไปนอกราชอาณาจักรตาม(ที่จะได้มีการ)
 ตกลง(กัน)ระหว่าง(ประเทศ) รัฐบาลไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศนั้น ๆ และรวม
 ตลอดถึงผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะแห่งรถไฟเช่นว่านี้ด้วย

มาตรา ๓๖ คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรในกรณีอย่างใด
 อย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ไม่นับเป็นคนเข้าเมือง

(๑) ผู้ที่เข้ามาเพื่อธุรกิจ ความดีความชอบ อหามิสหรืออื่น ๆ เป็น
 การชั่วคราว

(๒) ผู้ที่เดินทางผ่านราชอาณาจักร

(๓) ผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะที่เข้ามายังท่าสถานีหรือ
 ตำบลในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

LIRT

(๔) นักเรียนซึ่งมีปัจจัยเพียงพอแก่การศึกษาและการเลี้ยงดูตนเอง ในราชอาณาจักรประสงค์จะเข้ามาศึกษา ณ สถานศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้เพื่อการนี้ และอยู่ชั่วคราวระยะเวลาการศึกษา

(๕) ผู้ที่เป็นนักศึกษาของเที่ยวหรือชนกพาตเข้ามาเป็นหมู่คณะ

มาตรา ๓๗ คนต่างด้าวที่ไม่นับเป็นคนเข้าเมืองตามความในมาตรา ๓๖ ข้าราชการพนักงานเจ้าหน้าที่ขอขม่อมหมาย จะอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเพียงชั่วคราวภายในเงื่อนไขที่กำหนดก็ได้

ระยะเวลาที่จะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรนั้น จะต้องไม่เกินกำหนดดังต่อไปนี้

(๑) สามสิบวัน สำหรับบุคคลตามมาตรา ๓๖ (๓) และ (๓) แต่ตามเหตุจำเป็นก็ให้อนุญาตต่อไปอีกได้ไม่เกินสามสิบวัน

(๒) ยี่สิบสี่ชั่วโมง สำหรับบุคคลตามมาตรา ๓๖ (๒) แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นก็ให้อนุญาตต่อไปอีกได้ไม่เกินเจ็ดวัน

(๓) สามสิบวัน สำหรับบุคคลตามมาตรา ๓๖ (๔) และ (๕) แต่ตามเหตุจำเป็น ก็ให้อนุญาตต่อไปอีกได้ไม่เกินสามสิบวัน และสำหรับระยะเวลาที่บุคคลเหล่านั้นจะอยู่ต่อไปอีก ให้รัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

มาตรา ๓๘ บุคคลที่ไม่นับเป็นคนเข้าเมือง และได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๗ แล้วนั้น ต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

(๑) ต้องไปพักอาศัย ณ ที่ซึ่งได้แจ้งไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

(๒) ถ้า (จะ) เดินทางไปจังหวัด (อื่น) ใด (ซึ่งไม่สามารถกลับไปยังที่พักอาศัยในวันเดียวกันได้) และอยู่ในจังหวัดนั้นเกินยี่สิบสี่ชั่วโมง ให้ไปแจ้งต่อตำรวจ ณ สถานตำรวจท้องที่ (ซึ่งไปพักอาศัย) ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึง

LIRT

(๓) ถ้าจะเปลี่ยน(แปลง)ที่พักอาศัย (ก่อนจะไป) ต้องไปแจ้ง
ตำรวจ ณ สถานที่ตำรวจของที่พักอาศัยอยู่ และถ้าการเปลี่ยน (แปลง)
ที่พักอาศัยนั้นต่างจังหวัดกัน เมื่อไปถึงที่พักอาศัยใหม่ ต้องไปแจ้งต่อตำรวจ
ณ สถานที่ตำรวจของที่พักอาศัยใหม่ ภายในเวลายี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่
เวลาไปถึงด้วย

(๔) เมื่อจะออกไปนอกราชอาณาจักรต้องแจ้ง(แก่) ต่อพนักงาน
เจ้าหน้าที่ตามฉันทกษาหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติ (มาตรา) ใน (๒) มิให้ใช้บังคับแก่บุคคลตาม
มาตรา ๑๖ (๔) และบทบัญญัติใน (๒) และ (๓) มิให้ใช้บังคับแก่บุคคล
ตามมาตรา ๑๖ (๕)

มาตรา ๑๗ คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักร ต้องผ่านการ
ตรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน

ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๐ คนต่างด้าวผู้โดยไม่ได้ผ่านการตรวจ
ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องไปรายงานตนเองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่
ทำการตรวจคนเข้าเมืองในทางที่เข้ามาที่ใกล้ที่สุดโดยมีหลักฐาน

มาตรา ๒๐ เมื่อคนต่างด้าวที่เป็นคนเข้าเมือง และคนต่างด้าวที่มี
หลักฐานการแจ้งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามา (ในราชอาณาจักร)
อีก ตามความในมาตรา ๒๓ กลับเข้ามา (ในราชอาณาจักร) ภายหลังจากที่กำหนดได้ ผ่านการตรวจของพนักงานเจ้า-
หน้าที่ หรือ ได้ รายงานตนเองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๑๐
แล้ว จะต้องขออนุญาตตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ณ ที่ทำการตรวจ
คนเข้าเมืองซึ่งควบคุมท่า สถานี หรือตามตคนเข้ามา หรือที่ทำการตรวจ
คนเข้าเมืองที่ไปรายงานตนเอง และเมื่อขอรับหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

ขอรับมติขอมอบหมายพิจารณาว่า คนต่างด้าวคนใดเป็นผู้มดกษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๔ และยังไม่เกินกำหนดจำนวนตามมาตรา ๒๖ แต่ยกให้ (พิจารณา) อนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร (ได้)

มาตรา ๒๓ เมื่อคนต่างด้าวที่ไม่นับเป็นคนเข้าเมือง และคนต่างด้าวที่หมดหลักฐานการแจ้งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามา (ในราชอาณาจักร) ถูก ตามความ ในมาตรา ๒๒ และกลับเข้ามา (ในราชอาณาจักร) ภายในเวลาที่กำหนด ได้ ผ่านการตรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือรายงานตนเองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามความในมาตรา ๓๘ แล้ว จะต้องขอ อนุญาตตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองซึ่ง ควบคุมท่า สถานีปลายทางคนเข้ามา หรือที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองที่ไป รายงานตนเอง และเมื่อขอรับหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ขอรับมติขอมอบหมาย พิจารณาว่า คนต่างด้าวคนใดเป็นผู้มดกษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๔ แต่ ก็นำให้ขออนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร (ได้)

บุคคลที่ไม่นับเป็นคนเข้าเมือง และได้รับอนุญาตตามความในวรรค (ต้น) ก่อนนั้น ภายหลังจากประสงค์จะ (เข้ามา) อยู่ในราชอาณาจักรในฐานะเป็นคนเข้าเมือง ให้ขออนุญาตตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ณ ที่ ทำการตรวจคนเข้าเมืองในท้องที่ซึ่งตนอยู่ และเมื่อขอรับหรือพนักงาน เจ้าหน้าที่ยอมรับมติขอมอบหมายพิจารณาว่า ยังไม่เกินกำหนดจำนวนตามมาตรา ๒๖ แต่ยกให้ขออนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรในฐานะเป็นคนเข้าเมืองได้

มาตรา ๒๓ ทวิ คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรและอยู่ใน รั้วต่างที่ขอรับหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ขอรับมติขอมอบหมายพิจารณาว่า จะ อนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่นั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาต ให้ไปพักอาศัย ณ ที่ใดโดยให้รับรองว่าจะมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อรับ ทราบคำสั่งตามกำหนด ณ เวลาสถานที่ที่แจ้งให้ทราบโดยไม่เรียกค่าประกัน

ก่ได้ หรือถ้าเห็นสมควรจะเรียกประกัน หรือเรียกประกันและหลักประกัน
ก่ได้ ถ้าคนต่างดาวหาประกันหรือประกันและหลักประกันไม่ได้ ให้พนักงาน
งานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวไว้ได้

มาตรา ๒๒ (คนต่างดาวที่ได้รับอนุญาตให้เป็นคนเช่าเมือง) เมื่อ
อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ขอรับคัมขหมายได้ (ออกใบสำคัญถิ่นที่อยู่)
อนุญาตให้ (เมื่อ)คนต่างดาว(นั้นได้ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ แล้ว) ผู้ใด
เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรตามความในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ วรรค
สองแล้ว คนต่างดาวผู้นั้นจะต้องรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ จากอธิบดีหรือพนักงาน
งานเจ้าหน้าที่ขอรับคัมขหมาย ถ้ายังไม่ได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ จะถือว่า
เป็นคนต่างดาวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรไม่ได้

บทบัญญัติ (นี้) ในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่

- (๑) เด็กอายุต่ำกว่าสิบสองปี
- (๒) คนต่างดาวซึ่งมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (แล้วและใบสำคัญนั้น) ยัง
สมบูรณ์อยู่ (หรือคนต่างดาวที่หลักฐานตามที่บัญญัติในมาตรา ๒๓ และ
กลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายในเวลาที่กำหนด)
- (๓) คนต่างดาวซึ่งเป็นข้าราชการประจำการ หรือลูกจ้างของ
รัฐบาลไทยและครอบครัวของบุคคลดังกล่าว

มาตรา ๒๓ คนต่างดาวซึ่ง (อยู่)เข้ามาในราชอาณาจักร (จะ
ออกไปนอก) โดยชอบและมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรจะออกไปนอกราช
อาณาจักร และประสงค์จะกลับเข้ามาอีก (ในฐานะที่เคยอยู่ในราช

LIRT

อาณาจักร์มาแล้ว ให้ไปขอหลักฐานการแจ้งออกนอกราชอาณาจักร เพื่อ
 กลับเข้ามาในราชอาณาจักรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามวิธีการและ
 เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง) ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ให้นำใบสำคัญถิ่นที่อยู่มาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทาสืบหลักฐาน
การแจ้งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีกตามวิธีการที่กำหนดในกฎ
กระทรวง

(๒) ถ้าไม่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ให้มีขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่จาก
พนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตาม (๑)

(๓) ในกรณีคนต่างด้าวเป็นบุคคลตามความในมาตรา ๒๒ (๑)
และ (๓) ให้คนต่างด้าวนั้นไปขอหลักฐานการแจ้งออกนอกราชอาณาจักร
เพื่อกลับเข้ามาอีกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวิธีที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตตามความในมาตรา ๒๐ (หรือ)
มาตรา ๒๑ แล้วนั้น ภายหลังปรากฏว่าได้เป็นผิดลักษณะต้องห้ามตามมาตรา
๒๔ อยู่แล้วในขณะที่เข้ามาในราชอาณาจักร ให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่
ที่รับผิดชอบหมายเชิญเรื่องไปยังคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ถ้า
คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองเห็นว่าควรเพิกถอนการอนุญาต ก็ให้
เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตั้งเพิกถอนการอนุญาตต่อไป
การพิจารณาของคณะกรรมการตามความในวรรค(ต้น) ก่อนนี้ต้องให้
โอกาสแก่คนต่างด้าวนั้นมาชี้แจงต่อคณะกรรมการได้ตามสมควร
เมื่อรัฐมนตรีตั้งเพิกถอนการอนุญาตแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัด
ตั้งคนต่างด้าวนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา
กำหนดให้คนต่างด้าวคนหนึ่ง ๆ ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรมีเงิน (ประจำ)
ติดตัวมาตามจำนวนที่รัฐมนตรีเห็นสมควร

(ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งไม่มีเงินประจำติดตัวมาตามจำนวนที่
กำหนดไว้ในประกาศนั้น เข้ามาในราชอาณาจักร)

บทบัญญัติมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่เด็กอายุต่ำกว่าสิบสองปี

มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดจำนวน
คนเข้าเมืองเป็นรายปี แต่มิให้เกินประเทศต้องร้อยคนต่อปี และสำหรับคน
ไร้สัญชาติก็มิให้เกินต้องร้อยคนต่อปีเช่นเดียวกัน

เพื่อประโยชน์แห่งความในวรรคก่อน บรรดาอาณาเขตของประเทศ
ที่หนึ่งรวมกัน หรือแต่ราชอาณาจักรซึ่งมีการปกครองตนเอง ให้ถือเป็น
ประเทศหนึ่ง

มาตรา ๒๗ บทบัญญัติมาตรา ๒๕ วรรคแรกและวรรคสอง และ
มาตรา ๒๖ มิให้ใช้บังคับแก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) คนต่างด้าวซึ่งเป็นข้าราชการประจำการหรือตักจ้างของรัฐบาล
ไทยโดยมีหนังสือสัญญาต่อกัน หรือบุคคลซึ่งรัฐบาลต่างประเทศได้แจ้งแก่
รัฐบาลไทยว่าเข้ามาในราชการและครอบครัวของบุคคลที่กล่าวนี้

(๒) ผู้ถือ (เอกสาร) หนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือ
เดินทาง ซึ่งออกให้โดยองค์การสหประชาชาติ และเอกสารนบนง
งมบูรณ อยุ

(๓) คนต่างด้าว (ผู้ที่ได้รับ) ซึ่งมีหลักฐานการแจ้งออกตาม
มาตรา ๒๓ และกลับเข้ามาอีก (ในราชอาณาจักร) ภายในเวลาที่กำหนด

(๔) หญิงไทยโดยกำเนิด ซึ่งได้เสียสัญชาติไทย(ไป)โดยการสมรส

(๕) บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของหญิงไทยโดยกำเนิดไม่ว่าหญิง
นั้นจะเสียสัญชาติไทย(ไป)โดยการสมรสหรือไม่ก็ตาม

(๖) บุตรของบิดามารดาที่เป็นคนต่างด้าว ซึ่งเกิดในระหว่างมารดา
ออกไปต่างประเทศโดยมีหลักฐานการแจ้งออกตามมาตรา ๒๓ เมื่อเดินทาง
(กลับ)เข้ามาในราชอาณาจักรพร้อมบิดามารดาหรือมารดา ซึ่งกลับเข้ามาอีก
ภายในเวลาที่กำหนด

(๗) คนต่างด้าวซึ่งไม่นับเป็นคนเข้าเมืองตามมาตรา ๓๖

(๘) คนต่างด้าวซึ่งมาตรา ๒๒ (๒) ไม่ใช่บังคับ

มาตรา ๒๘ ให้รัฐมนตรีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดช่องทางและด่านที่จะให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร หรือ กำหนดเงื่อนไขในการที่จะให้เจ้าของพาหนะ หรือผู้ควบคุมพาหนะนั้นคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร

มาตรา ๒๙ คนต่างด้าวผู้ใดซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่เหตุอันควรเชื่อว่าเป็นผู้ต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามความในมาตรา ๓๔ (๑) (๒) (๓) (๗) (หรือ) (๘) (๙) หรือ (๓๐) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อำนาจที่จะสั่งให้กักตัวผู้นั้นไว้ ณ สถานที่ใด ๆ เพื่อดำเนินการส่งมอบต่อไป (และเมื่อปรากฏว่าคนต่างด้าวนั้น เป็นผู้ต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งตัดกักตัวออกไปก็ได้

บทบัญญัตินี้ควรกรอกให้ใช้บังคับแก่คนต่างด้าว ซึ่งไม่มีเงินประจำติดตัวมาตามมาตรา ๒๕)

มาตรา ๓๐ คนต่างด้าวผู้ใดซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่เหตุอันควรเชื่อว่าเป็นผู้ต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามความในมาตรา ๓๔ (๔) (๕) หรือ (๖) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อำนาจที่จะ (สั่ง) กักตัวผู้นั้น (ไป) กัก) ไว้ (ยัง) ณ โรงพยาบาลซึ่งแพทย์ตรวจคนเข้าเมือง (ได้) กำหนด (ให้) หรือ (จะสั่งให้กักไว้) ณ สถานที่ใด ๆ เพื่อดำเนินการต่อไป (ถ้าปรากฏว่าคนต่างด้าวนั้นเป็นผู้ต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าวแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งตัดกักตัวออกไป) ก็ได้

มาตรา ๓๑ คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาต พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งกักตัวออกไปก็ได้

ถ้าภรรยาของต้องสงสัยหรือรอดสงสัย จะตั้งให้กักคนต่างด้าว
นั้นไว้ ณ สถานที่ใด ๆ ก็เช่นตามความจำเป็นก็ได้

บทบัญญัติ (มาตรา ๓๒) วรรคแรก มิให้ ใช้บังคับแก่คนต่างด้าว
ซึ่งเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรก่อนวันใช้พระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง
พุทธศักราช ๒๔๘๐

มาตรา ๓๒ การ (ตั้งให้) ตั้งคนต่างด้าวออกไปตามความใน
(มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๓) พระราชบัญญัตินี้ (จะ) ให้ตั้งกัก
โดยพาหนะที่นำเข้ามาหรือทางที่เข้ามา (และถ้าหากไม่อาจจะทำได้ดังจำนวน
จะให้กักตัวออกไปโดยพาหนะอื่นหรือทางอื่นที่สะดวก โดยให้เจ้าของพาหนะ
หรือผู้ควบคุมพาหนะที่นำเข้ามาเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็ได้)

ในกรณีที่ไมอาจตั้งกักตามความในวรรคก่อน ให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่ตามอำนาจตั้งคนต่างด้าวหนักโดยพาหนะอื่นหรือทางอื่นที่สะดวก
ค่าใช้จ่ายในการตั้ง คน ต่าง ด้าว กัก ดัง จำนวน ให้ เจ้าของ พา หนะ
หรือผู้ควบคุมพาหนะ ที่นำเข้ามาเป็นผู้เสีย แต่ถ้านคนต่างด้าวนั้น
ประสงค์จะไปทอนโดยยอมเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง พนักงานเจ้าหน้าที่
จะอนุญาตก็ได้

มาตรา ๓๓ ค่าใช้จ่ายในการกักคนต่างด้าวนั้น ให้เจ้าของพาหนะ
หรือผู้ควบคุมพาหนะที่นำเข้ามาเป็นผู้เสีย ถ้าไม่ปรากฏเจ้าของพาหนะหรือ
ผู้ควบคุมพาหนะหรือเข้ามาโดยไม่พาหนะ ให้คนต่างด้าวนั้นเป็นผู้เสีย ทั้งนี้
ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่เกินที่จ่ายจริง

มาตรา ๓๔ ถ้ามีเหตุสมควรเชื่อว่าคนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาในราช-
อาณาจักรเพื่อกระทำความผิดในมาตรา ๓๔ (๘) หรือมีลักษณะของกระทำความ
ผิด ก่อ หรือหญิงหรือเด็กคนใดเข้ามาเพื่อกระทำความผิด พนักงานเจ้า
หน้าที่ตามอำนาจตั้งให้คนต่างด้าวนั้น หรือหญิงหรือเด็กนั้นมารายงานตน และ

ตอบคำถามของพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่ถ้า (ในกรณีที่ใดไม่) พนักงานเจ้า-
หน้าที่(ก)เห็นเป็นการสมควรจะสั่งให้ไปรายงานคนแต่ละตอบคำถามของตำรวจ
ยังสถานที่ตำรวจของที่ ๆ คนต่างดาว หญิงหรือเด็กชนชาติที่ยกได้ ทงน
ภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด แต่ระยะเวลาบนต้องห่างกันไม่
น้อยกว่าเจ็ดวันต่อครั้ง

เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียก
 บุคคลซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะถูกกล่าวหาหรือเกี่ยวข้องกับการค้า หรือเห็น
 ในการค้าเช่นว่านั้น ให้มาสอบสวนหรือปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อพนักงาน
 เจ้าหน้าที่ใด

มาตรา ๓๕ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า ผู้ใดกระทำความผิดต่อพระ-
 ราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจออกหมาย
 เรียก หมายจับ หรือจับ หรือ ควบคุม ถัดลงนั้น เพื่อปฏิบัติตาม
 พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจทำการสอบสวนด้วย (เมื่อพนักงานเจ้า-
 หน้าที่สอบสวนเห็นว่าคดีมีมูลเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ส่งสำนวน
 สอบสวนและคดีที่สงสัยว่าได้กระทำความผิดไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อ
 ดำเนินการต่อไป

การสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรานี้ ให้ถือว่าเป็นการ
 สอบสวนที่ไร้อุปการะหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้นคดีพนักงาน
 เจ้าหน้าที่เห็นว่าไม่มมูลเป็นความผิด ให้เสนอสำนวนการสอบสวนไปยัง
 อธิบดีหรือเจ้าพนักงานที่อธิบดีมอบหมาย)

มาตรา ๓๖ ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักคนต่างดาว
 ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าที่มีอำนาจกักคนต่างดาวใดเขาก
 จำเป็นตามพฤติการณ์แห่งกรณี แต่ห้ามมิให้กักไว้เกินกว่าสี่สิบแปดชั่วโมง

นับแต่เวลาที่ผลตกมาถึงที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีเหตุ
จำเป็นจะยัดเวลาเกินกว่าสี่สิบแปดชั่วโมงก็ได้เท่าเหตุจำเป็น แต่มิให้เกินเจ็ด
วัน และให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกเหตุจำเป็นที่ของยัดเวลาไว้ให้ปรากฏด้วย

ถ้าเกิดความจำเป็นที่จะกักคนต่างด้าวไว้เกินกว่ากำหนดเวลาในวรรค
ก่อน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ขอคำสั่งของศาลซึ่งมีอำนาจกักคนต่างด้าวไว้
ต่อไปอีก แต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะให้ปล่อยตัวไปชั่วคราวโดยมีประกันหรือมี
ประกันและหลักประกันก็ได้ และให้ศาลสั่งใหม่อำนาจกักไว้เท่าที่จำเป็นครั้ง
ละไม่เกินสิบสองวัน

(การกักคนต่างด้าวตามมาตรา ๕ ไม่ให้ถือว่าเป็นเวลาควบคุมผู้ถูก
จับของพนักงานสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคriminal))

บทบัญญัติมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่กรณีกักคนต่างด้าว (เพื่อ)
คุ้มครองให้ ตั้งชอกนอกราชอาณาจักรแล้ว

มาตรา ๓๗ ผู้ใดซึ่งถูกกักตามอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อ
ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะปล่อยไปชั่วคราว
โดย(ให้) ไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้

มาตรา ๓๘ คำสั่งของอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งให้คน
ต่างด้าวผู้ใดกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งแก่คน
ต่างด้าวนั้น คนต่างด้าวนั้นจะยื่นคำคัดค้านหรือคำร้องขอผ่อนผันต่อคณะ
กรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองก็ได้ ทั้งนี้ยกเว้นกรณีมาตรา ๓๕ (๓)
และ (๔)

เมื่อได้คำคัดค้านหรือคำร้องขอผ่อนผันตามความในวรรคก่อน ให้
พนักงานเจ้าหน้าที่ขอคำสั่งจากคนต่างด้าวออกนอกราชอาณาจักรไว้จนกว่า
จะได้คำสั่งถึงที่สุดในวันนั้น

มาตรา ๓๘ ให้มี คณะกรรมการพิจารณาคณะเจ้าเมืองชนชั้นหนึ่ง ประกอบด้วย อธิบดีกรมอัยการหรือผู้แทน อธิบดีกรมมหาดไทยหรือผู้แทน และอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน และมีพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นประธาน

ให้คณะกรรมการพิจารณาคณะเจ้าเมืองมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (ตาม) หรือเพิกถอนคำสั่งของอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ (หรือเพิกถอนคำสั่ง) ในข้อหรือคดีตามที่สมควรยกเว้น ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาคณะเจ้าเมืองเห็นว่า เป็นการสมควรที่จะผ่อนผันให้ต้นหรือรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาคณะตามความในมาตรา ๔๓

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาคณะเจ้าเมืองมีคำสั่งยกเว้นตามคำสั่งของอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้คืนตามความดีหรือจะยื่นขอหรือรัฐมนตรีได้ภายในบังคับแห่งมาตรา ๔๓ คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่ยุติ

มาตรา ๔๐ การยื่นคำคัดค้านหรือคำร้องขอผ่อนผันต่อคณะกรรมการพิจารณาคณะเจ้าเมืองตามมาตรา ๓๘ หรือขอหรือรัฐมนตรีตาม มาตรา ๓๘ ให้ทำตามแบบที่กำหนด (ไว้) ในกฎกระทรวง ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ได้รับทราบคำสั่งนั้น

ในกรณี (ที่รัฐมนตรีมีคำสั่งเกี่ยวกับคำคัดค้านหรือคำร้องขอผ่อนผันใดเป็นที่ยุติแล้ว) ดังต่อไปนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ขอรับคำอธิบาย (มีอำนาจ) จะไม่รับคำคัดค้านหรือคำร้องขอผ่อนผัน (อีก ถ้าปรากฏว่า) ก็ได้อีก

(๓) คำคัดค้านหรือคำร้องขอผ่อนผันได้อาศัยเหตุสุดอันตนเอง กนกับเรื่องเดิมหรือ

(๒) คำคัดค้านหรือคำร้องขอผ่อนผันได้อาศัยเหตุอื่นใดซึ่งแต่งตั้งให้ เห็นว่าเพื่อประจักษ์อยู่ในราชอาณาจักรต่อไป)

(๑) คนต่างด้าวโดยนอกระบบต่อรัฐมนตรี ขออนุญาตให้เป็นคน
 เขาเมือง และรัฐมนตรีได้มีคำสั่งไม่อนุญาต ภายหลังจากที่คนต่างด้าวนั้นได้
 ยื่นคำคัดค้านหรือคำร้องขอผ่อนผันให้เข้ามาอยู่ ในราชอาณาจักรเพียง
 ชั่วคราว

(๒) คนต่างด้าวโดยนอกระบบต่อรัฐมนตรี ขออนุญาตให้เข้ามา
 อยู่ในราชอาณาจักรเพียงชั่วคราว และรัฐมนตรีได้มีคำสั่งไม่อนุญาต
 ภายหลังจากที่คนต่างด้าวนั้นได้ยื่นคำคัดค้าน หรือคำร้อง ขอผ่อนผันให้เป็นคน
 เขาเมือง

(๓) คนต่างด้าวโดยนอกระบบต่อรัฐมนตรี ขอผ่อนผันให้ขุดเจาะ
 อยู่ในราชอาณาจักรเพียงชั่วคราวออกไปอีก และรัฐมนตรีได้มีคำสั่งไม่
 อนุญาต ภายหลังจากที่คนต่างด้าวนั้นได้ยื่นคำคัดค้านหรือคำร้องขอผ่อนผัน
 ให้ขุดเจาะอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปอีก โดยอ้างเหตุผลอย่างอื่น ซึ่งแสดง
 ให้เห็นว่าเป็นการประวิงเวลา และไม่มีความเหตุสุดวิสัย

มาตรา ๔๑ ผู้ใดซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรอ้างตนว่า เป็นคนไทย
 ผิดของเป็นผู้พิสูจน์ การพิสูจน์นี้จะกระทำโดยร้องขอพิสูจน์ต่อพนักงาน
 เจ้าหน้าที่หรือรองอธิบดีให้วินิจฉัยได้ ในกรณีของขอพิสูจน์ต่อ
 พนักงานเจ้าหน้าที่ หากผู้นั้นไม่พอใจคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่
 จะอุทธรณ์ต่อไปยังคณะกรรมการพิจารณาคนเขาเมืองได้ และถ้าผู้นั้นไม่
 พพอใจคำสั่งของคณะกรรมการพิจารณาคนเขาเมือง (กมสทชท) จะร้องขอ
 ต่อศาลให้วินิจฉัยได้

เมื่อศาลได้รับคำร้องดังกล่าวในวาระแรก ให้ศาลแจ้งแก่พนักงาน
อัยการ พนักงานอัยการมีหน้าที่จะโต้แย้งคัดค้านได้ (โดยไม่ต้องเสียค่า
ธรรมเนียม)

ในกรณีที่ศาลสั่งว่า ผู้ร้องมีสัญชาติไทย ให้คืนค่าฤชาธรรมเนียม
ให้แก่ผู้ร้อง)

มาตรา ๔๒ คนต่างด้าวผู้ใดไม่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่และทั้งไม่มีใบ
สำคัญประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว ให้สันนิษฐาน
ไว้ก่อนว่า ผู้นั้นเข้ามาในราชอาณาจักรโดยมิได้ (ปฏิบัติตามความใน
มาตรา ๓๘ ในวันที่ถูกจับกุม) รับอนุญาต

มาตรา ๔๓ ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง คณะกรรมการพิจารณา
คนเข้าเมือง จะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใน
เงื่อนไขใด ๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติในกรณีใด
โดยอนุมัติของรัฐมนตรีก็ได้

ในเขตใดรัฐมนตรี เห็นเป็นการสมควรที่จะยกเว้น ค่าธรรมเนียม
อย่างใดอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกระทำได้โดย
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๔ ก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ทำการตรวจในพาหนะ ใด
ซึ่งเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรหรือจะออกจากราชอาณาจักรเสร็จ (แล้ว)
ห้ามมิให้ผู้ใดขึ้นไปบนพาหนะนั้น หรือนำพาหนะเข้าเทียบพาหนะที่ฉนวน
และห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในบริเวณที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจ (หรือนำ
พาหนะเข้าเทียบพาหนะที่ฉนวน) ตั้งจนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการ
ตรวจเสร็จ

บทบัญญัติในวรรคก่อน มิให้ใช้บังคับแก่เจ้า (หน้าที่ของรัฐ)
พนักงาน ซึ่งมีราชการเกี่ยวของกับพาหนะนั้นหรือ ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจาก
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๕ ในการออกใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (หรือการออก) และทำ
หลักฐานการแจ้งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามา (ในราชอาณาจักร)
จักร) อีกตามความในมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ ให้เรียกค่าธรรมเนียม
ตามอัตรา (ซึ่ง) ที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่เกินกว่าอัตราดังต่อไปนี้

(๑) การออกใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ไม่เกินหนึ่งพันบาท

(๒) (ใบสำคัญแสดง) การทำหลักฐานการแจ้งออกนอกราชอาณาจักร
อาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีกใน (ราชอาณาจักรเฉพาะ) กรณีที่ (ไม่จำเป็น)
มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ไม่เกิน (หนึ่งร้อย) ยี่สิบ บาท

(๓) การปฏิบัติตาม มาตรา ๒๓ เกี่ยวกับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ เพื่อใช้
เป็นหลักฐานการแจ้งออกนอกราชอาณาจักร เพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักร
จักรไม่เกินยี่สิบบาท)

(๒) ทวิ การทำหลักฐานการแจ้งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อ
กลับเข้ามาอีกในกรณีใดกรณีใดของมี ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ไม่เกินยี่สิบบาท

มาตรา ๔๖ ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (โดยปกติ) ให้ใช้ได้ตลอดไป แต่ถ้า
เจ้าของใบสำคัญนั้นออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว ให้ถือว่าใบสำคัญถิ่น
อยู่นั้นขาดอายุ เว้นแต่เมื่อออกจะไปเจ้าของใบสำคัญถิ่นที่อยู่ได้นำไป
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ (ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๓ และ เสียค่าธรรมเนียมตาม
มาตรา ๔๕ (๓) และผู้นั้นกลับเข้ามาภายในกำหนดหนึ่งปีนับตั้งวัน
พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการณ์) ทำหลักฐานแจ้งออกนอกราชอาณาจักร
เพื่อกลับเข้ามาอีกตาม มาตรา ๒๓ และผู้นั้นกลับเข้ามาภายในกำหนดหนึ่งปี
นับตั้งวันพนักงานเจ้าหน้าที่ทำหลักฐานให้

หัตถ์ฐาน (ซึ่งออกตามทบทบัญญัติได้ในมาตรา ๒๓ และเดี่ยค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๔๕ (๒) ให้มีอายุใช้ได้หนึ่งนับแต่วันออก) การแจ้งออกนอกราชอาณาจักร เพื่อกลับเข้ามาอีกในกรณีที่ไม่สำคัญ
 อนุญาตตามมาตรา ๒๓ (๓) ให้มีอายุใช้ได้หนึ่งนับแต่วันพนักงานเจ้าหน้าที่ทำหัตถ์ฐานให้

หัตถ์ฐานซึ่ง (ออกตามทบทบัญญัติได้ในมาตรา ๒๓ และเดี่ยค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๔๕ (๒) หรือ (๕) นั้นแต่ภายในกำหนดหนึ่งปีตามความในวรรคแรกนั้น จะไปมาหลายครั้งกตให้ถือว่ามีอายุใช้ได้โดยพนักงานเจ้าหน้าทำให้ตามความในวรรคแรกและวรรคสองนั้น แม้ภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีจะออกไปและกลับเข้ามาหลายครั้งกต ให้ถือว่ามีอายุใช้ได้

มาตรา ๔๖ ทวิ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๔๖ ในสำคัญอื่นที่ข้อยกออกตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองก่อนวันไซพระราชบัญญัติ ให้ถือว่าเป็นใบสำคัญถิ่นที่อยู่ที่ออกตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๔๗ เอกสารที่ออกตามความในพระราชบัญญัติคนซึ่งผู้ใดสูญหายหรือชำรุดในส่วนสำคัญ เมื่อผู้ยื่นประสงค์จะโต้ใบแทน และพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องสอบสวนเป็นทพอใจแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบแทน (ใบสำคัญนั้น ๆ) ให้โดยให้ (เสีย) เรียกค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่เกินฉบับละห้าสิบบาท

มาตรา ๔๘ พนักงานสถานทูตและพนักงานสถานกงสุลต่างประเทศประจำราชอาณาจักรไทย และคนต่างด้าวซึ่งรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การสหประชาชาติได้แจ้งแก่รัฐบาลไทยว่า เข้ามาในราชการหรือในกิจการของสหประชาชาติ และครอบครัวของบรรดาบุคคลเหล่านั้น ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียปฏิบัติการตามหน้าที่ที่กำหนดได้ในพระราชบัญญัติ

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะสอบถาม หรือขอหลักฐานเพื่อ
 สอบสวนว่า บุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรนั้น เป็นผู้ที่ได้รับการยกเว้น
 (คิง) ตามที่บัญญัติไว้ในวรรคก่อน

มาตรา ๔๘ ทวิ ผู้ควบคุมพาหนะหรือคนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาหรือ
 ออกไปนอกราชอาณาจักรโดยผ่านประกาศรัฐมนตรีหรืออบค. ซึ่งได้รับ
 มอบหมายจากรัฐมนตรีซึ่งประกาศตามความในมาตรา ๖ มีความผิด
 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือ
 ทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๘ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใด (ละเลยให้)
 ไม่นำคนประจำพาหนะ (หลบหนี หรือไม่ปฏิบัติตาม) ไปมอบแก่พนักงาน
 เจ้าหน้าที่ ตามความในมาตรา ๓๓ วรรคสอง มีความผิดต้องระวางโทษ
 ปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสามพันบาท เรียงรายต่อกคนประจำพาหนะ
 หนึ่งคนขึ้นไปมอบนั้น

มาตรา ๕๐ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใด ไม่ปฏิบัติตาม
 ความในมาตรา ๗ มาตรา ๘ (๒) (๓) หรือ (๔) หรือมาตรา ๓๓
 วรรคแรก มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ความผิดในมาตรานี้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่
 ที่ขอรับมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบให้เล็กน้อยได้ และเมื่อได้เปรียบเทียบ
 และเสียค่าปรับแล้ว ให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวปฏิบัติตาม มาตรา ๓๗ แห่ง
 ประมวล (ตาม) กฎหมาย (ว่าด้วย) วิชาชีพการธนาคาร

มาตรา ๕๑ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม
 ความในมาตรา ๘ (๓) (หรือ) (๒) หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรี

กำหนดตามความในมาตรา (๒๘) § ทวิ มีความผิดต้องระวางโทษปรับ
ตั้งแต่ห้าร้อยบาทขึ้นไปจนถึงห้าพันบาท

มาตรา ๕๒ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม
คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามความในมาตรา ๘ มีความผิดต้องระวาง
โทษปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทขึ้นไปจนถึงห้าพันบาท

ถ้าการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นเป็นเหตุให้คนต่างด้าวหลบหนี เจ้าของ
พาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะนั้น มีความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่พัน
บาทขึ้นไปจนถึงหมื่นบาท เว้นรายตัวคนต่างด้าวนั้น

มาตรา ๕๓ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดประมาท ทำให้
คนต่างด้าวที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมไว้เพื่อตรวจหรือเพื่อนำตัวกลับ ตาม
ความในมาตรา ๘ หลบหนีไป มีความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่
ห้าร้อยบาทขึ้นไปจนถึงห้าพันบาท เว้นรายตัวคนต่างด้าวนั้น

มาตรา ๕๔ คนต่างด้าวผู้ใด (เข้ามา) อยู่ในราชอาณาจักร ด้วย
การเข้ามาโดย (ไม่ปฏิบัติตามความใน) ฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ หรือไม่ปฏิบัติตาม
มาตรา ๑๔ หรือ โดย ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ไม่กลับออกไปตามคำสั่งของพนักงาน
เจ้าหน้าที่ มีความผิดต้องระวางโทษปรับ (ตั้งแต่ห้าร้อยบาทขึ้นไปจนถึง)
ไม่เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๕ เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม
คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามความในมาตรา ๑๑ มีความผิดต้องระ-
วางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๖ ทวิ คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาในราชอาณาจักรในทาง
อื่นใด ซึ่งมีไซเป็นช่องทางและด่านตรวจคนเข้าเมืองของรัฐนั้นครบถ้วนตาม
ความในมาตรา ๕ ทวิ หรือเขาหรือออกในทางหรือเขตใด โดยฝ่าฝืน

ประกาศของรัฐมนตรีซึ่งประกาศตามความในมาตรา ๕๕ มีความผิดของระวาง
โทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๕ ตรี ผู้ควบคุมพาหนะผู้ใดนำพาหนะเข้ามาในราชอาณาจักร ในทางอันซึ่งมิใช่เป็นช่องทางและด่านตรวจคนเข้าเมืองของรัฐมนตรีประกาศตามความในมาตรา ๕ ทวิ หรือเข้าหรือออกในทางหรือเขตใดโดยฝ่าฝืนประกาศรัฐมนตรีซึ่งประกาศตามความ ในมาตรา ๕๕ มีความผิดของระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๖ ผู้ใด (นำคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือให้ที่พักให้พาหนะโดยส่วหรือช่วยเหลือ) กระทำด้วยประการใด ๆ (แก่คนต่างด้าว) อันเป็นอุปการะหรือช่วยเหลือหรือให้ (เป็น) ความสะดวกแก่คนต่างด้าว (นั้นในกรณี) ให้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดของระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๗ ผู้ใดให้พำนัก ซ่อน หรือช่วยเหลือประการใด ๆ ให้คนต่างด้าวซึ่งตนรู้ว่าเข้ามาในราชอาณาจักร โดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้เพื่อบังคับกุม มีความผิดของระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ถ้าการกระทำผิดดังกล่าวในวรรคแรก เป็นการกระทำเพื่อช่วยบิดามารดา บุตร สามีหรือภริยาของผู้กระทำ (ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้) ให้ยกเว้นโทษแก่ผู้กระทำผิดนั้น

มาตรา ๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๓๘ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ มาตรา ๓๔ หรือมาตรา ๔๔ (หรือฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีหรืออธิบดีตามกฎหมาย ในมาตรา ๖) มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุก ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๘ ทฎ คนต่างด้าวผู้ใดกระทำการด้วยประการใด ๆ โดยเจตนาให้ตกเถียงไม่ยอมรับทราบคำสั่งรัฐมนตรี อธิบดีหรือพนักงาน เจ้าหน้าทอรรถบคยอมหมาย ซึ่งจะต้องตั้งกณณตามความในพระราชบัญญัติคน มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท ถ้าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งให้คนต่างด้าวณนกดบออกไปนอกราชอาณาจักร ผู้กระทำ มีความผิด ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทขึ้นไปจนถึงห้าพันบาทหรือ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๙ คนต่างด้าวผู้ใดต้องโทษตามมาตรา ๕๔ เมื่อพ้นโทษ แล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำตัวมา เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติ หรือ จะตั้ง ให้ ตั้งกบบออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้

มาตรา ๖๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตาม พระราชบัญญัติ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระ- ราชบัญญัติ

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้ บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี.

เดชาธิการรัฐสภา: รายชื่อกรรมการมีดังนี้ ๑. พันตำรวจเอก
 ทดดวงดิ้นทศดาหารักษ์ ๒. พันตำรวจเอก พิมพ์ นิตฉิมมานนท์ ๓. นาย-
 หยุต แต่งอทัย ๔. นายเสริม วิณิชยกุล ๕. พระยาอาณัติจักรบริบาล
 ๖. พระยาจินตารักษ์ ๗. พระยาอรรณพมณฑล ๘. พระนิตินัยประदान
 ๙. พระยาอรรณพวิมลพนธ์ ๑๐. พระอรรถวิมลรัตนมณฑล ๑๑. พลตรี พระยา
 เสน่ณรงคฤทธิ

พระนิตินัยประदान กรรมการ: ร่างพระราชบัญญัติคนพิมพ์
 เกินอายุ แห่งหนึ่งคือในมาตรา ๔๘ อยู่หน้า ๑๗ บรรทัดที่ ๖ ตอนต้น คำว่า
 “เสีย” พิมพ์เกินมาขอให้ตัดออกเสีย คงอ่านได้ความว่า “ให้ได้รับการ
 ยกเว้นไม่ตองปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ” คือให้
 คำว่า “เสีย” ออกเสีย และให้ตัดกันไปด้วย

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: ท่านกรรมการจะชี้แจงต่อไปอีก
 หรือไม่ ที่เห็นขอรายงานมานี้ไม่ค่อยจะรัดนัก

เดชาธิการรัฐสภา: ร่างพระราชบัญญัติคนเช่าเมือง พ.ศ. ๒๔๘๓
 ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑
 มาตรา ๒ มาตรา ๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔ มีการแก้ไข มาตรา ๕ มาตรา
 ๕ ทวิ กรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๘ ไม่
 มีการแก้ไข มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ ไม่
 มีการแก้ไข มาตรา ๑๔

นายสง่า อรรถนดิษฐ์: ผมยังสงสัยว่ามาตรา ๑๔ อนุ ๓๐ ตามที่ก่อน
 มาตราฉบับนี้ ห้ามมิให้บุคคลผู้ผิดลักษณะตามอนุ ๓๐ คือ เป็นบุคคลที่ไม่มเงิน
 คิดดอกเบี้ยตามจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศตามความในมาตรา ๒๕ ตามมาตรา
 ๒๕ ผมสงสัยอย่างนั้นคือ หมายความว่าบุคคลเช่ามาต้องมีเงินคิดดอกเบี้ย ถ้า
 ไม่มีก็เช่าไม่ได้ตามมาตรา ๑๔ คือ ตามมาตรา ๒๕ มีจะให้รัฐมนตรี
 อำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้คนต่างตัวคนหนึ่ง ๆ ซึ่ง

เข้ามาในราชอาณาจักรมีเงินติดตัวมาตามจำนวนที่รัฐมนตรีเห็นสมควร นี้
หมายความว่ารัฐมนตรีอาจกำหนดเงินตราต่างประเทศ อย่างเช่นกับว่า
คนเคยให้เงินมาหนึ่งร้อย ทนถาบบุคคลนั้นไม่มีเงินเขามากก็เป็นอันว่าเขาไม่ได้
ผมจึงขอถามท่านกรรมาธิการว่าหมายความว่าอย่างไร

พระนิพนธ์ประธาน กรรมาธิการ : ตามที่ท่านเข้าใจถูกต้อง

นายสง่า อรรถดิษฐ์ : หมายความว่าคนต่างชาติที่เข้ามาไม่มี
เงินเป็นอันว่า เราถือว่าผิดกฎหมายฉบับนั้นหรือไม่

พระนิพนธ์ประธาน กรรมาธิการ : การมีเงินเข้ามาในรัฐมนตรีท่าน
จะต้องประกาศตามความในมาตรา ๒๕ เสียก่อน ถ้าท่านประกาศแล้ว ผู้ใด
ไม่มีเงินเข้ามาผู้หนึ่งเข้ามาไม่ได้เลย คือไม่ให้ผ่านเข้ามา ถ้าท่านรัฐมนตรี
ยังไม่ได้ประกาศจำนวนเงินนั้นก็ ขอนกยงจะไม่ไร

นายสง่า อรรถดิษฐ์ : ผมยังข้องใจ ขอประทานโทษ หมาย—
ความว่า ตามมาตราห้ามมิให้บุคคลต่างชาติซึ่งมีลักษณะดังจะกล่าว
ต่อไปเข้ามาในราชอาณาจักร ถ้าบุคคลนั้นไม่มีเงินเข้ามาแต่ตัวรัฐมนตรี
ประกาศไปแล้วต้องมีเงินมารอชดเชย แต่คนนั้นไม่มีเข้ามาเลยชยงนั้น จะ
ไม่ให้เขาเข้ามาถือว่าเป็นการรุนแรงไป หรือไม่เป็นการ

พระยาธรรมการยนิพนธ์ : ในมาตรา ๒๕ นั้น เป็นเรื่องที่ผ่านมา
จากสภาผู้แทน คือได้บังคับไว้ว่า รัฐมนตรีมีอำนาจจะพิจารณาประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษากำหนดให้คนต่างตัวมีเงินติดตัวมาได้แต่ในมาตรา ท่าน
ตั้งมารักก็ได้แปรญัตติแต่ประการใด กรรมาธิการจึงได้มาพิจารณาต่อเมื่อ
มีความในมาตรา ๒๕ ว่าคงไม่ได้ว่า ก็จำเป็นจะต้องมีอะไรบังคับไว้ดังกล่าวย่าง
หนึ่งมีฉนวนแสดงกฎหมายก็เป็นหนึ่ง และกรรมาธิการเห็นว่าขอขงคนทุก

ที่สุด ก็ขอการบังคับให้เขาเข้ามาไม่ได้ ด้วยเหตุที่กรรมการจึงได้
มาตรา ๑๔ ว่าคนใดถ้าไม่ปฏิบัติตามประกาศรัฐมนตรีก็เข้ามาไม่ได้ อัน
กรรมการเห็นว่าเป็นการบังคับที่ที่สุดที่จะทำได้

พระยาโทณวนิกมนตรี : ข้าพเจ้าไม่คิดว่าจะห้าม พระราชบัญญัติ
ฉบับนี้แต่เนืองจากตั้งมาซึ่งผู้มั่งคั่งร่ำรวยได้ถามกันว่า ถ้าไม่มีเงินคิดคดจะมาทำ
ประการใด พระราชบัญญัติฉบับนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แปรญัตติไว้ และขอถามนัก
เป็นปัญหาว่าอภิปราย คือว่า ถ้าเมื่อเขาเงินคิดคดจะมาตามทาง แต่เงินนั้น
เกิดหายชน ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว และถ้าบุคคลนั้นมั่งคั่งร่ำรวยจะให้เขาเข้า
มาได้หรือไม่ เรื่องนั้นหายได้จริง ๆ

พระนิพนธ์ประธาน กรรมการ : ไม่มีเงินก็เข้ามาไม่ได้

พระยาโทณวนิกมนตรี : ข้าพเจ้าขอเรียนถามกรรมการว่า โดย
ส่วนตัวอย่างแล้ว เรื่องนี้เกิดขึ้นจริง ๆ บางคนเดินทางมากกจะโมยตามทาง
ไม่มีเงินมาโดยฉะเพาะอย่างยิ่ง ผู้หญิงบ้าง คนแก่บ้างซึ่งนอนหลับแล้วเขาก็
ชะโมยไป แล้วมาตั้งท่าเรือแล้ว ถ้ามีคนรับประกัน หรือเอาเงินมาประกัน
ถ้าเช่นนั้นแล้วจะให้บุคคลนั้นเข้ามาได้หรือไม่

พระนิพนธ์ประธาน กรรมการ : ในเรื่องนี้เจ้าพนักงานตรวจคน
เข้าเมืองก็ไม่ได้ตั้งเครื่องตั้งเช่นนั้นยอมจะระมัดระวังกันได้ ถ้าหากว่ามีคน
ประกันจริง ๆ คนประกันเอาเงินตั้งให้ก็เข้ามาได้ มีพวกพ้องคอยรับก็บอก
ว่ามีเงินก็ใช้ได้

นายสง่า อรรถนคิษฐ์ : ขอประทานโทษ ข้าพเจ้าไม่ได้เป็นนัก-
กฎหมาย แต่ยังมีใจอยู่เล็กน้อย คือธรรมเนียมต่างประเทศนั้น ขอ-
ประทานโทษ คือบางที่ตามกฎหมาย ในมาตรา ๒๕ เขาต้องบังคับให้
บุคคลนั้นมีเงินต่างประเทศ เข้ามาในประเทศในขอบเขตเท่านั้น ๆ ถ้า
บุคคลนั้นมีเงินที่จำนองนั้น รัฐบาลก็ไม่ให้เอาเงินจำนองนั้นเข้ามา ถ้า

บุคคลนั้นเขามั่นใจว่างานก็เข้ามาได้ หรือไม่มีเขาก็เข้ามาได้ ที่เราจะไม่
ไปตัดตัดเขาเช่นนั้น ขอความกรุณาพิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วนหน่อย อย่าง
ข้าพเจ้าไม่มีเงิน ตามมาตรา ๒๕ คือไม่มีเงินต่างประเทศเข้ามาเลย เช่นเงิน
ดอลลาร์ จะผ่านไปอังกฤษ จะบังคับว่าจะต้องมีเงินดอลลาร์เข้ามาทำไร
แต่ทำไมบุคคลนั้นไม่มีเงินแล้วจะไปตัดตัดเขา ไม่ให้เขาเข้ามานั้น ข้าพเจ้า
ขอความกรุณาโปรดอธิบายให้แจ่มแจ้งถี่ถ้วน

พระยาธรรมาธิบดีกรรมาธิการ : การที่บังคับให้มีเงินมา
แทนแทนกัน ก็เพื่อให้โอกาสของประเทศเราท้องถิ่น เพราะประเทศเรา
ต้องการเงินเหมือนกันแต่ไม่บังคับเด็ดขาด ในมาตรา ๔๓ ถ้าหากว่าเป็นกรณี
พิเศษ ในมาตรา ๔๓ ท่านโปรดอ่าน มันมีกรรมาธิการคนหนึ่งที่จะอนุญาต
ให้คนต่างต่างเข้ามาในราชอาณาจักรในเงื่อนไขใด ๆ เพราะฉะนั้นท่านว่า
เข้ามาไม่ได้มันมีกรณีหนึ่ง แต่ทว่าต้องการนี้ เพื่อโอกาสของประเทศ

พระยาธรรมาธิบดีกรรมาธิการ : เมื่อก่อนตามทศนะกรรมาธิการได้ข
ให้ทราบนั้น ข้าพเจ้าอยากจะถามคณะกรรมาธิการว่ายังต้องการหลักฐาน
หรือว่าจะต้องการเงิน

พระยาธรรมาธิบดีกรรมาธิการ : ในมาตรา ๒๕ แต่ข้อ
๓-๓๐ แต่เฉพาะข้อ ๓๐ นั้นต้องการเงิน

หัตถ์ประกอบนิติสาร : ในบรรทัดของสุดท้าย (ราชอาณาจักร)
ไม่มีตัว "ร" โปรดเติมด้วย

พระนิพนธ์ประธานกรรมาธิการ : กรรมาธิการขอขอบคุณท่านที่
ทักท้วง ความจริงคนพิมพ์เขาพิมพ์ขาดไปเฉพาะตัว "ร" เติมให้

นายบรรจง ศรีเจริญ : ข้าพเจ้าขอลองใจในปัญหาที่ท่านประธานกร
รรมาธิการได้แจ้งเมื่อก่อนว่า ในกรณีมาตรา ๓๕ อนุมาตรา ๓๐ นั้น หาก
รัฐมนตรียังมีได้ประกาศกฎกระทรวงแล้ว ก็มีใหนามาไว้บังคับ ขอนม

ยกเว้นอยู่ ณ ที่ใด เพราะเหตุว่าในมาตรา ๓๔ ห้ามบุคคลใด ๆ ในลักษณะใด
ลักษณะหนึ่งเข้ามาไม่ได้ แต่ตราบัตรรัฐมนตรียังไม่ได้กำหนดจำนวนเงินลง
ไป จำนวนเงินนั้นอยู่ที่ไหนในข้อยกเว้น

พระยาอรรถการยันทน์ กรรมาธิการ : ถ้าเมื่อท่านได้อ่านมาตรา
ทั้งต้องประกอบกัน คือมาตรา ๓๔ และมาตรา ๕๕ แล้ว ความเป็นไปในตัว
นั้นเอง เพราะเหตุว่า มาตรา ๕๕ ให้อำนาจรัฐมนตรี ถ้าหากรัฐมนตรีไม่
ประกาศ ถ้าข้อบังคับไม่มีบังคับให้เงินตกตัว เมื่อไรรัฐมนตรีประกาศแล้ว
ข้อ ๓๐ ก็ใช้บังคับได้

นายบรรจง ศรีเจริญ : ข้าพเจ้ายังไม่หายข้องใจด้วยเหตุว่า มาตรา
๓๔ เขียนอย่างนี้ “ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้
เข้ามาในราชอาณาจักร” หมายความว่าบุคคลหนึ่งเข้ามา แต่มีข้อบก
พร่องอนุมาตรา ๓๐ หมายความว่ารัฐมนตรียังไม่ได้ประกาศเข้ามาได้ อย่าง
นี้เข้ามาอย่างไร ในเมื่อไม่ประกาศ แต่ว่าอัตราขาดตกบกพร่องในมาตราน

พระยาอรรถการยันทน์ กรรมาธิการ : คำกล่าวของท่านเองก็เป็น
คำตอบอยู่ในตัว ห้ามมิให้เข้ามาแล้ว ถ้าหากว่าไม่มีประกาศข้อ ๓๐ แล้ว
มาตรานี้ห้ามมิให้คนเหล่านี้เข้ามาในราชอาณาจักรแล้วคนนั้นไม่มีลักษณะ
เข้าในข้อ ๓๐ ก็เขาไม่ได้ ถ้าหากว่าเขาอยู่ในประกาศแล้ว ผู้หนึ่งไม่มีเงินก็เข้า
อยู่ในลักษณะนั้น ก็เข้ามาได้

เลขาธิการรัฐสภา : ต่อไป มาตรา ๓๔ ทวิ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖
มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑
มาตรา ๔๒ ทวิ มาตรา ๔๓

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าต้องรับสารภาพว่าในการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติคนในอารักขา ไม่มีเวลาที่จะตรวจละเอียด เพราะร่างมา
ในเวลาที่กระชั้นชิดเหลือเกิน ข้าพเจ้ามีความสงสัยในมาตรา ๔๓ อนุมาตรา ๓

ซึ่งมีความว่า “คนต่างด้าวซึ่งเป็นข้าราชการประจำการหรือตจจางของ
รัฐบาลไทยและครอบครัวของบุคคลดังกล่าว” ข้าพเจ้าไปเทียบดูในมาตรา
๒๗ ข้อ ๓ มีข้อความอย่างเดียวกันและมีบทยกเว้นอย่างเดียวกัน แต่ข้อความ
เดิมว่า “โดยมีหนังสือสัญญาต่อกัน” ซึ่งความข้อนี้คงจำกันได้ว่าเราได้บรรจุ
ในพระราชบัญญัติทะเบียนคนต่างด้าว และมีลักษณะยกเว้นเหมือนกันเช่น
ข้าพเจ้าตั้งด้วยว่ามาตรา ๒๒ ข้อ ๓ ทำไมจึงไม่มีความอย่างเดียวกัน

พระยาอรรถการยันทน์ กรมมาธิการ : ในมาตรา ๒๗ ที่ท่านตั้งข้อ
ทักว่าความในข้อ ๓ มีว่า “คนต่างด้าวซึ่งเป็นข้าราชการประจำการหรือตจ
จางของรัฐบาลไทยโดยมีหนังสือสัญญาต่อกัน” นี้ต่างกันในมาตรา ๒๒ ข้อ
๓ ที่ต่างกันเช่นนี้โดยเหตุที่งานบทบัญญัติคนมีลักษณะต่างกัน กล่าวคือว่าใน
มาตรา ๒๗ เป็นมาตราที่ไม่ให้นำความในมาตราที่ ๒๕ วรรคแรกและวรรค ๒
และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับ ทันทกรที่เรานำมาตรา ๒๕ ในวรรคแรกวรรค
๒ และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับนั้นกรมมาธิการคิดว่ามาตรา ๒๕ และมาตรา
๒๖ นี้ เป็นเรื่องบทบัญญัติถึงเรื่องของคนต่างด้าวจะเข้ามาในราชอาณาจักรต้อง
มีเงินติดตัวมาตามประกาศของรัฐมนตรี และในมาตรา ๒๖ นั้นเป็นเรื่อง
จำนวนคนเข้าเมือง ด้วยเหตุนี้การที่จะไม่ใช้ความในมาตราทั้งสองบังคับ
กรมมาธิการคิดว่าควรจะได้อีกว่าให้ให้ตกลงกันหน่อยหนึ่ง คือว่าคนต่างด้าว
ที่เป็นข้าราชการประจำตจจางเป็นผู้ที่มีหนังสือสัญญากับรัฐบาล แต่จากบุคคล
ต่างด้าวผู้ใดแม้จะเป็นข้าราชการประจำการ โดยมีหนังสือสัญญาต่อกันก็ไม่อยู่
ในบังคับของมาตรา ๒๒ ข้อ ๓ นั้น มีความประสงค์จะอย่างไร
คือมาตรา ๒๒ ความในวรรคแรกบัญญัติว่าผู้ใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร
ตามความในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ วรรค ๒ คนนั้นต้องได้รับใบสำคัญถิ่นที่
อยู่ ใบสำคัญถิ่นที่อยู่นี้เป็นเรื่องที่ตั้งใจว่าคนต่างด้าวนั้นได้เข้ามาอยู่ในราช
อาณาจักร แต่ว่าถ้าหากว่าคนต่างด้าวผู้ใดได้เป็นข้าราชการประจำแล้วเราก็

ไม่ต้องการที่จะให้มีใบสำคัญแสดงเช่นนั้น โดยเหตุว่า เมื่อเป็นข้าราชการ
ประจำแล้ว รัฐบาลก็มีโอกาสควบคุมได้เต็มที่อยู่แล้ว เพราะเป็นข้าราชการ
ประจำอยู่ มีจุดประสงค์ตรงกันเช่น เมื่อเป็นเช่นการเขียนก็จะต้องตามกัน

ห้วงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้ายอมรับว่าข้าพเจ้าไม่ได้แปรญัตติ
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่มีสิทธิ์ที่จะขอให้กรมการบรรจุนักเรียนของข้าพเจ้า
ทุกท้องถิ่นลงไป และข้าพเจ้าก็ไม่ประสงค์จะให้กลับไปสู่ร่างเดิม แต่ในการที่
จะทบทองก็มีเจตนาที่จะให้พระราชมัญญัตินั้นเป็นไปด้วยดี เพราะฉะนั้นข้าพ-
เจ้าขอจึงถอนกรมการได้โปรดใคร่ครวญอีกสักหน่อย ถ้าหากว่าให้พระ-
ราชมัญญัติจัดระเบียบคนต่างด้าวที่เราได้ผ่านไปแล้ว เรายังคงให้คนต่างด้าว
ทุก ๆ คนมีหนังสือสำคัญประจำตัว แต่ยกเว้นเฉพาะบุคคลต่างด้าวที่เป็น
ข้าราชการประจำหรือที่เป็นลูกจ้างของรัฐบาลได้โดยมีสัญญาในเรื่องหนังสือ
สำคัญประจำตัวยกเว้นให้แล้ว ทำไมในกรณีนี้ไม่ยกเว้นด้วยเล่า ในมาตรา
๒๒ นั้นเป็นบทบัญญัติเบื้องต้นที่ถือเป็นที่สงสัยว่า คนต่างด้าวคนใดเข้ามา
แล้วจะต้องมีใบสำคัญอันที่อยู่ แต่เราไปยกเว้นให้ข้าราชการ ลูกจ้างแ่
ว่าข้าพเจ้ายกตัวอย่างแล้วอาจเป็นเด็ก กุด การโรง เช่นในพระราชมัญญัติ
ระเบียบคนต่างด้าวเราไม่ยกเว้นให้ เรายกเว้นให้ผู้ที่เป็นลูกจ้างโดยมีสัญญา
ต่อกัน สมมติว่าฉันเขาเป็นลูกจ้างของรัฐบาล ในพระราชมัญญัติระเบียบ
คนต่างด้าวเราไม่ยกเว้น แก่ของมีหนังสือสำคัญประจำตัว ในเรื่องนักเช่น
เดียวกัน ข้าพเจ้าไม่เห็นมีน้ำหนักแตกต่างกัน ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าจะใส่ลงในที่
ก็ไม่เห็นเสียความอะไรเลย เพราะฉะนั้นขอจึงถอนกรมการ ถ้าไม่
เห็นด้วยก็ไม่มีความอะไร มาควานขอได้โปรดปรึกษาหารือกันสักหน่อย

พระยาอรรถการีย์นิพนธ์ กรมการ : ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้อง
ข้าพเจ้ายังสงสัยว่าท่านให้เติมอะไร โปรดบอก

ห้วงประกอบนิตยสาร : ข้าพเจ้าขอให้เติมดังนี้ ข้อความเต็มอ่าน
ว่า “คนต่างด้าวซึ่งเป็นข้าราชการประจำการ หรือลูกจ้างของรัฐบาลไทย
และครอบครัวของบุคคลทั้งสาม” ข้าพเจ้าขอให้เติมคำว่า “โดยมีหนังสือ
สัญญาต่อกัน” หลังคำว่า “รัฐบาลไทย”ให้อ่านว่า “คนต่างด้าวซึ่งเป็น
ข้าราชการประจำการ หรือลูกจ้างของรัฐบาลไทย โดยมีหนังสือสัญญาต่อ
กัน และครอบครัวของบุคคลทั้งสาม”

พระยาอรรถการีย์พรหมศิริ กรรมาธิการ : กรรมาธิการได้ปรึกษากัน
แล้วเห็นว่าสำหรับคนต่างด้าว ซึ่งอยู่ในข้อ (๓) ของมาตรา ๒๒ นั้นคน
ต่างด้าวจำพวกนี้ เมื่อเป็นคนต่างด้าวแล้ว คนเหล่านั้นก็ต้องมีใบสำคัญตาม
กฎหมายที่วางด้วยระเบียบคนต่างด้าวอยู่แล้ว มาตราที่พิเศษเฉพาะใบสำคัญถิ่น
ที่อยู่เท่านั้นเอง คือใบสำคัญถิ่นที่อยู่แต่คงว่าคนต่างด้าวคนนั้น มีถิ่นที่อยู่ใน
เมืองไทย มาตราไม่ได้หมายความว่าคนต่างด้าวที่เขาในข้อ (๓) แล้วจะ
ไม่ต้องมีใบสำคัญตามกฎหมายที่ระเบียบคนต่างด้าวห้ามมิได้ แต่กรรมาธิการ
เติมคำว่า “โดยมีหนังสือสัญญาต่อกัน” ในมาตรา ๒๗ โดยเหตุที่ว่า
มาตรา ๒๗ นั้น เป็นเรื่องที่จะปฏิเสธไม่ให้เขาเข้าเมืองโดยเกินโควตาก็ไม่ หรือโดย
ที่คนนั้นไม่มีเงินติดตัวมา ทั้งนี้บุคคลที่เป็นลูกจ้างรัฐบาลแล้วถ้าหากว่ามีหนังสือ
สัญญาต่อกันแล้วเราจะปฏิเสธไม่ให้เขามาเพราะเหตุว่าเกินโควตาก็ดี หรือ
ไม่มีเงินเขามากดี อย่างที่เราปฏิเสธไม่ได้ เพราะเหตุว่า ถ้าเรามีสัญญาต่อ
กันแล้วเราจำต้องยอมให้เขาเข้ามาเพื่อให้เป็นไปตามสัญญานั้น กรรมาธิการ
จึงต้องเติมเขาไว้ตามมาตรา ๒๗ คำที่ว่า “โดยมีหนังสือสัญญาต่อกัน”
นี้ไม่จำเป็นต้องเติมในมาตรา ๒๒ ข้อ (๓) มีความประสงค์ต่างกัน

เลขาธิการรัฐสภา : มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖
ไม่มีกรแก้ไข มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๗ กรรมาธิการคัดออกทั้งมาตรา ๒๘
มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ ไม่มีกรแก้ไข มาตรา ๓๔

มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐
มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕
มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๖ ทวิ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๘ ทวิ มาตรา
๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๓ มาตรา
๕๔ มาตรา ๕๕ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๕ ทวิ มาตรา ๕๕ ตริ มาตรา ๕๖
มาตรา๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๗ ทวิ มาตรา ๕๘ มาตรา๖๐ ไม่มีการแก้ไข

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : พิจารณาจาระที่ ๒ เสร็จสิ้นลงแล้ว
ต่อไปพิจารณาจาระที่ ๓ ชาวเจ้าจะขอมติจากที่ประชุม ท่านผู้ใดเห็นชอบ
ด้วยตามร่างพระราชบัญญัติพิจารณาผ่านไปในจาระที่ ๒ มาเดอน โปรด
ยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๖๒ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
ไม่มีสมาชิยกยกมือ

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : เพราะฉะนั้นร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
เป็นอันได้รับความเห็นชอบจากมติของที่ประชุมให้เป็นอันใช้ได้ จะได้ดำเนินการ
ต่อไปตามรัฐธรรมนูญ จาระต่อไปพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติการเดิน
เรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๘๓ ซึ่งคณะกรรมการร่วมกัน
ได้พิจารณาเสร็จแล้ว เชิญกรรมการ

บันทึก

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๘)

พ.ศ. ๒๕๘๓

เพื่อประกอบกรพิจารณาที่ร่างซึ่งคณะกรรมการร่วมกัน ตาม

ความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๖๓

(๓) พิจารณาเสร็จแล้ว

LIRT

เพื่อความสะดวกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเดินเรือ ใน
น่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงได้จัดพิมพ์ร่างซึ่งสภาผู้แทน
ให้ใช้ และวุฒิสภาดังมติแก้ไขเพิ่มเติมมาเพื่อประกอบการพิจารณาร่าง
ซึ่งคณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาเสร็จแล้ว

(ร่างตามมติของสภาผู้แทน คือความเดิมรวมทั้งบทเครื่องหมาย
ขีดฆ่า นอกจากที่ขีดเส้นใต้

ร่างตามมติของวุฒิสภา คือความเดิมรวมทั้งบทเครื่องหมายขีดเส้น
ใต้ นอกจากที่ขีดฆ่า)

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา.

(จําเนา)

ร่าง

พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๓

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ว่าด้วยการเดินเรือ
ในน่านน้ำไทย

.....
.....

LIRT

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเดินเรือ
ในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด เก้าสิบวัน
นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการ
เดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ เขตท่ากรุงเทพ ฯ นั้นคือ

เขตที่ ๑

ด้านเหนือ - ตั้งแต่ (แนวเส้นฉากฉากจาก) เส้นที่สร้างไว้เหนือ
ปากคลองบางกระบือ (ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำ) เป็นเส้น
ฉากตรงไป (ยังฝั่งตะวันตก) แม่น้ำตรงข้าม

ด้านใต้ - ตั้งแต่ (แนวเส้นตรงฉากจาก) เส้นที่สร้างไว้ใต้
(ฝั่งตะวันออกของปากคลองเจ้าหินแม่น้ำ) ตรงไปยังเส้น
ที่สร้างไว้เหนือปากคลองบางลำภูใต้ (ฝั่งตะวันตก)

เขตที่ ๒

ด้านเหนือ - ตั้งแต่ (แนวเส้นฉากฉากจาก) เส้นที่สร้างไว้เหนือ
ท่าเทียบเรือ สถานีรถไฟ แม่น้ำ ตำบลคลองเตย
(ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำ) เป็นเส้นฉากตรงไป (ยัง)
ฝั่ง (ตะวันตก) แม่น้ำตรงข้าม”

ด้านใต้ - ตั้งแต่ (แนวเส้นฉากฉากจาก) เส้นที่สร้างไว้เหนือปากคลอง
บางจาก (ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำ) เป็นเส้นฉากตรงไป
(ยังฝั่งตะวันตก) แม่น้ำตรงข้าม

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา (๑๗) ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติ
การเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

LIRT

“มาตรา (๓๗) ๓๗ (เรือกำปั่นทุกถ้ำเวดดาเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยา
เมื่อถึงด่านคุ้มครองปรากรทของหยุด และถ้าจำเป็นก็ต้องทอดสมอทันที เพื่อให้
เจ้าพนักงานตำรวจเรือ เจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าพนักงาน
ศุลกากรตรวจบนเรือ)

เรือกำปั่นทุกถ้ำที่บรรทุกคนโดยสารหรือของจากเมืองท่าหรือตำบล
ใดๆ ในต่างประเทศเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยา หรือเรือใดๆ ที่เข้ามา
ในแม่น้ำเจ้าพระยาโดยขนถ่ายคนโดยสาร หรือของจากเรือกำปั่นที่มาจาก
ต่างประเทศ เมื่อผ่านด่านคุ้มครองปรากรทแล้ว ถ้าจะส่งคนโดยสารหรือของ
บรรทุกมาขึ้นบก ต้องจอดเทียบท่าที่ท่าเรือกรุงเทพ ฯ ซึ่งอยู่ในเขตท่า
กรุงเทพ ฯ เขตที่ ๒ แต่แห่งเดียว เว้นไว้แต่เมื่อไม่มีท่าเทียบหรือวางพอร์เทียบ
ได้ หรือเพราะมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ
แล้ว จึงจะเข้าเทียบหรือจอดในเขตกรุงเทพ ฯ เขตที่ ๑ หรือในตำบลอื่นใด

คณะกรรมการดังกล่าวในวรรคก่อนให้มีจำนวน ๕ คน ประกอบด้วย
(ให้) อธิบดีกรมเจ้าท่า เป็นประธานกรรมการ (อธิบดีกรมการขนส่ง) อธิบดี
กรมศุลกากร และ ผู้อำนวยการท่าเรือกรุงเทพ ฯ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
และบุคคลอื่นอีก ๒ คน ซึ่ง (กรรมการอีกหนึ่งคนให้) รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงคมนาคม (เป็นผู้) แต่งตั้ง

คำอนุญาตของคณะกรรมการดังกล่าวในวรรค ต้น (สองนั้น) ให้
อธิบดีกรมเจ้าท่าเป็นผู้ลงนาม (ในใบอนุญาต)

ในกรณีบังคับที่อธิบดีกรมเจ้าท่าเห็นสมควร ให้อธิบดีกรมเจ้าท่ามี
อำนาจออกคำอนุญาต (ดังกล่าวในวรรคสอง) ไปก่อนได้ ตามหลักเกณฑ์
คณะกรรมการจะได้กำหนด (แต่นำเสนอคณะกรรมการเพื่ออนุมัติ)

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๗ ทวิ มาตรา ๓๗ ตริ
และมาตรา ๓๗ จัตวา ในพระราชบัญญัติการเดินเรือ ในน่านน้ำไทย

พระราชบัญญัติ ๒๕๕๖ ตามลำดับ

มาตรา ๓๗ ทวิ การประชุมของคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติ
ตามความในมาตรา ๓๗ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวน
กรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการ ไม่สามารถมาประชุม ให้ที่ประชุม
เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธาน

การลงมติของคณะกรรมการ ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประ
มาณ ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ผู้หนึ่งเป็นประธานออกเสียงออกเสียงหนึ่งเป็น
เสียงขาด

มาตรา ๓๗ ตร ภายใต้บังคับมาตรา ๓๗ ให้เจ้าท่าตามอำนาจ
จะกำหนดกักขังเรือสำเภาสำหรับเรือกำปั่นและเรือเต็กทุกลำ และนายเรือต้อง
เอาเรือไปทอดจอดตามที่เจ้าท่าจะชี้ให้ และห้ามมิให้เอาเรือไปจากที่นั้น
หรือย้ายไปทอดจอดที่อื่นโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า เว้นแต่เมื่อเหตุ
จำเป็นซึ่งเจ้าท่าจะพิจารณาเห็นสมควร

เมื่อเรือกำปั่นดำไตกำลังเข้ามา นายเรือจะต้องยอมให้เจ้าท่าขึ้นไป
บนเรือ และถ้าจำเป็นจะหยุดเรือรอบกตของหยุด

มาตรา ๓๗ จัตวา นายเรือดำไตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ มี
ความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

รายงาน

กรรมวิธีการร่วมกันพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย
(ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓

ตามที่วุฒิสภาและสภาผู้แทนได้ตั้งกรรมวิธีการฝ่ายละ ๗ คน ให้เป็น
กรรมวิธีการร่วมกันพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย
(ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา
๓๒๓ (๓) นั้น

กรรมวิธีการร่วมกันได้ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว
เสร็จแล้ว โดยเลือกขุนอนุรักษ์รัตน์เป็นประธาน และนายยืน สืบบุญการเป็น
เลขานุการ และได้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่พิจารณาแล้วต่อสภาทั้งสอง
มาพร้อมกับรายงาน

ผลของการพิจารณาของคณะกรรมวิธีการร่วมกัน กรรมวิธีการ
ส่วนมากมีความเห็นให้เป็นไปตามร่างของสภาผู้แทน ซึ่งวุฒิสภาได้แก้ไข
เพิ่มเติมโดยไม่มีการแก้ไข

(ลงชื่อ) ยืน สืบบุญการ

(ยืน สืบบุญการ)

เลขานุการ

LIRT

๑๓๖

(ดำเนา)

ร่าง

พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๘๓

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือ ใน
น่านน้ำไทย

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเดิน
เรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๘๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน
นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการ
เดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๕๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ เขตท่ากรุงเทพ นั้นคือ

เขตที่ ๑

ด้านเหนือ — ตั้งแต่เจ้าหน้าตาร่างใจเหนือปากคลองบางกระบือ เป็น
เส้นฉาก ตรงไปแม่น้ำตรงกันข้าม

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ด้านใต้ - ตั้งแต่เสาศิลาที่สร้างไว้ใต้ปากคลอง เสาศิลาตรงไปยัง
เสาศิลาที่สร้างไว้เหนือปากคลองบางลำภูเถื่อน

เขตที่ ๒

ด้านเหนือ - ตั้งแต่เสาศิลาที่สร้างไว้เหนือท่าเทียบเรือ สถานีรถไฟ
แม่น้ำตามคลองของเคย เป็นเส้นฉากตรงไปฝั่งแม่น้ำ
ตรงกันข้าม

ด้านใต้ - ตั้งแต่เสาศิลาเหนือปากคลองบางจาก เป็นเส้นฉาก
ตรงไปฝั่งแม่น้ำตรงกันข้าม”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติการ
เดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๓๘ เรือกำปั่นทุกลำที่บรรทุกคนโดยสาร หรือของจาก
เมืองท่าหรือตำบลใด ๆ ในต่างประเทศเข้ามาในน่านน้ำเจ้าพระยา หรือเรือใด ๆ
ที่เข้ามาในน่านน้ำเจ้าพระยา โดยขนถ่ายคนโดยสารหรือของจากเรือกำปั่นที่มา
จากต่างประเทศ เมื่อผ่านด่านศุลกากรแล้ว ถ้าจะตั้งคนโดยสารหรือของ
ที่บรรทุกมาบนชนบท ของจุดเรือเทียบท่าท่าเรือกรุงเทพ ฯ ซึ่งอยู่ในท่าเรือ
กรุงเทพ ฯ เขตที่ ๒ แต่แห่งเดียว เว้นไว้แต่เมื่อไม่มท่าเทียบเรือต่างพอจะ
เทียบได้หรือเพราะเหตุจำเป็นอย่างอื่นและได้รับอนุญาต จากคณะกรรมการ
แล้ว จึงจะเข้าเทียบหรือจอดในเขตท่ากรุงเทพ ฯ เขตที่ ๑ หรือในตำบลอื่นใด

คณะกรรมการดังกล่าวในวรรคก่อนให้มีจำนวน ๕ คน ประกอบด้วย
อธิบดีกรมเจ้าท่าเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมศุลกากรและผู้อำนวยการ
ท่าเรือกรุงเทพ ฯ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง แต่ละบุคคลอื่นอีก ๒ คน ซึ่ง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้ง

คำอนุญาตของคณะกรรมการดังกล่าวในวรรคต้น ให้อธิบดีกรม-
เจ้าท่าเป็นผู้ลงนาม

ในกรณีรับฟ้องที่อธิบดีกรมเจ้าท่าเห็นสมควร ให้อธิบดีกรมเจ้าท่ามีอำนาจออกคำอนุญาตไปก่อนได้ ตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการจะได้กำหนด

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตวิ และมาตรา ๓๘ จัตวา ในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ตามลำดับ

“มาตรา ๓๘ ทวิ การประชุมของคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามความในมาตรา ๓๘ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการ ไม่สามารถมาประชุมให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธาน

การลงมติฉันทยของคณะกรรมการ ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ผู้นั่งเป็นประธานออกเสียงหนึ่งเป็นเสียงขาด

มาตรา ๓๘ ตวิ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๘ ให้เจ้าท่ามีอำนาจที่จะกำหนดที่ทอดจอดเรือสำหรับเรือกำปั่นและเรือเล็กทุกลำ และนายเรือต้องเอาเรือไปทอดจอดตามที่เจ้าท่าจะชี้ให้ และห้ามมิให้เอาเรือไปจากที่นั้น หรือย้ายไปทอดจอดที่อื่น โดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า เว้นแต่เมื่อเหตุจำเป็นซึ่งเจ้าท่าจะพิจารณาเห็นสมควร

เมื่อเรือกำปั่นดำได้กำลังเข้ามา นายเรือจะต้องยอมให้เจ้าท่าขึ้นไปบนเรือและถ้าจำเป็นจะหยุดเรือรอบกึ่งของหยุด

มาตรา ๓๘ จัตวา นายเรือดำได้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๘ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

(กรรมวิธีการเข้าประจำที่)

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : กรรมวิธีการชี้แจง

พระราชกรณียกิจ นพคุณ กรรมวิธีการ : พระราชบัญญัติทาง
กรรมวิธีการร่วมได้ไปพิจารณาแล้วก็เห็นชอบด้วยตามร่างของวุฒิสภา จึง
ไม่ได้มีการแก้ไขประการใดเลย

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : จะมีท่านผู้ใดคัดค้านใหม่

ไม่มีสมาชิกในที่ประชุมคัดค้าน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มีคัดค้านก็เป็นอันถือว่าจจะขอ
มติจากที่ประชุมต่อไป ท่านผู้ใดเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติทางกรรม
วิธีการร่วมได้พิจารณามาขอได้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๒๗ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

ไม่มีสมาชิกยกมือ

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : เป็นอันที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบ
ด้วยร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งจะได้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญต่อไป จจะ
ต่อไป พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาคriminal (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งคณะกรรมธิการวิสามัญ
พิจารณาเสร็จแล้ว เชิญกรรมวิธีการ

บันทึกการประชุมกรรมธิการวิสามัญของวุฒิสภาพิจารณาร่างพระ
ราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคriminal

(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีผู้แปรญัตติ คณะกรรมวิธีการได้ทำ
การพิจารณาพร้อมด้วย นายพโยม เดชยานนท์ ผู้แทนรัฐบาล ประกฤณ

ของกรพิจารณาตั้งต่อไป

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	”
<u>มาตรา ๑</u>	”
<u>มาตรา ๒</u>	”
<u>มาตรา ๓</u>	”

(ลงชอ) พระยาธนาจักษบริบาล
(พระยาธนาจักษบริบาล)

เลขาธิการ

(ตำแหน่ง)

ร่าง

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๘๓

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

.....
.....

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๒๗๕ แห่งประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) เครื่องนุ่งห่มหัตถ์บนอนอันสมควรและเครื่องมื่อสำหรับเตียงศพ
โดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินพันบาท แต่ถ่าลดทอนตามคำพิพากษามีค่า
ขอโดยทำเป็นคำร้องขอคัดค้านอนุญาตยกย่อง และใช้เครื่องมื่อหรือเครื่อง
ใช้อื่นจำเป็นเพื่อดำเนินการเตียงศพ หรือการย้ายศพ อันมีราคาเกินกว่า
จำนวนดังกล่าวแล้ว ให้ศาลมีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจอนุญาต หรือไม่ภาย
ในบังคับแห่งเงื่อนไขตามที่เห็นสมควร”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

(กรรมการการเข้าเน้งประจำที่)

ทำการแทนประธานวุฒิสภา กรรมการการจะชงใหม่ เชิญ
พระสฤทธิธรรมคุณนตรี กรรมการ : ความจริงพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนี้ กรรมการได้ประ
ชุมเสร์จเรียบร้อยก่อนมีคดีประชุมแต่เห็นว่าไม่มีเวลาที่จะบรรจุเข้าระเบียบ
วาระ จนกระทั่งมีประชุมเรื่องจ้งค่างมาจนบัดนี้ ความจริงพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้มีความฉันทัดเคยเป็นแต่เพียงแก้ไขคำว่า “ร้อยบาท” เป็น “พันบาท”
เช่นเท่านั้น ท่านคงจะจำได้ว่าในการที่เราจะประชุมรับหลักการ ได้มีท่าน

สมาชิกให้พิจารณาจดแยก แต่สมาชิกบางท่านมีข้อข้องใจอยู่ว่าพระราชบัญญัติฉบับนั้น ในการให้เปลี่ยนจากร้อยบาท เป็นพันบาทเกี่ยวกับเรื่องยศทรพยน

มีในกฎหมายอื่นซึ่งมีความท่านของเดียวกัน แต่หากมีได้มีการเปลี่ยนแปลงในคราวนี้ และในเวลาประชุมรับหลักการนี้ยังไม่มีการพิจารณาการพิจารณาแก้ไขกฎหมายอื่น ซึ่งมีลักษณะอย่างเดียวกันเพื่อให้ตรงอย่างเดียวกัน ความจึงได้เกิดขึ้นว่าให้ตั้งกรรมาธิการวิสามัญไปพิจารณาพระราชบัญญัติฉบับนี้ เมื่อกรรมาธิการได้ไปพิจารณาพระราชบัญญัติฉบับนี้ ผู้แทนของรัฐสภาได้ให้คำรับรองว่าทางฝ่ายรัฐบาลจะไปพิจารณากฎหมายอื่นซึ่งมีความท่านของเดียวกัน และอาจมีการพิจารณาด้วยดีในการที่จะแก้ไขกฎหมายอื่นให้เข้าในท่านของเดียวกัน เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วก็เห็นว่ข้อข้องใจของท่านสมาชิก ซึ่งมีอยู่ในคราวประชุมรับหลักการนั้นก็เป็นอันหมดไป กรรมาธิการจึงได้ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และความจริงร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ของข้าพเจ้าได้กราบเรียนมาแต่ก่อนว่า มีการแก้คำว่า "๑๐๐ บาท" เป็น "๑,๐๐๐ บาท" เมื่อเดิมนั้นมีการยกเว้นที่จะให้อัตราเพียง ๑๐๐ บาท บัดนี้ค่าของเงินเปลี่ยนไป จึงได้เปลี่ยนเป็น ๑,๐๐๐ บาท และได้เห็นข้อความอื่นอีกไม่มีข้อความอะไรที่จะแก้ไข เพราะเหตุว่าได้เอามาจากกฎหมายอื่นพิจารณาความแพ่ง เนื่องจากแก้คำ ๆ เดียว กรรมาธิการก็หวังว่าจะไม่มีอะไรขัดข้องต่อไป จึงได้ไม่มีการแก้ไขเลย และไม่มีการแปรญัตติด้วย

เดชาธิการรัฐสภา : ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๓ ชื่อร่างพระราชบัญญัติไม่มีการแก้ไขคำปรารภ ไม่แก้ไข มาตรา ๑ ไม่แก้ไข มาตรา ๒ มาตรา ๓ ไม่แก้ไข

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับ
เป็นวาระที่ ๒ เสร็จแล้ว คือไปพิจารณาเป็นวาระที่ ๓ ท่านผู้ใดเห็นชอบด้วย
ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ขอให้ไปรดยกมือชน

ดมาชิกยกมือ ๖๔ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้ไปรดยกมือ
ชน

ไม่มีดมาชิกยกมือ

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : มีผู้เห็นชอบด้วย ๖๔ ไม่เห็นด้วย ไม่มี
เป็นอนทประชมตงมคเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้วโดยไม่แก้ไข
ซึ่งจะได้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญต่อไป

ต่อไป ร่างพระราชบัญญัติพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๔๘๓ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว เที่ยุกรรมมา
ชการเขาประจำท

บันทึกการประชุมกรรมการวิสามัญ ของวุฒิสภาพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๔๘๓

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีผู้แปรญัตติ คณะกรรมการได้ทำ
การพิจารณาพร้อมด้วย นายพโยม เดชยานนท์ และนายอัมพร จินตกานนท์
ผู้แทนรัฐบาล ปรากฏผลของการพิจารณาดังต่อไปนี้

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

มาตรา ๑

มาตรา ๒

<u>มาตรา ๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔</u>	กรรมวิธีการตัดข้อบทมาตรา
<u>มาตรา ๕</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙</u>	”
<u>มาตรา ๑๐</u>	”
<u>มาตรา ๑๑</u>	”
<u>มาตรา ๑๒</u>	”
<u>มาตรา ๑๓</u>	”
<u>มาตรา ๑๔</u>	”
<u>มาตรา ๑๕</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๖</u>	พระราชกรณียกิจของคณะรัฐมนตรี มีความเห็นขัดแย้งกับกรรมวิธีการส่วนมาก ได้ขอ ส่งฉบับไว้ขออภิปรายในสภา
<u>มาตรา ๑๗</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๘</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๙</u>	”
<u>มาตรา ๒๐</u>	มีการแก้ไข

มีการแก้ไข

ไม่มีการแก้ไข

”

มีการแก้ไข

LIRT

มาตรา ๒๐

ไม่มี^๑การแก้ไข

มาตรา ๒๑

”

มาตรา ๒๒

มี^๒การแก้ไข

(ลงชื่อ) ^๓จัตมากร เกษมศรี
(หม่อมเจ้าจัตมากร เกษมศรี)

เดชาบุตร .

(สำเนา)

ร่าง

พระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๔๘๓

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมาย ว่าด้วยวิธีการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติฉบับนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีการ

พิจารณาของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๘๓”

LIRT

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติคนให้ใช้บังคับตงแต่จนถึจากจนประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมวดที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๓ ให้เลขาธิการรัฐสภา เป็นเลขาธิการของคณะตุลาการ
รัฐธรรมนูญมีหน้าที่ ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการอันเป็นธุระการของคณะตุลาการ
รัฐธรรมนูญ

(มาตรา ๔ การประชุมของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ต้องมี
ตุลาการรัฐธรรมนูญประชุมไม่ต่ำกว่า ๖ คนจึงเป็นองค์ประชุม)

มาตรา ๕ ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญอำนาจตราระเบียบ เพื่อ
ให้การประชุมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเที่ยงธรรม

มาตรา ๖ ประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ เป็นประธานของที่ประชุม
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และมีหน้าที่ดำเนินการของคณะตุลาการรัฐ-
ธรรมนูญให้เป็นไปตามระเบียบ

เมื่อประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือ
ไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ที่ประชุมคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เลือกตั้งตุลาการ
รัฐธรรมนูญคนหนึ่งมาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา ๗ การประชุมของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ต้องมี
ตุลาการรัฐธรรมนูญประชุม ไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนตุลาการรัฐธรรมนูญทั้งหมด
จึงจะเป็นองค์ประชุม แต่การประชุมเพื่อลงมติวินิจฉัยข้อประกาศว่า สมาชิก
สภาของสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนสันติบาลหรือไม่กั ว่าบท

กฎหมายคุ้มครองความแย้ง หรือขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ก็ ต้องมี

ตุลาการรัฐธรรมนูญประชุมไม่ต่ำกว่าเจ็ดคนจึงจะเป็นองค์ประชุม

การลงมติวินิจฉัยข้อพิพาทใด ๆ ให้ออก (กระเนน) เขาได้ข้างมาก เป็นปรมาณ (กว่ากึ่งจำนวนตุลาการรัฐธรรมนูญทั้งหมด)

ตุลาการรัฐธรรมนูญคนหนึ่งยอมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามี คะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงขาด

มาตรา ๘ เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องขอให้วินิจฉัย ว่าสามารถภาพของสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนคนใดคนหนึ่งขึ้น สูดงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือขอให้วินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่ง กฎหมายใด มีข้อความแย้งหรือขัดต่อรัฐธรรมนูญ ให้ประธานตุลาการ รัฐธรรมนูญ หรือเลขาธิการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่ ประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ แจ้งเรื่องพร้อม ด้วยร่างคำเนาเอกสาร ที่เกี่ยวข้องไปยังตุลาการรัฐธรรมนูญทุกคน และ กำหนดนัดประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้องขอ

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเรื่องอันอยู่ในอำนาจ หน้าที่ของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ตุลาการรัฐธรรมนูญมีสิทธิเข้าตรวจ รายงานการประชุมหรือเอกสารใด ๆ ของรัฐสภาได้

มาตรา ๙ ให้ถือว่าตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นเจ้าของงานตามความ ในกฎหมายลักษณะอาญา

มาตรา ๑๐ คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้ทำเป็น หนังสือ และให้แสดงเหตุผลประกอบคำวินิจฉัยนั้นด้วย

LIART

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับ
 กระทรวงนั้น ๆ

หมวด ๒

การพิจารณาการสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพ ของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกผู้แทน

มาตรา ๑๓ เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ได้รับคำร้องกล่าวหา
 ของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกผู้แทน ซึ่งร้องว่าสมาชิกภาพของสมาชิ—
 กวุฒิสภาหรือสมาชิกผู้แทนสิ้นสุดลง จากประชาชนวุฒิสภาหรือประชาชน
 ผู้แทน ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

(๑) ถ้าเห็นว่าคำร้องกล่าวหานั้นมีข้อความที่อ่านไม่ออก หรือ
 อ่านไม่เข้าใจ หรือพิมพ์เพี้ยน หรือมีถ้อยคำไม่สุภาพ หรือบกพร่องด้วยประการ
 ใด ๆ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ มีอำนาจตั้งไปยังผู้ยื่นโดยผ่านประธาน
 สภาที่ผู้ยื่นเป็นสมาชิกให้ทำมาใหม่ หรือแก้ไขเพิ่มเติมภายในระยะเวลาใดก็ได้
 และในการนี้จะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้

(๒) ถ้าผู้ยื่นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญที่
 ดังตาม (๑) หรือคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตาม
 คำร้องกล่าวหานั้น แม้จะฟังเป็นความจริงก็ไม่เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของ
 สมาชิกที่ถูกกล่าวหาสิ้นสุดลงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ คณะตุลาการ
 รัฐธรรมนูญมีอำนาจทำคำวินิจฉัย ให้ยกคำร้องกล่าวหานั้นเสียได้ โดย
 ไม่ต้องดำเนินการพิจารณาต่อไป

LIRT

(๓) ถ้าเห็นว่าการของกต่างหานั้นควรได้รับการพิจารณาต่อไป ก็ให้ตั้งสำเนาการของกต่างหานั้นไปยังผู้กต่างหา และกำหนดให้ยื่นคำขแจ้งภายในเวลาทศณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นสมควร แต่ต้องไม่น้อยกว่าแปดวัน และไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ถูกกต่างหาได้รับสำเนาการของกต่างหา

มาตรา ๓๔ เมื่อมีพฤติการณ์ทศณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่าไม่สามารถตั้งสำเนาการของกต่างหาให้ผู้กต่างหาได้ หรือผู้กต่างหาหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับสำเนาการของกต่างหา ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา หรือประกาศโฆษณาในทางอื่นใดตามที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจะเห็นสมควร เพื่อให้ผู้กต่างหา มารับสำเนาการของกต่างหาจากเลขาธิการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา ๓๕ เมื่อผู้กต่างหาโดยนคำขแจ้งแล้ว หรือเมื่อพ้นกำหนดเวลายื่นคำขแจ้ง ผู้กต่างหาโดยนคำขแจ้งหรือเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันในกรณีที่ได้มีการประกาศให้ผู้กต่างหา มารับสำเนาการของกต่างหา ตามมาตรา ๓๔ ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญกำหนดวันเพื่อทำการพิจารณา

วันพิจารณาซึ่งกำหนดเป็นครั้งแรกนี้ ให้เลขาธิการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ (มีหนังสือแจ้งไปยังผู้กต่างหาและให้) ประกาศไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และในกรณีที่ไม่มีพฤติการณ์ดังกล่าว ใน

มาตรา ๓๔ ก็ให้เลขาธิการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ตั้งสำเนาประกาศ ยื่นไปยังผู้กต่างหาด้วย ทั้งนี้ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันพิจารณา การตั้งสำเนาประกาศไปยังผู้กต่างหานั้น ถ้าตั้งแก่ผู้กต่างหาไม่ตก ให้ส่งแก่บุคคลผู้พำนักอยู่หรือที่ใด ณ สถานที่ที่ผู้กต่างหาไว้ต่อสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาเป็นที่อยู่ของผู้กต่างหา

ผู้ถูกกล่าวหา ไม่ว่าจะได้นับค่าจ้างแก่ชกกล่าวหาหรือไม่ มีสิทธิ
จะมาฟังการพิจารณา ชักค่านพยาน และอ้างตนเองเป็นพยาน ทั้งมีสิทธิ
จะนำพยานหลักฐานมาแสดงในการพิจารณา

ผู้ถูกกล่าวหาจะแต่งตั้งทนายให้แก้ต่างก็ได้ แต่ผู้ที่จะเป็นทนายนั้นต้อง
เป็นผู้มีสิทธิจะดำเนินคดีในศาลตามกฎหมายว่าด้วยทนายความ

มาตรา ๓๖ การพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่าคนใดมีความจริง เพื่อกำหนดให้คณะตุลาการ
รัฐธรรมนูญมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ยื่นคำร้องกล่าวหา และบุคคลอื่นใด
นอกจากผู้ถูกกล่าวหา มาปฏิบัติหรือดำเนินคดีให้การ และให้มีอำนาจ
ออกหมายเรียกให้กระทรวงทบวงกรมหรือบุคคลใด ๆ ส่งเอกสารหรือสิ่งใด ๆ
ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา

เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เห็นสมควรที่จะสั่งให้จ่ายค่าบ่วงการ
ตลอดจนค่าพาหนะและค่าที่พักตาม ให้แก่บุคคลที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
เรียกมาให้การ หรือให้ส่งพยานหลักฐานจากงบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐสภา
ก็ได้

เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่า พยานหลักฐานใดที่ขอมาสืบ
พุ่มเพื่อยืนยันสมควร หรือประจักษ์ให้ชัดช่า หรือไม่เกี่ยวกับประเด็น ให้คณะ
ตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจงดการสืบพยานหลักฐานเช่นว่านั้น (เสียได้)
หรือพยานหลักฐานอื่นต่อไป

มาตรา ๓๗ หมายเรียกหรือหนังสือใด ๆ ของคณะตุลาการรัฐ
ธรรมนูญให้ตุลาการรัฐธรรมนูญคนหนึ่งลงตายมือชื่อ

มาตรา ๓๘ ให้ถือว่าคำบังคับ หรือหมายเรียกของคณะตุลาการ
รัฐธรรมนูญเป็นคำบังคับหรือหมายเรียกของศาล และให้ถือว่าการให้การ

ของบุคคลหรือการอ้างพยานหลักฐานใดๆ ต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญในการพิจารณา เป็นกรให้การ หรืออ้างพยานหลักฐานต่อศาลในการพิจารณาคดี

มาตรา ๓๘ ในการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญมีอำนาจศึกษาความเรียบร้อยแห่งการพิจารณาหรือกระทำการเพื่อให้กระบวนการพิจารณาคำเนินไปโดยเที่ยงธรรมและรวดเร็ว (ผู้ใดละเมิดคำสั่งของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ หรือทำลายความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมพิจารณา คณะตุลาการมีอำนาจตักเตือนห้ามปราม ถ้าผู้ใดละเมิดไม่ทำตามคำตักเตือนห้ามปราม ให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญ มีอำนาจสั่งให้ผู้ละเมิดออกไปเสียจากที่ประชุมพิจารณาได้ หากผู้นั้นยังขัดขืน คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจะสั่งตำรวจรัฐสภา ให้นำตัวและเบ็ดออกไปเสียจากที่ประชุมพิจารณาได้) และเพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้ถือว่าคณะกรรมการรัฐธรรมนูญเป็นศาล

หมวด ๓

การพิจารณาทบบัญญัติแห่งกฎหมาย

ที่ศาลเห็นว่ามีความขัดแย้งหรือขัดต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๔๐ เมื่อศาลใดเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีความขัดแย้งหรือขัดต่อรัฐธรรมนูญ และได้ร้องการพิจารณาพิพากษาคดีได้ชั่วคราวตามความในมาตรา ๓๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ตั้งความเห็นและคำขอให้ตีความต่อปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือปลัดกระทรวงกลาโหม แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินต่อไปยังคณะกรรมการรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยเอกสารประกอบ ตาม

LIRT

มาตรา ๒๑ ความเห็นที่ส่งมาประกอบคำขอ ให้ตัดความตามมาตรา
ก่อน จะต้องระบุบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่คาดว่าจะขัดกับความแย้งหรือขัด
ต่อรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยเหตุผลประกอบความเห็นนั้น

เมื่อได้รับความเห็นและคำขอให้ตัดความแล้ว ปลัดกระทรวงยุติธรรม
หรือปลัดกระทรวงกลาโหม แล้วแต่กรณี จะต้องรับส่งความเห็นและคำขอให้
ตัดความนั้นไปยังคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ

ถ้าคณะกรรมการรัฐธรรมนูญประสงค์จะได้รับคำอธิบายหรือคำชี้แจง
เพิ่มเติมตามแต่จะเห็นสมควรจากคำต้นนั้น ๆ หรือประสงค์จะได้รับสำนวนทั้ง
หมดหรือบางส่วนมาประกอบการวินิจฉัย ก็ให้คำขอไปยังปลัดกระทรวง
ยุติธรรมหรือปลัดกระทรวงกลาโหม แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการ

มาตรา ๒๒ ให้ (ประธานคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ) ส่งสำเนาคำวินิจฉัย
ของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญไป ยังปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือปลัด
กระทรวงกลาโหม แล้วแต่กรณี เพื่อส่งต่อไปยังศาลซึ่งขอให้ตัดความนั้น

.....
.....
ทำการแทนประธานวุฒิสภา : กรรมการจะชี้แจงหรือไม่
พระสทิษฐภคณมุนตรี กรรมการ : ไม่มีอะไรชี้แจง
เลขาธิการรัฐสภา : ร่างพระราชบัญญัติการพิจารณาของคณะ
ตุลาการรัฐธรรมนูญ พ. ศ. ๒๔๗๓ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติไม่มีการแก้ไข
คำปรารภไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ ไม่มีกรแก้ไข
มาตรา ๔ กรรมการคัดออก มาตรา ๕ มาตรา ๖ ไม่มีกรแก้ไข
มาตรา ๗ มาตรา ๘ ไม่มีกรแก้ไข มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑
มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ ไม่มีกรแก้ไข มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖
พระยาอรรถการย นพนธ์ กรรมการ : มาตรา ๑๖ ในวรรค ๓
กรรมการได้ไปเติมในตอนท้ายว่า "หรือพยานหลักฐานอื่นต่อไป" การ
ที่กรรมการไปเติมเช่นเช่นกรรมการ ได้แบ่งเป็น ๒ ฝ่าย มีเสียงต่าง
กัน ๓ เสียง ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าควรเติม อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าไม่ควรเติม

และก็เป็นที่สุดกรรมวิธีการฝ่ายข้างมากเห็นว่าควรเต็มจึงได้เต็มกัน ๆ และ
 ขาฟเจาขอสงวนไว้เพื่ออภิปรายในสภา ความจริงนบทกรรมวิธีการได้เต็ม
 ลงไปและที่กรรมวิธีการฝ่ายข้างน้อยไม่เห็นด้วยก็ได้ปรึกษาหารือกันแล้ว และ
 คิดว่าจะเป็นการที่โตมาพบในสภาเพื่อจะได้ฟังความคิดเห็นของสภาที่จะ
 เป็นการดีในข้อ ๓ นั้นตามร่างของสภาผู้แทนได้เป็นไปตามร่างของรัฐบาลและ
 ได้เป็นไปตามร่างของคณะกรรมการกฤษฎีกาคือไม่มีคำที่กรรมวิธีการเต็ม
 คงอ่านได้ความว่า “เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่าพยานหลักฐานใดที่
 ขอนำสืบพยานเพื่อยืนยันสมควร หรือประวิงให้ซักไซ้หรือไม่เกี่ยวกับประเด็น
 ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจงดการสืบพยานหลักฐานเช่นว่านั้น”
 นั้นหมายความว่าในการที่ผู้ถูกกล่าวหาจะขอนำสืบนั้น ถ้าหากว่าหลักฐานอันใด
 พึงเพื่อยืนยันไปก็ได้ หรือว่าหลักฐานอันใดจะขอสืบนอกประเด็นก็ได้ หรือว่า
 หลักฐานอันใดซึ่งคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เห็นว่าเป็นการประวิงถ้าหากที่
 กรรมการก็มีอำนาจจะงดพยานหลักฐานไม่ได้โดยเด็ดขาด แต่ว่าเต็มคำว่า “หรือ
 พยานอันต่อไป” เช่นนั้นก็หมายความว่านอกจากพยานหลักฐานเป็นการพินยอม
 เป็นการนอกประเด็นหรือเป็นการประวิงให้ล่าช้าในคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
 ก็มีอำนาจตัดเสียด้วยก็ได้ ซึ่งเหตุผลในข้อนี้กรรมวิธีการฝ่ายข้างน้อยไม่เห็น
 ด้วยเลย คือเห็นว่าพยานหลักฐานอันใดที่ผู้ถูกกล่าวหานำสืบถ้าหากว่านอก
 ประเด็นก็ไม่ได้สืบโดยเด็ดขาด คือว่าถ้าหากว่าประวิงเวลาให้ล่าช้าก็ไม่ได้
 ขยายแต่ก็ถือว่าเป็นการที่สืบพินยอมเพื่อยืนยัน ก็มีอำนาจที่จะตัดเสียไม่ได้โดย
 ตุลาการรัฐธรรมนูญไม่ควรจะมีอำนาจงดกันข้อย่างอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในประเด็นซึ่ง
 ไม่ใช่เป็นการพินยอม และซึ่งไม่เป็นการประวิงให้ล่าช้า และพยานหลักฐาน
 เหล่านี้ ก็ไม่เป็นการสมควรที่จะให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจที่จะไป
 ตัดทิ้งทิ้งเขาได้ ขาฟเจาขอชักชวนอย่างให้เห็นชัดในความที่ขาฟเจาจะอภิปราย

คือสมมติว่า ถ้ามีสมาชิกคนหนึ่งได้ถูกกล่าวหาว่าไปรับประโยชน์จากรัฐบาล เป็นการนอกจากกิจการทั้งหลายที่รัฐบาลปฏิบัติต่อคนอื่น และขอขงให้ สมาชิกผู้นั้นขาดสมาชิกภาพไป ฝ่ายสมาชิกผู้นั้นก็ได้ต่อสู้ชั้นในคณะตุลาการ รัฐธรรมนูญว่าความจริงนั้นเขาหาได้รับประโยชน์จากรัฐบาลไม่ ความจริงนั้นถึงแม้ว่าเขาจะได้รับประโยชน์จากรัฐบาล แต่ว่าประโยชน์ที่ได้รับนั้นเป็นไปตามธรรมดา ซึ่งถึงแม้ว่าเขาไม่ใช้สมาชิกอยู่ขณะนั้นเขาก็ได้รับเช่นนั้นเหมือนกัน เพราะฉะนั้นเขาก็ไม่ได้รับประโยชน์พิเศษอะไร เมื่อเป็นเช่นนั้นประเด็นที่ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ จะพิจารณาก็มี ๒ ข้อ คือ ข้อ ๑ จะต้องพิจารณาว่า สมาชิกผู้นั้นจะได้รับประโยชน์จากรัฐบาลหรือไม่ ข้อ ๒ ถ้าสมาชิกผู้นั้นได้รับประโยชน์จริง เป็นประโยชน์นอกเหนือเป็นพิเศษหรือเปล่า เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว สมมติว่า ผู้ถูกกล่าวหาเขาก็ทวีตในประเด็นที่ว่าเขาไม่ได้รับประโยชน์จากรัฐบาล เมื่อเขาตีบพยาน ๕ คน ก็เป็นการเพียงพอแล้ว เขาคงจะตีบต่อไปเพื่อให้ชกษาหรือให้พิมพ์เผยแพร่ไปก็ได้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจที่จะตัดสินคดีเขาได้ เพื่อไม่ให้ตีบอีกเป็นการสมควรแล้ว แต่ว่าถ้าเรามีความเห็นต่อไป ในกรณีที่เต็มลงไปเมื่อถ้อยหลักฐาน แล้วในกรณีเช่นนี้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ มีอำนาจที่จะตัดสินคดีไม่ให้ตีบพยานในข้อที่ว่า ประโยชน์ที่เขาได้รับนั้นเป็นประโยชน์ที่เขาได้รับตามธรรมดาที่รัฐบาลปฏิบัติ แก่กันทั้งหลายอย่างเดียวกัน ในข้อ ๒. ซึ่งเขายังไม่ได้ตีบเลยชั้นนี้ คณะกรรมการ ตุลาการรัฐธรรมนูญ มีอำนาจที่จะตัดสินประเด็น ในข้อ ๒. ได้ เมื่อเช่นนั้นแล้ว จะหาความยุติธรรมมาจากไหน แล้วสมาชิกผู้ถูกกล่าวหาที่จะไม่ได้รับความยุติธรรมเลย และบุคคลที่เป็นคณะตุลาการรัฐธรรมนูญนั้น ข้าพเจ้าขอ เหมือนกันว่า บุคคลที่เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญนั้นสถานที่เดออกเพนแดงจาก บุคคลที่ควรที่จะเชื่อถือได้ และตุลาการรัฐธรรมนูญที่เคยเป็นโดยตำแหน่งนั้น

ก็ถวญแต่แต่ท่านผู้ครองตำแหน่งสูง ๆ ทั้งสิ้น เช่นประธานศาลฎีกา เป็นต้น เราเชื่อว่าบุคคลเหล่านั้นคงจะไม่มาใช้อำนาจอะไรที่ไม่เป็นธรรม แต่เราไม่ควรที่จะให้อำนาจอะไรที่เกินควรไป เราไม่ควรจะให้อำนาจใด ๆ ที่ไม่ควรจะให้ กล่าวคือ พยายามลดฐานทัพมเพื่อจะได้อยู่ในประเด็นเช่นนี้ เป็นการให้อำนาจเกินควร เกินความจำเป็นไป ซึ่งเราไม่รู้ว่าอันใดอันหนึ่งอาจไปใช้อำนาจเป็นการเกินเลยไป ข้าพเจ้าเป็นห่วงในข้อนี้จริง ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งในคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ก็คิดว่าคงจะไม่ปฏิบัติเช่นนั้นจริงแต่ถ้าเราไม่ควรที่จะให้อำนาจอะไรที่เป็นสิ่งเกินเลยไป และข้าพเจ้าเห็นว่าคดีพิพาทกันในโรงศาลนั้น ในการที่เขารู้คดีไปเขาก็เสียทรัพย์สินเงินทองของเขาไป มันไม่เกี่ยวกับประโยชน์ของประชาชนเลย แต่ในการพิจารณาว่าสมาชิกคนใดที่ขาดสมาชิกภาพ อย่างสมาชิกสภาแทนก็เป็นบุคคลที่ราษฎรได้เลือกตั้งขึ้นมา และอย่างสมาชิกวุฒิสภาก็เป็นบุคคลที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งขึ้นมา เพราะฉะนั้นการพิจารณาอันใด จะต้องให้ความเป็นธรรมแก่เขาอย่างที่สุดที่จะให้ได้ ข้าพเจ้าเห็นด้วย แต่ขออย่าให้ไปคิดพยานอื่นเขาซึ่งไม่เป็นการที่สมควร คณะกรรมการฝ่ายข้างมากก็มีความเห็นว่าที่เติมไปเช่นนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๖ ซึ่งได้เขียนไว้เหมือนกันว่า ให้ศาลคิดพยานอื่นได้แต่ว่าคณะกรรมการฝ่ายข้างน้อยไม่เห็นด้วยเลยเห็นว่ามันต่างกัน คือในวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๖ ที่เขาเขียนเช่นนั้นก็มีพยานมาอยู่หน้าศาลแล้วศาลจึงตัดสินได้ แต่ในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เขาขอสืบ เพราะฉะนั้นเขาขอสืบอะไรที่นอกประเด็นที่ไม่พมเพื่อแล้วต้องให้เขาสืบ จะเอวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๖ มาปรับจึงยอมจะปรับกันไม่ได้เพราะกรณีไม่เหมือนกันและนอกจากนั้น กรรมการฝ่ายน้อยมีความเห็นว่าวิธีพิจารณาความแพ่งนั้น เมื่อมีความในคดีแพ่งคนใดคนหนึ่งมาแล้ว ศาลใช้อำนาจคิดพยานอื่นได้ ก็พอทำเนาเพราะเป็นผล

ประโยชน์ของเฉพาะตัว ไม่เกี่ยวแก่ประโยชน์ของประชาชนเหมือนเช่นในกรณี
ที่จะให้สมาชิกพ้นจากสมาชิกภาพ และอีกประการหนึ่ง การตัดพยาน เป็น
อำนาจของศาลชั้นต้น ซึ่งยังมีศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา ถ้าหากว่าศาลชั้นต้น
ตัดพยานไม่ถูกต้องยังมีศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกาออกก็ยังแก้ไขได้ แต่อย่าลืม
คณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญ ค่าวินิจฉัยเด็ดขาดคือไม่มี อุทธรณ์
ฎีกา เราต้องให้ความยุติธรรมแก่สมาชิก คือผู้ใดถูกกล่าวหา ผู้หนึ่ง
อำนาจเต็มบริบูรณ์ตั้งหลักฐาน เงินแต่เพิ่มเพื่อย นอกจากนั้น ข้าพเจ้าเห็น
ว่าควรให้เขาเข้าใจได้ทั้งนั้น

แต่อีกข้อหนึ่งที่เราจะต้องระวังในการที่สมาชิกสภาถูกกล่าวหาต่อ
คณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญ จริงอยู่ที่กล่าวหาของไม่มีเจตนา
ร้าย การที่เขากล่าวหาโดยเขาเชื่อหัวคนขึ้นไป โดยปกติท่านเหล่านั้นเห็น
มีเจตนาดี เห็นว่าสมาชิกผู้ใดทำผิดก็เป็นการช่วยกันรักษารัฐธรรมนูญไว้
แต่ท่านอย่าลืมว่าท่านเหล่านั้นที่เขากล่าวหาอาจฟังขอเท็จจริงผิด หรือเข้าใจผิด
สมาชิกผู้ถูกกล่าวหาเขาอาจเป็นคนบริสุทธิ์แท้ ๆ เมื่อเช่นนั้นควรจะให้เขา
แก้ตัวได้เต็มที่ แต่การกล่าวหาในเมื่อเรามีพรรคการเมืองเช่นนั้น หนึ่งการ
จำกัดสมาชิกไม่เห็นชอบด้วย ที่ให้ออกไปโดยแต่งตั้งต่างหากนั้น ข้าพเจ้า
เห็นว่าอยากจะให้ร่างนี้คง เป็นไปตามร่างของรัฐบาลซึ่งผ่านคณะกรรมการ
กฤษฎีกามาแล้ว โดยไม่มีคำที่เติมลงไป การเติมลงไปนั้นข้าพเจ้าเห็นว่า
เป็นอันควาย ข้าพเจ้าจึงขอให้ประชุมฉุนฉุย.

พระสุจริตบรรณานุกรม ทีวี มาธิการ : ข้าพเจ้ามีความเสียใจในการ
ประชุมกรรมาธิการในเรื่องร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เราได้พิจารณากัน
มีความเห็นสอดคล้องของของกันทุกประการและไม่แก้ไข แต่มีข้อถกเถียงกันอยู่เล็กน้อย
ซึ่งต่างคนต่างมีความเห็น ถึงกับต้องตั้งคะแนนโหวตกันในเรื่องนี้ ข้าพเจ้า

ขอเรียนเสียก่อนว่า ตามความในมาตรา ๓๖ วรรค ๓ ความจริง
นั้นโตเข้าใจความมาจากพระราชบัญญัติพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๖
ซึ่งมีใจความอย่างเดียวกัน

แต่ว่าท่านกรรมาธิการที่ได้มาแถลงเมื่อกั้นท่านมีความเห็นว่าเป็น
เรื่องหนึ่งไม่เกี่ยวกัน ไม่ใช่ประเด็นเรื่องเดียวกันในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าก็เข้าใจ
ในข้อนี้ที่ความเห็นไม่ตรงกัน ข้าพเจ้าว่าเป็นอย่างเดียวกัน ตามฉันทพิจารณา
ความแพ่ง ถ้าฝ่ายใดจะขอสืบพยานเกินพุ่มพื่อย หรือเพื่อประวิงเวลาแล้ว
ศาลมีอำนาจที่จะตัดไม่ให้สืบพยานต่อไปได้ ฉันทพิจารณาตุลาการรัฐธรรมนุญ
ที่ท่านเองเคยกั้นเองท่านกรรมาธิการได้กล่าวอ้างว่าตามพระราชบัญญัติประมอด
กฎหมายฉันทพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๖ นั้น ไร้แต่เฉพาะในกรณี
ความแพ่งซึ่งเป็นความสำคัญระหว่างเอกชนต่อเอกชน แต่ข้าพเจ้าใครจะ
กราบเรียนว่าฉันทพิจารณาความแพ่งมาตรา ๘๖ นี้ ไร้ในคดีอาญาได้ด้วย
ตามประมอดกฎหมายฉันทพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ ให้นำฉันท
พิจารณาความแพ่ง ที่ความอาญาไม่ได้บัญญัติได้มาใช้โดยอนุโลม เพราะ
ฉะนั้นในเรื่องที่เป็นคดีอาญาแล้วนั้นจะเป็นคดีอาญาแผ่นดิน หรือคดีอาญา
ดังองค์คดี ย่อมนำเอาความในมาตรา ๘๖ นี้มาใช้ได้ในเมื่อสมควรจะใช้
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่า ที่ท่านได้กล่าวอ้างว่าได้ แต่ในความแพ่งนั้น
ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย จะใช้ในอาญาได้อาจเป็นอาญาแผ่นดินหรืออาญาที่มีโทษ
ถึงประหารชีวิตก็ได้เหมือนกัน เรื่องนี้ท่านกรรมาธิการฝ่ายข้างน้อยเห็น
ว่าเป็นบทบัญญัติที่ร้ายแรง ก็อรุณแรงไปหน่อยที่ให้คัดพยานได้ ข้าพเจ้า
ก็ยอมรับเหมือนกันว่าร้ายแรงไปหน่อย ที่ให้คัดพยานได้แม้จะเป็นในประเด็น
หรืออะไรก็ตามไม่ให้สืบได้ฉันทพิจารณาได้ก็เป็นบทที่ร้ายแรง ศาลย่อมจะ
ใช้ในกรณีทรมานแรงและในกรณีที่เป็นการฉันทสมควร หรือถ้าจะพูดลงว่าเป็นเรื่อง
ที่ร้ายแรงมากแสดงในคดีเฉพาะกรณีที่เกิดภาวะอันสุดแสนจะทรมานได้ แดง

ก็ใช้เรื่องชนมา ถ้ากรณีขรรฆมาแล้วหาพเจ้าเซอว่าคำถกคิด คณะตุลาการ
 รัฐธรรมนูญก็ ไม่ใช่บทบัญญัติอื่น แต่เป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในคดีพิพาทของคณะ
 ตุลาการรัฐธรรมนูญที่จะถึงคราวควรจะใช้หรือไม่ควรใช้ มีอันหนึ่ง
 บอกว่าในคดีที่จะพิจารณา ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้คือ การพิจารณา
 ของคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญนี้คำเดียว ก็ไม่มีบทธรรมนูญไม่มี
 ฎีกานั่นจริง แต่เราอย่าลืมว่าในกรณีเช่นนี้ย่อมมีความจำเป็นและเห็นเป็นการ
 สมควรแล้วซึ่งไม่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ว่าควรจะให้ใครแต่เพียงคนเดียว
 อย่างไรก็ดี ในการที่เราเลือกคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญนี้ เราได้
 เลือกเพิกถอนอย่างมากมายและก็ได้ทานผู้ทิด ๆ แม้แต่ว่าจะเป็นผู้ที่อยู่ประจำ
 ในตำแหน่งก็เป็นตำแหน่งที่สูง และเป็นที่เชื่อถือได้ และนอกจากนั้นคณะ—
 กรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญเอง เราก็คงบัญญัติคณะที่จะทำการพิจารณา
 ใตนั้น มีจำนวนสูงกว่าในศาลยุติธรรมธรรมดาอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นเราจะไป
 คิดว่าจะเกิดข้อขัดแย้งขึ้นมา คณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญจะใช้บท
 หมายพเจ้าเห็นว่าคนเดียวย่อมคงจะไม่ได้แน่คงจะมีหลายคน แต่เมื่อมีหลายคน
 แล้วก็จะใช้ไป ทนมาถกถาถาบอกว่าการที่ถ้าเมื่อเป็นการพิจารณาเรื่อง
 ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงหรือไม่ ที่เกิดเป็นกรณีพิพาทหรือ
 ร้องเรียน ถกถาถาหมายังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการคดีคดีที่
 ทว่าอาจจะคดีที่อื่นนี้ เมื่อเราแสดงไปแล้วว่าเราขาดจากสมาชิกภาพ แต่
 อย่างไรก็ดี และถึงแม้จะเป็นโดยเขาถกถาคิดไม่ให้สืบพยานแต่พเจ้าก็รู้ดีว่า
 ถ้าเรามีสมาชิกวุฒิสภาซึ่งทำการจนถึงคำถกนั้น ให้คณะกรรมการตุลาการ
 รัฐธรรมนูญเห็นว่าเหลวไหลหรือเกินแล้ว พเจ้าก็เชื่อว่าขาดจากสมาชิก
 ภาพเสียดีกว่าที่โหดอยู่ต่อไป ใด ๆ ก็ดีในเรื่องที่ว่าเป็นที่ร้ายแรง เกรงว่า
 คณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญ จะนำไปใช้ในทางที่ไม่ควรนั้น ขอน
 พเจ้าขอให้เกียรติยศแก่คณะกรรมการตุลาการว่าคงจะไม่ทำเช่นนั้น แต่

อย่างไรก็ดี เมื่อมีบทบัญญัติอยู่ในวิภาษานาซึ่งใช้อยู่ในศาลยุติธรรมก็มี
 บัญญัติเช่นนั้น แต่ก็ไม่เห็นว่ามีผู้พากษาค้นคดีได้ทำการรุนแรง ข้าพเจ้าขอ
 กราบเรียนตามความเป็นจริงว่า ยังไม่ทราบว่ามีคดีที่ใช้บทตัดพยานเป็น
 แต่อย่างใดหากแก่ชนชั้นมาก ๆ จะตัดพยานที่ใด ไซ้แต่โดยยังไม่เคยเห็น ยังไม่
 ทราบเรื่องแม้แต่จะมีบทบัญญัติรุนแรง อยู่ในวิภาษานาคความแห่งแต่ก็คำ
 ยังไม่ได้ใช้ไป เพราะคำได้เห็นวรายแรง หากใช้แล้วจะเกิดความอยุติธรรม
 บางประการ แต่ถ้ามองถึงคดีของข้าพเจ้าเชื่อว่าคำดังกล่าวจะต้องใช้บ้าง และ
 ยิ่งกว่านั้น ในเรื่องที่จะพิจารณาในคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนุญนั้น
 ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าในการพิจารณากัน จะไม่มีการประวิงด้วยประการใด ๆ
 หรือจะไม่มีการขอตั้งให้เห็น เพราะเหตุว่าในทางการเมืองบางทีเวลาเป็นขอ
 ดังคดีมากก็เลยไปได้แต่ก็ยังไม่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าจะยกตัวอย่าง
 คดีมาซึ่งหนึ่งถูกกล่าวหาว่า ด่าว่าถึงสภาพตั้งตั้งแล้วขอตั้งพยาน ๓ คน
 อยุติเชิงใหม่ อีกคนหนึ่งอยู่ที่บ้าน อีกคนหนึ่งอยู่ที่ชุมบดราชธานี อีกคน
 หนึ่งอยู่ที่ขอนแก่น อีกคนหนึ่งจะอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ แต่ในการตั้งแต่ละคนนั้น
 ก็นัดเวลาไปนานเมื่อเราตั้ง ๓ คน แต่ไม่ได้ความเลยจากพวกเหล่านั้น พวก
 เหล่านั้นไม่รู้สาเหตุการถูกระงับของผู้นั้นถูกกล่าวหา นั้นเป็นการกระทำเพื่อ
 ประวิงเวลาไว้ให้ทอดเวลาไปเช่นนั้น แต่ถ้ามองกรณีเช่นนั้นแล้วข้าพเจ้า
 เห็นว่าควรจะใช้บทบัญญัติของวรายแรงเพื่อจะไม่ให้ผิดเกรงเช่นนั้น
 อีกประการหนึ่งข้าพเจ้ารับรองมาตั้งแต่แรกแล้วว่าไม่เป็นบทวิรายแรง
 แต่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการอยุติเอง มีเครื่องมือนั้นอะไรก็ตามที่จะไม่มีการมี
 ที่จะใช้ไม่ได้เลยไม่มีเครื่องมืออะไรก็ได้ แต่ในโอกาสที่สมควรแล้วเราจะให้มี
 เครื่องมือเช่นนั้นไว้ได้ เพราะฉะนั้นคณะกรรมการฝ่ายมากจึงเห็นว่าการ
 เพิ่มเติมไปเท่าที่เพิ่มเติมไป

นายเตียง ไชยภาค รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม : ทางรัฐบาล
 ยากจะทราบว่าเป็นข้อตั้งเกิดสักเล็กน้อย คือตามร่างเดิมน่าจะเพียงพอ
 ทั้งนี้เนื่องจากจากกฎหมายเป็นกฎหมายมหาชน การอ้างถึงพยานหลักฐาน
 เท่าที่เขียนในร่างนั้น ก็หมายความว่าความตามตัวอย่างที่ท่านเมอแกน เหมอนกันคือว่า
 พยานหลักฐานอันใดจะเป็นไปเพื่อการประณตหรือให้ชกษา ผมเพียงโดยใช่
 เหตุ การหนึ่งคงรอดแต่ถ้าเขียนว่าหลักฐานอันใดนั้นข้าพเจ้าเกรงว่าความ
 จะไถดะเกินไป แท้จริงผมคิดว่าจะมีพยานฝ่ายผู้ถูกกล่าวหาจะอ้างขึ้น เช่นมี
 พยานอยู่ที่แม่ฮ่องสอน ภูเก็ต แต่อยู่ไกลมากซึ่งจะอ้างตัวมาจับ อยู่ขอบ
 เมืองเลย ถึงแม้ว่าความจริงอย่างนั้นเพื่อเป็นการประณตเดาพรอม ๆ กับ
 ดินฮวยของตำรวจภาคใด ชนอะไรมาตรวจร่างไว้ได้เพียงพอ เพราะเหตุ
 ว่าค่ามัดมือชกจะชกถาม หลักฐาน ฐานะของพยาน หรือความสำคัญของ
 พยานมอยู่อย่างไร ถ้าไม่เกี่ยวกับประเด็น ตุลาการย่อมจะคัดออกเสียได้
 ถ้าเราเขียนลงไปว่า "หรือหลักฐานอันใด" มันเป็นเรื่องให้อ่านากไถดะเกินไป
 กว่าความต้องการ แล้วจะไม่เป็นความเป็นธรรมแต่ประการใดคิดว่าจะให้
 ความยุติธรรมจะกลายเป็นความไม่ยุติธรรมขึ้นได้ กระผมจึงคิดว่าน่าจะเอา
 เพียงเท่าที่ร่างไว้ กระผมจึงเห็นชอบตามที่เจ้าคุณบรรณการย้ำว่า ได้
 อภิปรายเมอแกน

พระยาปริตานอุเบศร์ กรรมการ : ที่โปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ๔ ท่าน
 ในการที่จะให้อ่านากแก่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้พิจารณาเอกสารหรือตั้ง
 ได้ ๆ ซึ่งอาจมีอำนาจออกหมายเรียก เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานมาประกอบ
 การพิจารณาที่โปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ๔ ท่าน ๕ ท่าน เปรียบเหมือนเป็นมัดเดิมโต
 เดิมใหญ่คัดข้อใครทเดียวขาดท่นฝ่ายกรมการตั้งมากที่เห็นว่าจะจะได้
 ซึ่งได้ชี้แจงแล้วว่าเราควรจะมีเขาไว้ละในขณะเดียวกัน ควรเชอคณะตุลาการ
 รัฐธรรมนูญว่าเป็นคนที่เราได้เลือกตั้ง เราจะไม่ใช้สิ่งที่ไม่ควรใช้ตามที่

เราไม่ใช่ว่าเราไม่เคารพต่อผู้มีบารมีที่ดีได้ ให้ทหารแต่ทหารจะยิงหรือยิง
 ก้อยู่ที่ทหารที่อื่น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญก็ควรตั้งหนังสือไว้ให้เขาอย่าง
 เดียวกัน และในขณะที่เดียวกันท่านอย่าถามว่าทำไมคนใดในรัฐสภาถ้าทำอะไร
 ให้เขาฟ้องอะไรไปใส่พานพชชยอดฟ้า กระโดดน้ำตายดีกว่าอย่าให้ เขาตรา
 หน้าเลย ข้าพเจ้าถามอย่างนั้น เพราะข้าพเจ้ารู้อย่างนั้น แดงคำ ๔ คำ ๕ คำนั้น จะ
 เป็นมดเต็มใหญ่สำหรับคอยกัดคือ ข้าพเจ้าไม่กัดเลยจะเป็นมดเต็มใหญ่มา
 กัดคือข้าพเจ้า แต่ไม่มีโอกาสมากัดคือข้าพเจ้าได้ เพราะข้าพเจ้าไม่ให้กัดคือ
 ซึ่งคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเราได้ทำการเลือกแดง แดงกแต่ทชชยอดเยี่ยมทอง
 นั้นเป็นคณะยอดเยี่ยมกว่าได้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นคณะยอดเยี่ยม
 ในบ้านเมืองกว่าได้ เราว่าแดงอำนาจอัดตั้งแล้วทำไมจึงจะไม่ให้อำนาจ
 อย่างนั้น ๔ คำ ๕ คำให้เขาได้ด้วย เมื่อเราเชื่อเขาว่าเขาเป็นคณะซึ่งมีเกียรติ
 พอแดง แต่ท่านอย่าถามว่าท่านนักข้างเดียวกันจากคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
 จะเขามดเต็มโตกัดคือใคร ๆ ตายหมด การทำตัวให้เขาฟ้อง ให้เขากัดอาหา
 คนนั้นจะร้ายเพียงใดซึ่งมดเต็มนั้นจะพอหรือไม่ เราอาจเห็นเป็นรายที่สุด เมื่อ
 ร้ายแดงถึงทำร้ายอีกก็จะเกาะเกาะไปอย่างเพื่อนสมัยของข้าพเจ้าว่า เดดดา
 เป็นสำคัญ พอถึงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน เขาเลือกกันตั้งไม่เดือนไม่กี่ไม่ออก
 ถึง ๑๗ พฤศจิกายน อย่างนั้นได้ คืออย่ามได้จัดพิจารณาความแพ่งเราให้
 อำนาจแก่ผู้พิพากษา ศาล สำหรับการเมืองซึ่งอำนาจจัด เกียรติศักดิ์ จะว่าความ
 จริงก็ยังไม่ถึงเท่ากับการตุลาการรัฐธรรมนูญ เสียอีก เราให้ได้ ทำไม
 เราไม่ให้อย่างนั้นและเมื่อเราเชื่อแดงว่าท่านทั้งหลายที่เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ
 เราเชื่อเราว่าได้เลือกมาแดงเป็นผู้ยอดเยี่ยม อย่าไม่เห็นแก่หน้าใคร ๆ
 กัดแดงกัน เราเลือกคนยอดเยี่ยมมาแดงก็ไม่น่าจะหวาดกลัวอย่างใด และ
 ข้าพเจ้าเป็นกรรมการส่วนมากก็เห็นว่า ๓-๔ คำนั้นควรจะมีขนยั้น แต่ไม่
 ควรจะเปลี่ยนแปลง

พระยาธรรมาจกักรบิรยาด : มาตราหน้าเจ้าไม่ได้แปรญัตติ แต่เพราะ
มีประเด็นขึ้นมา ข้าพเจ้าจึงถือตั้งที่กล่าวได้ ถึงแม้จะมีความเห็นไม่เหมือน
ทั้งต้องฝ่ายที่ควรจะกล่าวได้ในทันที

ขอคืนทีเดียว ถ้าเดิมอย่างนั้น และกรรมวิธีการตั้งนั้นมากเห็นว่ามี
ร้ายแรงอะไร เพราะเราเชื่อกรรมการที่จะเป็นกรรมการตุลาการต่อไป แต่
ข้าพเจ้าเองเชื่อไม่ได้เพราะการเมืองนั้นมีพรรคการเมืองคณะกรรมการตุลา
การก็ไม่ใช่คนพิเศษ เป็นบุคคลธรรมดาสามัญเหมือนอย่างเราเองเพราะ
ฉะนั้นจึงมีจิตใจที่จะผิดแปลกไปไต่บ้าง เพราะฉะนั้นจะยอมมอบให้อย่างนั้น
ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย เพราะฉะนั้นหากเขียนจะต้องเขียนโดยจำกัด คือถ้าไม่เขียน
ข้อนี้ก็ได้ความเท่ากัน แปลว่าพยานจะนำสืบนั้นจะพุ่มเพุยหรือไม่พุ่มเพุย
ก็ตาม จะเกี่ยวในประเด็นหรือไม่เกี่ยวในประเด็นอย่างไรก็ตาม จะประดัง
หรือไม่ประดังก็ตาม คณะกรรมการตุลาการมีอำนาจตัดสินได้ทีเดียว เพราะ
ฉะนั้นเป็นอันตราয়เพียงไหน เพราะเหตุว่าท่านนั้นกว่าใครทำผิดแต่ไปกระโดดหน้า
ตายนั้น ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ทำความผิด แต่บุคคลอาจถูกกล่าวหาทางการ
เมืองก็ได้ มีฉะนั้นจะมีการไปกระโดดหน้าทำไม แต่อย่างนั้นถูกตัดสินแก้โดย
การเมืองหรือพรรคการเมือง โดยเหตุผลอื่นหรือโดยความเข้าใจผิดของผู้กล่าว
หาผิด ยังมีข้ออีก ถ้าปล่อยให้คณะกรรมการตุลาการมีอำนาจถึงเพียงนี้ ก็
ไม่ต้องสงสัยว่าจะเป็นอันตราয়ที่สุด นี้ไม่ใช่คดีแพ่ง เพราะคดีแพ่งเสียเงิน แต่
นั้นมันถูกออกจากสมาชิกเป็นการเสียเกียรติอย่างยังข้าพเจ้าถือว่าร้ายแรง และที่
ให้อำนาจคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ เพียงเท่าที่เขียนมานั้นเกินสมควร ข้าพเจ้า
ไม่เห็นด้วย ท่านบอกว่าเป็นผู้ใหญ่ซึ่งคนทุกคนเห็นกันได้เมื่อไร และไม่ใช้
ให้อำนาจโดยจำกัด ข้าพเจ้าจึงเห็นด้วยกับกรรมวิธีการฝ่ายค้านตั้งน้อย
ว่าควรจะต้องออกเสีย แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ข้าพเจ้าเห็นว่า ควรจะเติมออกว่าควร
จะคดีพยานหลักฐานที่น่าสืบพุ่มเพุยเกินควรหรือไม่เกี่ยวกับประเด็น ควร

จะมอกขอหนังสือตั้งไปประเด็นใดถ้าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เห็นว่าควร
จะชขาดขอเท็จจริงให้นำสืบได้ ก็ควรจะทำตงไป ซึ่งใช้คำจำกัดตงไปอย่างน
ข้าพเจ้าเห็นด้วย จะใช้คำกว้าง ๆ ว่า "หรือพยานหลักฐานอื่นต่อไป" นี้ไม่
มีจำกัดเลย จำกัดเพียงหลักฐานนำสืบพ้มเพื่อยกต หรือประวิงชกชขาดหรือ
ไม่เกี่ยวข้องบคตกต ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ซึ่งถ้าทศคดีสามารถนำสืบตอคณะ
ตุลาการรัฐธรรมนูญ ดำรวตชขอเท็จจริงได้ก็ไม่จำเป็นตองสืบตอไป อย่าง
นทเหมาะสมกตอ แต่กรรมาธิการจะแก้ไขหรือไม่ขอใหพจารณาตอด้วย

พระสทธีอรรถกถนถนทร กรรมาธิการ: ข้าพเจ้ามีความเสียใจว่า
จะปฏิบัติตามท่านสมาชิกณกเถยรตทตถาดเมอกน ในประการแรกท่านเองท่าน
ไม่ได้แปรญตโตชอนคงเห็นวามีการแก้ไขยอมอภิปรายได้เช่นนคอ ๑. ให้
เป็นไปตามร่างเดิม ในเมือท่านไม่ได้แปรญตโตโต อทประการหนึ่งในการท
ท่านจะมาขอรองให้กรรมาธิการเขียน อย่างทท่านเขียนนนั้น ข้าพเจ้าเสียใจ
ร่สทกว่าจะปฏิบัติให้ไม่ได้ โดยเฉพาะข้าพเจ้าเพราะเหตุความนเป็นชอใหญ่ที่เรา
เถยกันชยแตอในชนกรรมาธิการกับจะมอกขอหนังสือ ซึ่งเป็นชชทจะปฏิบัติกับ
อกฝ่ายหนึ่งชนหน้าจะไม่เป็นการดำเรจได้

อย่างไรกต ท่านสมาชิกใดกถาดเมอกน ข้าพเจ้าขอชยากถาดชชท
ข้าพเจ้ากถาดอชยหนอยว่า ในเรื่องตามประมอดกฎหมายอชพจารณาความ
แพ่งมาตรา ๘๖ นั้น ข้าพเจ้าขอเรยนท่านอกกรงหนังสือนำสืบในคดีชญาได้
เสียตอ แม้แต่เป็นคดีชญาทรายแรงประการใดกต ถ้าเผือว่าฝ่ายหนึ่งฝ่าย
ใดในการพจารณาคดีชญานนแมจะรองประหารชวดกต ทากการเกเรชนนแตอ
ยอมมัตททจะตคพยานหลักฐานอื่นได้เหมือนกัน เพราะฉะนนั้นเมือชในคดี
ชญาได้แตอ ท่านจะบชกว่าเป็นในเรื่องระหว่างเชกชนหรือไม่เชกชนอย่างไร
เพราะฉะนนั้นในเรื่องน ข้าพเจ้ามีความเห็นนยว่าแมจะรองรายแรงประการใด
แตอคนผู้ประพตคตอแตอหน้าจะไม่ให้เขาตอชชทบญญตชน เพราะ

เหตุความทมิญญุตเช่นนี้ จะต้องใช้คนในระหว่างทรายแรงเหลือเกิน เพราะเหตุความทมิญญุตเช่นนี้ใช้ในกรณีทรายแรงจนเหลือรับ แต่ออกประการหนึ่งท่านผู้มาชักผู้เกยรถได้กล่าวกันว่า เราจะไว้ใจคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญไม่ได้มัน ในข้อนี้ข้าพเจ้าขอแย้ง เพราะเหตุว่าในเรื่องแรกถ้าเผื่อว่าใครยังไม่ได้ทำอะไรเป็นที่น่าสงสัยประการใด แต่ก็อย่าเพิ่งไปตำหนิ หรือว่าเขาเลยแต่ถ้าเผื่อว่ามีกรณคดีด้วยประการใด ๆ ก็ขอให้คิดว่า เรานเองเป็นผู้เลือกคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นในข้อนี้ขอให้อย่างใดก็ตาม

หลวงประภคมนตรีสาร: ข้าพเจ้าได้เผ่าฟังข้อโต้เถียงระหว่างกรรมการต้องฝ่ายเป็นเจตนา และข้าพเจ้ามีความเห็นว่าในเรื่องนี้ การที่เราจะไปบัญญัติในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้เหมือนกับวิธีการความแห่งทุกประการนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เป็นการสมควร เพราะเหตุว่าในเรื่องวิธีการพิจารณาความแห่งซึ่งท่านกรรมการในชั้นข้างมาก ก็อาจนำไปใช้ได้โดยคดีอาญาเราขยาดมว่าเรามีศาล ๓ ชั้น มีศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา ศาลชั้นต้นอาจใช้อานาจคดีพยานไม่ให้สืบต่อไป แม้จะพยานที่ตัดสินไม่ให้พยานที่นำมาสืบเพื่อประจักษ์เวลาให้ซักข่าหรือพิมพ์เพชยกก็ตาม ในกรณีอย่างนั้นถ้าศาลฎีกาจะมา คัดความที่คัดคดีพยานอาจอุทธรณ์ได้ว่าการที่ศาลต่างตัดสินนั้นไม่เป็นเหตุผลอันสมควร เมื่อเช่นนั้นศาลชั้นต้นอาจตั้งยื่นสำนวนให้สืบพยานที่ถูกคัดไปทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน ถ้าศาลอุทธรณ์ไม่เห็นด้วยต่อไปแล้วตามศาลเดิมศาลฎีกาอาจตั้งยื่นสำนวนไปสืบใหม่ได้ เพราะฉะนั้นถ้าคัดคดีพยานคัดของโรงเรียน ๒ ชั้น ก็ยอมทำได้ เชื่อว่าได้มีการได้ทรงถึง ๒ ชั้นแล้ว ในเรื่องตุลาการรัฐธรรมนูญ ก็รับกันว่ากรณีของตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นเด็ดขาด ใครจะอุทธรณ์ฎีกาไปไหนไม่ได้หมด เมื่อเป็นเช่นนั้นก็เป็นการสมควรที่จะให้พระราชบัญญัติฉบับนี้เพลาไปของตั้งกหนอย และข้าพเจ้าก็เห็นพ้องด้วยกับกรรมการฝ่ายข้างมากว่า คณะกรรมการตุลาการ

รัฐธรรมนูญย่อมเป็นผู้ทรงเกียรติ รัฐธรรมนูญได้แต่งตั้งให้อธิบดีศาลฎีกา
 อธิบดีศาลอุทธรณ์ อธิบดีกรมอัยการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ส่วน
 กรรมการอื่นสภาก็เป็นผู้เลือกไป แต่ว่าข้าพเจ้าไม่พูดว่า ข้าพเจ้าไม่ได้ใจ
 คณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญ แต่ว่าข้าพเจ้าก็ไม่พูดว่าข้าพเจ้าได้ใจ
 ข้าพเจ้าพูดว่า สักตบยงรพลาตนักปราชญ์ยงรพตง คราบโคททคนเป็น
 คนอยู่ บางคราวออกตกเขาคอบงายอยู่ เพราะฉะนั้นเป็นการทศอยู่เพื่อที่จะ
 คัมครองผู้ทอกลกล่าวหา ซึ่งในเบื้องตนเราต้องตั้งขึ้นฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้
 บริสุทธิ์ โดยเราไม่หัดกันทีเดียวว่าเพื่อให้เกียรติแก่ตุลาการรัฐธรรมนูญ ซึ่ง
 ถ้าไปเกิดผลเสียหายแล้วเราจะเสียใจไปคนตาย การที่ไม่บัญญัติกฎหมายความ
 ว่ากตบคนผู้ร่างเดิมนั้นอันตรายไม่มี จึงอยู่อย่างที่ท่านว่าถ้าผู้ถูกกล่าวหา
 ผู้ใดรับว่าประจักษ์ความ ตุลาการรัฐธรรมนูญก็มีเครื่องมอชอยู่ในมาตราเอง
 จะพิจารณาดูตามผู้ถูกกล่าวหาได้ว่าจะสืบพยานปากหนักได้ ให้ความมา
 ทาเขาแถลงแต่จว่าตามรัฐธรรมนูญไม่เกี่ยวข้องกับประเด็น สืบเพื่อจะประจักษ์คดี
 หรือสืบเพื่อพ้มเพื่อย ก็คดีพยานปากหนัก มอชปากก็ถามทตบปากไป ก็ไร
 ร่างเดิมได้ ก็ทำไมถาพ้มเพื่อยปากหนึ่งแล้วไปตัดปากหนึ่งเสียข้าพเจ้าเห็นจ
 การบัญญัติเช่นนั้นเป็นบทลงโทษ คือสมมติว่า ประเด็นมอชตามประเด็น
 พยานที่สืบประเด็นแรก ซึ่งตามปกติพยานเบื่กความเหมือนกันทุกปากสองปาก
 สามปากก็พอ แต่อย่างเสีย ๕๐ ปาก ตุลาการรัฐธรรมนูญก็ชอบที่จะตัดปาก
 ที่ ๔ - ปากที่ ๕๐ เสียได้ เพราะสามปากก็พอแล้วในประเด็นเดียวกัน ทำไม
 จึงไปตัดพยานปากที่ ๒ - ที่ ๓ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับประเด็น ข้าพเจ้าอาศัยหัดก
 ที่ว่าไม่มีมอชธรรมนูญ จึงขอให้เพลาไปหน่อย จึงขอให้เป็นไปความร่างเดิม

ม.จ. อุดมยากร เกษมศรี กรรมการ : ข้าพเจ้าเป็นกรรมมา
 ชิการคนหนึ่ง ซึ่งมีความเห็นในฝ่ายข้างมาก ขอประทานกราบเรียนชัดเจน
 ให้สภานทราบจว่าความเห็นของข้าพเจ้าเป็นอย่างไร ท่านก็ได้ฟังหนักคำสด

โต้ตอบกันมาตลอด ข้าพเจ้าจะขอรับแจ้งดังกล่าวเล็กน้อย อย่างที่ท่านสมาชิก
กล่าวเมื่อก่อน ว่าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญก็เป็นที่เลื่อมใสและน่านับถือ แต่ว่า
ไม่ควรที่จะให้อำนาจมากมายเช่นนั้นเพราะว่าเป็นศาลเดี่ยว ไม่มีศาลอุทธรณ์
ศาลฎีกา แต่ว่าที่ท่านกล่าวถึงตุลาการรัฐธรรมนูญ ก็เดี๋ยวกมาโดยตำแหน่ง
อธิบดีศาลฎีกา อธิบดีศาลอุทธรณ์ ท่านเหล่านั้นเป็นผู้ที่ได้ผ่านงานทาง
กฎหมายและมีความรู้ความชำนาญรู้จักความดีเลว เคยชำระคดีมาเป็น
พัน ๆ เรื่องก็ไม่น่าจะขี้ของใจ แค่นี้ก็คิดเห็นว่าไปพิจารณาแต่ศาลเดี่ยวจะ
สมควรหรือไม่ตามบทรัฐธรรมนูญกับบัญญัติข้อย่างใด ศาลเดี่ยวพอแล้ว ไม่
ได้มีอุทธรณ์ฎีกา เพราะฉะนั้น ถ้าหากเราจะเชิดออกคณะกรรมการ
ตุลาการรัฐธรรมนูญไม่มปัญหา ทุกคนก็ยอมรับกัน ข้าพเจ้าเชื่อถือได้ ทน
ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าเหตุใดเราจึงเต็มซอกความ ๕-๓ คำ อย่างในท้ายวรรค ถ้า
ท่านจะติดตามบทมาตราที่เกี่ยวกับความ คณิตเคยชำระคดีจะรู้ว่า
การว่าความในโรงศาลถ้าผู้ต้องหา คือจำเลยเกาะ เกาะ พิษการพิจารณานั้น
มันยัดเยียด เพื่อที่จะรวดเร็วให้ต้นเขา เราให้เครื่องมือนั้นชำระคดีมีอำนาจที่
จะงดเว้นหรือตัดพยานเสียได้ในบางกรณี และในบางกรณีถ้าเราได้เลี้ยง
กันข้อย่อยตาม ถ้าเราจะตัดคำ "เสียได้" ออกเสีย ก็มอยู่ ๓ กรณีที่จะตัดได้
คือว่าไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นพยานหรือประจักษ์ มอยู่ ๓ กรณีเท่านั้น ก็เมื่อ
ท่านจะให้อำนาจแก่คณะบุคคลเหล่านั้นพิจารณา ไม่ใช่ความเล็กน้อย ถ้า
ท่านจะให้เขาตัดพยานเพียง ๓ กรณีเช่นนั้นหรืออนันเป็นการเกี่ยวกับกรณี
กฎหมาย ถ้าหากว่ากำหนดใหม่ ๓ กรณีเท่านั้น ถ้าเกิดกรณีที่ ๔ ขึ้นมาแล้ว
คณะกรรมการตัดสินไม่ได้ก็ของนั่งฟังทงบ ข้าพเจ้าจะยกตัวอย่างง่าย ๆ ถ้า
มีบุคคลมายื่นฟ้องข้าพเจ้าว่าชาติจากัดมาซิลาภาพ เพราะไปรับราชการใน
ตำแหน่งของกิจการของรัฐบาล พด่ง่าย ๆ คือไม่ทำงานให้ อ.จ.ต. เขาฟ้องว่า
ข้าพเจ้าไม่ทำงานให้ อ.จ.ต. ได้ประโยชน์กับ อ.จ.ต.

ข้าพเจ้าขอตั้งข้อหาว่า ข้าพเจ้าไปทำงานจริงไปช่วยไปเป็นที่ปรึกษา
เขา ข้าพเจ้าไม่ได้รับผลประโยชน์อะไรเลย เงินเดือนที่เขาตั้งเอาไว้สำหรับ
จ่ายในงานที่ข้าพเจ้าไปทำข้าพเจ้าไม่รับ เมื่อยรัฐมนตรีคนหนึ่งไปรับ ข้าพเจ้า
จะขอตั้งข้อหาบอกกล่าว เมื่อยรัฐมนตรีคนหนึ่งไปรับเงินค่ารถจะยอมให้ขี่ใหม่
ท่านจะต้องคิด อาจจะไม่เกี่ยวกับประเด็น ทนข้าพเจ้าจะตั้งข้อหาอีกสัก ๕๐-
คน โดยอ้างบอกกล่าวนาย ก. ที่มายื่นฟ้องข้าพเจ้ามีเหตุโกรธาเคืองเป็นส่วนตัว
เพราะข้าพเจ้าไปเป็นชู้กับเมียเขาและข้าพเจ้าจะขอตั้งข้อหาว่า ข้าพเจ้าไปเป็นชู้
กับเมียเขาที่มากล่าวหาท่านก็ไม่ยอมให้ขี่ เป็นเหตุให้เกิดความอึดอัด
และของจำเลยที่เกาะเกาะ การเขียนกฎหมาย ถ้าเราจะเขียนจำกัดให้อ่านาค
แก่ศาลโดยไม่เผื่อเอาไว้จะเกิดมีอย่าง ๔ ที่ ๕ ที่ ๖ ซึ่งไม่เป็นธรรมจะเป็น
การลดแรง และจะเอาอำนาจอะไรที่จะตั้งข้อหา เหตุผลควรที่จะเพิ่มเติม
เขาไว้ ให้เป็นคดีพิพาทของกรรมการ ที่จะวินิจฉัยชี้ขาดพิพาทว่าถึงใดควร
ตั้งข้อหา ถ้าเขาเห็นว่าเหลือเกินจริง ๆ เขาจึงใช้อำนาจตาม ๒-๓ คำท้าย
ก็สมควร แต่ถ้ามิใช่กรณีโดยที่ข้าพเจ้าเห็นว่าจะเฉยไป

พระยาอรรถการยันทพนธ์ กรรมาธิการ : ความจริงข้าพเจ้าก็เป็น
ผู้หนึ่งในคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้าไม่สมควรที่จะมาขอตั้งข้อหา
อันนี้หรือ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าเพื่อประโยชน์ของบ้านเมือง การบัญญัติ
กฎหมายอะไรจะต้องบัญญัติให้ครอบคลุมเฉพาะเจาะจงนั้นไม่ได้ ข้าพเจ้า
จึงเห็นสมควรเหลือเกินที่จะตั้งข้อหาออก การที่กรรมาธิการฝ่ายข้างมากได้
พูดว่ากรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญ เป็นบุคคลที่ทรงเกียรติรัฐสภาได้
เลือกแล้วจะไม่ใช้ ถ้าใช้นั้นกฎหมายเขียนไปมาตราเดียวก็พอว่า คณะ
ตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร นี้เราได้วาง
แบบวางแผนเอาไว้ให้ในกิจการทุกอย่าง เราจะคิดไม่ได้จะทำอะไรก็ของ
วางแบบให้ทำว่าสมควรหรือไม่ นี้เมื่อเราได้อำนาจอะไรไว้เช่นนี้แล้ว ท่าน

จะบอกว่าใช้อย่างไรก็ได้ อย่างที่ไม่เป็นเหตุผลที่ควรจะมีฟังได้เลย ข้าพเจ้า
ได้กล่าวแต่เฉพาะของกรมการแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายข้างน้อยก็น้อย
เพียงเพียงเดียวเท่านั้น แต่ไม่มีใครจะมาพูดข้าพเจ้าก็จำต้องพูดคนเดียว ท่าน
บอกว่า ในการที่เราให้อำนาจคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญเพียง ๓
อย่าง เพราะว่าอำนาจมันต่าง ๆ ได้ ในข้อข้าพเจ้าได้พูดในคณะ
กรรมการว่า ถ้า ๓ อย่างไม่พอก็หามาได้ให้พอก็หาไม่ได้ ก็มี ๓ อย่าง
นั่นแหละคือ ๑. นอกประเด็น ๒. ฟุ่มเฟือย ๓. ประดัง ก็มี ๓ อย่างเท่า
ข้าพเจ้าเป็นนักกฎหมายมา ๓๕-๓๖ ปี แล้วไม่เคยพบอย่างอื่น แล้วข้าพเจ้า
ขอให้กรรมการหาว่ามีอะไรก็หามาได้นักเท่าไรก็นักไม่ออก คนเราถึง
แม้จะเป็นคนดีอย่างไรก็ตามแต่ก็ย่อมมีอารมณ์เหมือนนกขี้ถึงแม้ตุลาการ
รัฐธรรมนูญ จะเป็นคนดีประการใดก็ตาม แต่เขาก็ย่อมเป็นมนุษย์ปกข
ธรรมดา เพราะฉะนั้นย่อมมีอารมณ์ได้ ถ้าหากผู้กล่าวหาเขาพยายามเข้ามา
จับนอกประเด็นเสียคนหนึ่ง ก็เกิดไม่ให้อาจคัดพยานได้โดยที่ไม่ใช่มีใจร้าย
ข้าพเจ้าจึงเห็นว่า การให้อำนาจนี้เป็นของที่ดีของระบองอย่าให้ไปในเรื่องที่ไม่
สมควร แล้วท่านซักคอดีอย่างผู้กล่าวหาทำงานที่ อ.ส. ได้รับประโยชน์
คนนั้นจะให้สิ่งบวามรัฐมนตรีหรือสมาชิกได้รับประโยชน์กตใด คัดได้ทั้งสิ้น
ไม่จับต้องมีความในวรรคน ทมความอย่างนั้นเป็นเครื่องมือที่ไม่สมควรอย่าง
ยิ่ง ข้าพเจ้าจึงจำต้องขอของให้ท่านสมาชิกผู้มั่งคั่งไปตัดใครครวญให้ได้ว่า
อำนาจเช่นนี้ไม่ควรให้ ข้าพเจ้าขอให้ขึ้นไปตามร่างเดิมของรัฐบาล อย่าเพิ่ม
เติมความในข้อนี้เลย

นายบรรจง ศรีเจริญ: ข้อความตามที่กรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติม
ในมาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑ ใน ๔ ของบรรทัด อีกทั้งข้อความก็จะแจ่มเป็นท
เข้าใจกันดี จากการอภิปรายของทั้งสองฝ่าย เข้าใจว่าสมาชิกทั้งหลายคง
จะได้วินิจฉัยว่าจะให้ตัดออกหรือคงไว้ ข้าพเจ้าจึงขอเสนอให้ลงมติ

LIART

มีสมาชิกรับรอง

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : มีสมาชิกผู้หนึ่งขอให้เปิดอภิปราย มี
สมาชิกรับรองทุกห้องแล้ว จะมีใครขอเปิดอภิปรายต่อไปหรือไม่

ไม่มีผู้ขอเปิดอภิปราย

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดขอเปิดอภิปรายต่อไป
เป็นอันว่ามีสมาชิกขอให้ปิดอภิปรายแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะขอมติที่
ประชุมเมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมอนุมัติ ให้ปิดอภิปราย

ต่อไป ข้าพเจ้าจะขอให้ลงมติสำหรับข้อที่ได้อภิปรายกันมา คือ
มาตรา ๑๒ วรรค ๓ บรรทัดสุดท้ายที่เดียว ทว่า "หรือพยานหลักฐานอื่น
ต่อไป" เมื่อคณะกรรมการตั้งจนมากได้เพิ่มเข้า คณะกรรมาธิการตั้ง
น้อยเห็นว่าไม่ควรจะเพิ่ม ข้าพเจ้าจะขอมติว่าจะคงไว้หรือตัดออก

พระยาอรรถการยันทน์ กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าขอให้ตั้งประเด็น
ว่าจะเอาตามร่างเดิมหรือร่างของกรรมาธิการจนพิจารณา เพราะเหตุว่า
กรรมาธิการได้ตัดคำว่า "เสียได้" ออกด้วย ตรวจสอบร่างได้ แล้วเราลงมติ
ว่าให้ตัดคำที่กรรมาธิการเติม แล้วคำว่า "เสียได้" ขอให้ได้ไว้ ข้าพเจ้าขอ
ให้ตั้งประเด็นว่าจะเอาตามร่างเดิมของรัฐบาล หรือเอาตามร่างที่กรรมาธิการ
ได้เติมเข้ามา

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : กรรมาธิการตัดคำว่า "เสียได้" ออก
ด้วย เพราะฉะนั้นข้อที่จะลงมติว่าจะเอาตามร่างเดิมหรือตามที่กรรมาธิการ
แก้ไข ขอมติที่ประชุมว่าท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะให้เป็นไปตามร่างเดิม ขอให้
ไปปรดยกมอชน

สมาชิกยกมือ ๕๕ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรให้เป็นไปตามที่
กรรมาธิการแก้ไข ขอให้ไปปรดยกมอชน

สมาชิกยกมือ ๕ คน

LIRT

ทำการแทนประชาชนผู้ถึง : เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้เป็นไปตามร่างเดิม

เดชาภิการรัฐสภา : มาตรา ๓๗ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๘ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๙

พระยาอรรถกรมมณต : มาตรา ๓๘ น. กรรมาธิการได้คัดข้อความออกเดี่ยว ๓ - ๕ บรรทัดและเติมความลงไปว่า "และเพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้ถือว่าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นศาล" ความชอบชาวเขาเห็นว้างไม่เป็นที่แจ่มแจ้ง คือ ตามที่ให้อานาจเป็นศาลจะมีอำนาจอย่างไร ไม่แจ่มแจ้งเพราะศาลมีหลายอย่าง เช่น ศาลยุติธรรม และศาลทหาร เป็นต้น เพราะฉะนั้นขอใหกรรมาธิการได้โปรดพิจารณาใหม่ แล้วพิจารณาให้ชัดจะได้หรือไม่ เช่น ให้ถือว่าตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจเต็มของศาลยุติธรรม

พระยาปรีชานฤเบศร์ กรรมาธิการ : ในข้อที่เราได้เถียงกันมามากแล้วจะคัดกันออกเยอะเยอะ แล้วจะได้ ๖-๘ คำ อย่างที่เถียงหรือไม่ เราเถียงกันถึงว่าคดีเยอะเยอะออก แล้วได้ ๕-๖ คำ อย่างไหนจะได้ความดีความกัน เราได้พิจารณากันแล้วว่า ข้อ ๓. เราต้องให้ตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจเหมือนอย่างศาล เป็นข้อที่เรารู้สึกตกลงกันอย่างนั้น ถ้าไม่ให้มีอำนาจอย่างนั้นแล้วตุลาการรัฐธรรมนูญหนึ่งแปลว่า ๆ คนจะทำอะไรก็ได้ คนที่เป็นจำเลยถูกกล่าวหาอีกอาจมาด้อเล่นต่าง ๆ นานาได้ โดยตุลาการรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจอะไรเลย เราจึงตกลงว่าเมื่อศาลให้มีอำนาจได้แก่ผู้พิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในระหว่างพิจารณาคดีจะมีใครมาทำเกะกะแล้ว เราไม่ทำให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจเหมือนอย่างนั้นบ้าง ท่านสมาชิกผู้มั่งเกียรติก่อนจะบอกว่าจะยอมอย่างนี้ไม่ชัด บอกมาหน่อยเถอะบอกว่าจะให้ตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจอย่างไร ที่จริงชาวเขาหรือท่านสมาชิกผู้มั่งเกียรติแล้วว่าตุลาการในศาลยุติธรรมมีอำนาจอย่างไร ตุลาการในศาล

ทหารมีอำนาจอย่างไร ในระหว่างพิจารณาข้าพเจ้าต้องการไม่ให้เกิดความ
บกพร่อง โดยในการที่เราจะจรรยาหยุดไป ซึ่งเราได้เถียงกันแล้วเราจึงได้
อย่างนี้เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๖ ให้ถือว่าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นศาล
มีอำนาจทุก ๆ อย่าง เป็นศาลซึ่งเป็นที่เข้าใจกันอยู่แล้วว่าอำนาจศาลเรามี
อย่างไร ในการพิจารณาคดี คนที่มาทำการระเมิดอำนาจศาลผู้พิพากษาศาล
มีอำนาจแก้ไขผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าตุลาการรัฐธรรมนูญมา เมื่ออำนาจ
ตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจกักขังเหมือนกัน แต่ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีความ
จำเป็นจะต้องจรรยาหยุดไป เราจะเขียนเพียงเท่านั้นและเราเชื่อว่าท่านพอเถียง
จะให้เข้าใจว่าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจเหมือนอย่างศาลทุก ๆ อย่าง
เหมือนอย่างศาลมีอยู่ เพราะฉะนั้นไม่จำเป็นจะต้องจรรยาหยุดไป

หัตถ์ประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้ายอมรับว่าการที่กรมการเข้ามา—
อย่างนี้คดีคุมขังจรรยาเติม ในเฉพาะส่วนที่มีการระเมิดคำสั่งศาลหรือระเมิด
อำนาจศาลเพราะอำนาจเต็มนี้ ให้แต่เพียงตั้งให้ตำรวจสันติบาลออกไปจาก
ที่พิจารณาเท่านั้น แต่ถ้าความมุ่งหมายของกรมการที่เข้ามาหนักไปใน—
ทางที่จะให้มุ่งอำนาจให้มีอำนาจที่จะตั้งโทษแก่ผู้ระเมิดนี้ฐานขัดอำนาจศาลหรือ
ขัดอำนาจตุลาการรัฐธรรมนูญ แต่ข้าพเจ้าเห็นคงต้องยกกับท่านผู้มาชิกผู้
มเกลียวที่ทบทองเมื่อนว่าการเขียนว่าเพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๖ ให้ถือว่า—
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นศาลคดีคุมขังเหตุอื่น เพราะว่ามีมาตรา ๖
ได้บัญญัติแต่อย่างเดียวก่อน ในเรื่องระเมิดอำนาจศาลหรือระเมิดตุลาการรัฐ
ธรรมนูญ ถ้าบัญญัติแต่อย่างเดียวก่อนพอฟังว่าใครมาระเมิดอำนาจคำสั่งจำคุก
๖ เดือน แต่ถ้ามาตรา ๖ เป็นมาตราที่บัญญัติมากกว่าเรื่องระเมิดอำนาจตุลา
การรัฐธรรมนูญ เพราะในเบื้องต้นมาตรา ๖ บัญญัติว่าในการพิจารณาของ—
ตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจรักษาความเรียบร้อย
ร้อยแห่งการพิจารณาหรือกระทำการ เพื่อให้ประมวลพิจารณาดำเนินไปด้วย

ความเที่ยงธรรมและรวดเร็ว ประโยชน์ของข้าพเจ้าต่อความหมายถึงการตั้งประเด็นไปด้บก็ได้ ถ้าทำให้อำนาจของศาลปรากฏก็ทำได้การทำอะไรศาลทำเป็น การพิจารณารวดเร็วก็ได้ ทันทานบัญญัติว่าเหมือนศาล ข้าพเจ้าจะไม่พูดถึงศาลทหาร ศาลยุติธรรมและศาลอื่นแม้แต่ศาลยุติธรรมก็มีศาลแขวง ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา ทั้งศาลนั้นโดยธรรมชาติศาลท้องถิ่น และท่านบอกให้เป็นศาลนั้นเป็นศาลไหน ให้เป็นศาลแขวงหรือเป็นศาลชั้นต้น ถ้าเป็นศาลชั้นต้น เป็นศาลแพ่งหรือศาลอาญา หรือจะให้เป็นศาลอุทธรณ์ หรือจะให้เป็นศาลฎีกา มีความกำกวมเกิดขึ้นอย่างนี้ และได้โปรดพิจารณาต่อไป เพราะจำขอความตอนต้นบัญญัติว่า หรือการกระทำ เพื่อให้ประมวลพิจารณาเห็นว่าเห็นไปด้บด้วยเที่ยงธรรมและรวดเร็ว อันข้าพเจ้าขอต่อความถึงการที่จะมีคำสั่งการที่จะตั้งประเด็นไปด้บ การจะออกหนังสือพิจารณาซึ่งในมาตราอื่น ทานบัญญัติไว้แล้วว่าในกรณีนั้น ๆ จะต้อง มี ๗ คนหรืออะไรเหล่านั้น ถ้าท่านบอกว่าอันนี้เหมือนศาล ศาลไหน ถ้าศาลแขวง คนเดียวทำได้ ตั้งอะไรก็ได้ตั้งได้ภายในอำนาจของศาลแขวง ศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลจังหวัด ๒ คน เป็นของศาล ศาลฎีกา ๓ ศาลนี้ไม่ทราบจะให้เป็นศาลไหน

ท่านก็บอกว่าไม่ถียง จะดำเนินการตามมาตรฐานเขียน ซึ่งก็ทำได้ อย่างนี้เป็นต้น เรืองก็เกิดความกำกวมเช่นนี้ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าไหน ๆ จะเขียนก็เขียนให้ชัดทีเดียว ให้มีอำนาจเหมือนศาลชั้นต้น ถ้าจะให้เหมาะสมควรก็ให้มีอำนาจตั้งโทษผู้ละเมิดอำนาจตุลาการรัฐธรรมนูญได้ทีเดียว อย่างที่ไว้กำกวม จริงอยู่อย่างที่ท่านกรรมการท่านเข้าใจ แต่มันก็กฎหมาย ๒-๓ คนไม่เข้าใจ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่ถียงว่าความเห็นของข้าพเจ้าอาจคัดค้านกรรมการ ข้าพเจ้าบอกว่าคุณได้ถามนักกฎหมายตั้งดีเราก็ทราบ ไม่ได้ว่านักกฎหมายอื่นจะตั้งดีหรือไม่ เพราะฉะนั้นเมื่อมีข้อตั้งดีแล้วอยาก จะขอวินิจฉัยเขียนไว้ให้ชัดกว่าจะเป็นการดีกว่า

พระยาอรรถการีย์ นพนธ์ กรรมการ : ในขณะนั้นทางรัชชทักทวงของ
ท่านสมาชิกก็เกิดเป็น ๒ ประเด็นขึ้นมา ประเด็นแรกท่านสมาชิกผู้หนึ่งบอกว่า
ไม่เข้าใจคำว่าศาล จะเป็นศาลยุติธรรมหรือจะเป็นศาลอะไรควรจะได้ได้ด้วย
ว่าเป็นศาลยุติธรรม ความมุ่งหมายประเด็นที่ ๓ ท่านสมาชิกผู้หนึ่งซึ่งได้
นั่งลงไปเมื่อทักทวงได้กล่าวว่าเป็นศาลยุติธรรมแล้วจะเป็นศาลไหน จะเป็น
ศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา กรรมการฯ ขอชี้แจงว่าในมาตรา
นั้นได้บัญญัติไว้โดยที่โดยตลอดเขาพิจารณาความแพ่งมาตรา ๓๐ เป็นหลัก
กล่าวคือ วิชาการพิจารณาความแพ่งมาตรา ๓๐ นั้น มีความว่าให้ศาล
มีอำนาจที่จะแก้ไขกำหนดใด ๆ แก่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือแก่บุคคลภายนอก
ที่ขอหย่อนหน้าศาลตามทักทวงเป็น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณ
ศาลเพื่อให้ประมอดพิจารณาความแพ่งได้ดำเนินด้วยความเที่ยงธรรม และ
รวดเร็วมาตรา ๓๑ อย่างนั้น

ทันต่อไปก็มีในมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ ได้กล่าวต่อไปว่าเพื่อรักษา
ความสงบเรียบร้อย เพื่อการพิจารณาดำเนินไปรวดเร็ว ศาลมีอำนาจ
ประการใดบ้าง ก็ได้กล่าวไว้ในมาตราต่อไป เมื่อการร่างได้มีความมุ่งหมาย
แล้วเช่นนี้แล้ว และทรงถอยคากได้ประกอบกับวิชาการพิจารณาความแพ่งอย่าง
เราที่เข้าใจได้ว่าอำนาจที่ให้ไว้อย่างหนักศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาล
ฎีกาคืออ้างที่ ๓ ศาล มีอำนาจอย่างเดียวกัน ในอันที่ให้การพิจารณาเป็นไป
โดยรวดเร็วและเรียบร้อยโดยไม่ชักช้า อำนาจก่อนนั้นจะเป็นศาลไหนก็ได้
ท่านได้กล่าวได้ว่าของคณะจะทำอย่างไร ถ้าหากว่าปัญหาในข้อนี้ท่านได้
ชี้แจงในมาตรา ๑ ประกอบด้วยมาตรา ๕ แล้วท่านจะเห็นได้ว่าองค์คณะของ
ตุลาการรัฐธรรมนูญนั้น มีอำนาจเป็นการประชุมแล้ว ตกลงมีตุลาการรัฐธรรมนูญ
มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่ง หมายความว่าถึงในการประชุมธรรมดา แต่ถ้า
เมื่อใดเป็นการประชุมเพื่อลงมติว่า สมาชิกผู้ถูกกล่าวหาจะขาดจากสมาชิก

สภาพนั้น จะต้องมาประชุมไม่น้อยกว่า ๘ คน จึงจะเป็นองค์ประชุมที่นับกฎหมาย
ในการพิจารณาบังคับบัญชานั้น จะต้องมีการรวมการกัน ในข้อนี้ เราก็ม
มาตรา ๕ ทำให้ตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจที่จะจัดการข้อบังคับได้ ในการ
พิจารณานางบังคับบัญชานั้นจะต้องมีตุลาการรัฐธรรมนูญคน เมื่อเช่นนี้แล้ว
ข้าพเจ้าเข้าใจว่าจะเกิดความเข้าใจของท่านสมาชิกได้ ส่วนสมาชิกอีก
ท่านหนึ่งที่ว่าคำจำกัดยังไม่ชัดเจนพอ ก็ขอได้โปรดเข้าใจว่าความจริงคำจำกัด
โดยเราที่ใช้คำ ๆ เดียวกับรัฐธรรมนูญ คือในรัฐธรรมนูญไม่ใช่คำจำกัด
ยุติธรรม แต่คำจำกัดที่เราใช้ในรัฐธรรมนูญหมายความว่าอะไร เราออกกฎ—
หมายกัน เราใช้คำเดียวกับที่ใช้ในรัฐธรรมนูญ

พระยาธรรมาธิบดี : ข้าพเจ้าเห็นพ้องกับท่านสมาชิกผู้
เกียรติ ๒ ท่านที่ดังกั้นเมื่อกันคำว่าคำจำกัดจะเขียนอย่างไรแล้วเท่านั้นหมายความว่า
ว่าตรงไหนซึ่งเราให้อำนาจตุลาการรัฐธรรมนูญแปลว่า ถึงกับจำกัดทุก
ความอันใดอย่างนั้นจะเป็นการมากเกินไปหรือไม่ก็แต่ท่านสมาชิกผู้
เกียรติจะวินิจฉัย เพราะเหตุใด เพราะเหตุว่าคำยุติธรรมนั้นเป็นคำของ
ประชาชน เป็นคำที่ทำการแทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การพิจารณา
เป็นการทำแทนประชาชนทั่วไป เพราะฉะนั้นการละเมิดคำจำกัดเช่นนี้ควร
จะรุนแรง ควรจะลงโทษได้ ถ้าใครเขาไปทำให้การพิจารณาไม่เป็นไปตาม
ความมุ่งหมายแล้ว ควรให้คำมีอำนาจเช่นนี้แต่ควรหรือไม่ ที่จะให้คณะ
กรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจเช่นนั้นเพราะเหตุใด ถ้าจะทำอย่าง
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญที่มีอำนาจที่จะอนุมัติเป็นการภายใน คือทำใน
หมู่เรามองสมาชิกด้วยกันเป็นการภายในเสียด้วยซ้ำไป ข้าพเจ้าเห็นเช่นนั้น
เพราะเป็นเอกชนผิดกับศาล เพราะศาลเป็นผู้แทนประชาชนทั่วไป แต่ความเมื่อ
มคิดเขามาในแล้วเป็นผู้กระทำควาผิดของให้ศาลชำระ ถ้าหากในกรณี

ละเมิดคำตมสมควรอย่างยิ่งที่จะให้คำตมจำคุกได้ แต่คณะกรรมการตุลาการ—
 รัฐธรรมนูญที่เขาร่างมาแต่เดิมชัดเจน คือเป็นต้นว่าใครที่ขัดความอ่อนโยนก็ให้
 คำตมออกไปจับกุมก็ควรระมัดระวังกันไป ก็ให้คำตมเขาออกไปจากที่นั่นก็
 ควรระมัดระวังเท่านั้น เพราะเหตุว่าตามที่ปรากฏว่ามีเรื่องยุ่งเหยิงเดิมช
 เราจะได้เห็นว่าในการประชุมสภาของเราเอง ก็เหมือนกันมีสมาชิกที่ลงกับ
 คำตมต้องเขาออกไปจากที่ประชุมก็มี ถ้าจะไม่ได้คุกได้ตารางกันแล้วมันเป็น
 เรื่องอธิบายชวหน้าสำหรับเมืองไทย เป็นอย่างยิ่ง และจริงอยู่ตุลาการ
 รัฐธรรมนูญ เป็นผู้เกี่ยวถึงทั้งนั้นตาม จะไปเปรียบกับคำตมยังไม่ได้ เพราะ
 ฉะนั้นทำให้อำนาจอย่างคำตม เป็นอำนาจกว้างเหลือเกิน ชาวเขาเห็นว่าควร
 คงไว้ตามร่างเดิมของเขา เพียงแต่ใครทำอ่อนโยนแล้ว ก็ให้คำตมจัดการจะดี
 กว่าถ้าจะให้อำนาจกันมากมายอย่างนั้นแล้ว มันจะเป็นอุทธรณ์อย่างที่เราเรียกว่า
 คนเราอารมณ์ ถึงแม้ว่าจะเป็นผู้เกี่ยวถึงอะไรก็ตาม แต่ที่บางครั้งที่
 ถึงกับมีการได้คุกได้ตารางกันแล้ว เราจะเสียใจภายหลัง และก็อุทธรณ์ฎีกา
 ไม่ได้มันเป็นเรื่องร้ายแรง ถ้าหากจะให้อำนาจเช่นนั้นแล้ว เพราะว่าไม่มีบท
 อุทธรณ์ฎีกาได้ เป็นเรื่องที่เราจะถนัดถนกันได้ เพราะฉะนั้นถ้าใครอ่อนโยน
 ก็ให้ออกไปจากที่นั่นเสียก็สมควรแล้ว คำตมจะพอแล้ว

พระศุภชโรภรณ์มนตรี กรมการ : ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวถึง
 ถัดมาเมื่อก่อน ท่านกล่าวแต่คำว่า “อารมณ์” เหลือเกิน ประการหนึ่งว่า
 เราไม่เชื่ออะไรกันเลย เมื่อทำอะไรไม่เชื่อกันแล้ว ก็ควรจะเป็นกรอบให้
 อยู่แต่ในกรอบว่าจะให้หยุดแค่นั้น แต่ในการพิจารณานั้น เราจะเขียนกรอบ
 ให้แคบหนักทำไม่ได้

อีกประการหนึ่งท่านกล่าวว่า แม้แต่ในสภาเราก็เหมือนกัน ถ้ามี
 ผู้ใดมาทำกระดองก็มาจับมาตัดไป ก็จริงอยู่ เพราะในรัฐธรรมนูญ

LIART

ของเราไม่มีกฎหมายเขียนไว้ว่า ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกใบแดงแจ้งโทษ
ไปได้ ไม่มีบทลงโทษเช่นนั้น แต่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ในการพิจารณา
นั้น ได้พิจารณาเต็มอนหนักว่าทำการอย่างผิด และยิ่งกว่านั้นเราจะต้องทำ
เป็นการเปิดเผย จริงอยู่ที่ในกรณีเรื่องใดไม่เปิดเผยนั้น แต่ถ้าในเบื้องต้น
จะทำการเปิดเผย เมื่อทำการเปิดเผยแล้วเราเห็นว่าในสภาพที่เป็นคดี
แล้วไม่มีอำนาจอย่างผิด ใครจะกระอย่างไรให้เรียกตัวออกไป เช่น ข้าราชการ
รัฐสภาไม่พอ ควรจะให้มีการทำโทษได้ จึงเห็นว่าควรให้เป็นอย่างผิด

อีกประการหนึ่ง มีท่านสมาชิกผู้มั่งคั่งได้กล่าว คำว่า “ ค้าต ”
ที่ใช้ใน มาตรา ๑๘ นี้ ไม่ใช่คำว่า เป็นคำตอะไรกัน แต่ว่าเราพออ่านเข้าใจ
กันว่าเป็นคำตอะไร และยิ่งกว่านั้น และขอโทษพอจะพูดแยกออกมาสักหน่อย
ว่า ถ้าท่านอ่านมาตรา ๑๘ แล้ว ท่านจะเห็นได้ว่า เราใช้คำว่า “ ค้าต ”
ถึง ๒ แห่ง ในมาตรา ๑๘ มีคำว่า “ ให้ถือว่าคำบังคับ หรือหมายเรียก
ของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เป็นคำบังคับหรือหมายเรียกของคำต ”
ก็ไม่มีบอกว่าเป็นคำตยุติธรรมหรือคำตชั้นต้นหรือคำตพระภมึ แล้วตอนหลังก็
มีอีกว่า ให้ถือการให้การของบุคคล หรือการอ้างพยานหลักฐานใด ๆ
ต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณา เป็นการให้การ หรืออ้างพยาน
หลักฐานต่อคำตในการพิจารณาคดี เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเข้าใจว่าคงจะ
พอเข้าใจคำว่า “ ค้าต ” ในที่นี้หมายความว่าอะไร และยังกว่านั้นท่าน
กรรมการได้กล่าวว่า ตามรัฐธรรมนูญเราใช้คำว่า “ ค้าต ” แต่
คำเดียวเท่านั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าคงจะพอ ไม่จำเป็นจะต้องได้คำว่า “ คำตชั้นต้น
คำตอุทธรณ์ คำตฎีกา ” หรืออะไรกัน

หตวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าไม่อยากจะทำให้สถานการณ์ยุ่งเหยิงเพื่อ
พิจารณา ข้อปลัดก็อยู่เลย ทั้งกรรมการอธิบายมา ข้าพเจ้ายังไม่เห็นด้วย
แต่ความขอที่ข้าพเจ้าคิดออกขอหนึ่ง ข้าพเจ้าไม่ได้แปรญัตติ แต่ข้าพเจ้าจะฝาก

เป็นข้อคิดเขาไว้เพื่อไม่ในกรรมวิธีการร่วมกัน แต่จะได้คิดหาทางแก้ไข
 ดักหนอย เพราะว่ารัฐธรรมนูญมาตรา ๑๖๒ บัญญัติว่า บรรดาศาลทั้งหลาย
 จะตั้งขึ้นได้โดยพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นพระราชบัญญัติ
 ว่าด้วยวิธีพิจารณาของรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่พระราชบัญญัติตั้งศาล แต่
 มาตราที่กล่าวถึงยกย่องกันอยู่นั้นหมายความว่า ให้ถือว่าคณะกรรมการตุลาการเป็น
 ศาล ก็เป็นการตั้งศาลทั้ง ๆ ที่กฎหมายฉบับนี้ไม่ใช่กฎหมายตั้งศาลเพราะ
 ฉะนั้นในเรื่องรัฐธรรมนูญแล้วขอได้โปรดพิจารณาโดยรอบคอบ

นอกจากนี้ท่านบัญญัติว่าประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้ถือว่าคณะ
 ตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นศาลแล้ว ถ้าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้ออกคำสั่ง
 อะไรเข้า เช่น เป็นต้นว่าคำสั่งสั่งพิจารณาอยู่ มีผู้ละเมิดอำนาจตุลาการรัฐ-
 ธรรมนูญ เช่นตะโกนคำหรือเอาอะไรขว้างมาเช่นนั้น ท่านจะลงโทษจำคุกเขา
 ถ้าท่านเป็นศาลท่านจะต้องเขียนในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัตน
 ธิราชเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ ๑๐
 คำสั่งจะต้องมีอย่างนั้น คือจะไปกันใหญ่ ปัญหาเรื่องความขัดแย้งต่อบทรัฐ-
 ธรรมนูญ ปัญหาว่าจะต้องมีคำสั่งหรือพิพากษาในพระปรมาภิไธย ซึ่งเป็น
 เรื่องที่ศาลเขาทำกัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าว่าทางออกที่ที่สุด เราจะบัญญัติ
 อะไรตรง ๆ กันดีกว่า จะมีอำนาจจำคุกอะไรก็ว่าไป อย่าเขียนชื่อหนังสือ
 ชื่อว่าอะไร อีท เตอะ เนต ออฟ เตอะ สเตชั่น ออฟฟิศกรรมาธิการ
 ข้าพเจ้าจะไม่เอียงอะไรมากนักในเรื่องนี้

พระสัทธรรมคุณมนตรี กรรมาธิการ : ท่านผู้ซึ่งของเรื่องศาลเป็น
 เรื่องว่า พระราชบัญญัติเป็นการตั้งศาล ไม่ใช่เช่นนั้นเป็นเพียงว่าให้มีอำนาจ
 อย่างศาล ออกประการหนึ่งท่านบอกว่า ถ้าคนไปทำอย่างนั้นอย่างนั้นให้เขาไป
 จำคุกได้ ท่านก็ตั้งศาลยกขึ้นแหละ คนอื่นใครจะไปจำคุกได้ นอกจากศาล
 นี้ให้เป็นศาลมีอำนาจอย่างศาลเท่านั้นเอง แต่ถ้าจะให้จำคุกได้แต่ยกตั้ง
 เป็นศาลเท่านั้นเอง ใครจะไปจำคุกได้ตั้งศาลจำคุก

พระยาอาณานิคมบริวาร : เรื่องนสำคัญมาก ทดงคณะตุลาการ
 รัฐธรรมนูญ ก็เพื่อจะพิจารณาสมาชิกที่ทำผิดรัฐธรรมนูญ และที่เขียน
 เช่นนี้ เป็นคำตักแปลว่า คณะตุลาการรัฐธรรมนูญอย่างที่ดีสมาชิกว่าเป็น
 การก้าวล่วงล่วงอำนาจ การที่จะพิจารณาดงโทษบุคคลลงไปอย่างไรก็ดี
 เป็นเรื่องสำคัญมาก ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยที่จะบัญญัติว่าจำคุก ๕ - ๖ เดือน
 ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย เพราะเหตุว่าการพิจารณานเป็นการพิจารณาระหว่าง
 สมาชิกกับคณะตุลาการเท่านั้น ถ้าไม่ให้อำนาจถึงจำคุกผู้อื่นซึ่งกลายเป็น
 เรื่องใหญ่โตเกินไป และร้ายแรงเกินไป คนอื่นเขาจะต้องมารับภัยจากคณะ
 ตุลาการ การที่จะดงโทษได้ก็มีคำตักเท่านั้น ทดงเช่นตามรัฐธรรมนูญ คณะ
 ตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นญัตติตั้งผู้ใดและเชื่อว่าจะไม่ทำผิดก็ได้ ถ้าเชื่อ
 ก็ไม่มี ๒ สภา มีสภาต่างสภาแยกกันพอ เพราะเหตุผลที่จะไม่เชื่อ

ในที่สุดสำหรับเรื่องบัญญัติโทษข้าพเจ้าเห็นด้วย ไม่ใช่ไม่เห็นด้วย
 แต่ว่าสำหรับที่จะให้อำนาจเหมือนศาล จะจำคุกคนได้เป็นการเกินกว่าร่างเดิม
 ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยเลย เพราะว่าเราประสงค์จะรักษาร่างเดิมเท่านั้น ถ้าใคร
 ฝ่ายหนึ่งให้ตำรวจได้ออกไปเท่านั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องเท่านั้นพอจะรักษา
 ความสงบเรียบร้อยได้แต่จ และถ้าจะให้จำคุกใคร เป็นเรื่องการเมือง ถ้าจำคุก
 ใครเขาแล้วจะร้ายแรงมาก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรคงไว้ตามร่างเดิม

หตวงชดานต์สร : เรื่องศาลจะเขาคัดหรือไม่คัด เราพูดกันมานาน
 แล้ว เหตุผลเป็นทักระจางแจ่ง ผมขอให้ตั้งมติ

มีสมาชิกบริวาร

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : มีผู้ขออภิปรายและมีผู้บริวารลก
 ของแล้ว ท่านผู้ใดเห็นว่ายังเป็นทักจิตใจจะอภิปรายต่อไปหรือไม่

ไม่มีสมาชิกผู้ใดอภิปราย

ทำการแทนประธาน วุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดจะติดใจอภิปรายต่อไป
แล้ว ก็เป็นอันว่าที่ประชุมอนุมัติให้บุคคลอภิปราย

ต่อไปจะได้ขอมติ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะให้เป็นไปตามร่างเดิม ขอให้
โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๑๘ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะให้เป็นไปตาม
ที่กรรมาธิการแก้ไข โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๑๘ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้เป็นไป
ตามร่างเดิม

หตวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าเข้าใจว่ามีการนับผิด ข้าพเจ้าขอ
เสนอให้การลงคะแนนใหม่ ผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรอง ๑๕ คน คือตามข้อ
บังคับข้าพเจ้ามีสิทธิจะเสนอให้นับคะแนนกันใหม่ได้ แต่ต้องมีผู้ร่วมเสนอ
๑๕ คน ผู้ใดเห็นร่วมกับข้าพเจ้าเพื่อความมีการนับคะแนนผิด ถ้าเห็นด้วยกับ
ข้าพเจ้าในการที่ขอให้ลงมติใหม่โดยฉันทันที โปรดรับรอง

มีสมาชิกรับรอง

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : มีผู้เสนอให้นับคะแนนใหม่ เพราะ
ฉะนั้นต้องจัดการใหม่

บัดนี้จะต้องเปลี่ยนวิธีลงคะแนนใหม่ เพราะเหตุว่าเมื่อคนมีข้อให้
ลงคะแนนใหม่ คือไปนข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะใช้ฉันทันทีแทนที่จะยกมือขอ
ให้ยั้งชั่ง ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะให้เป็นไปตามร่างเดิม ขอให้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๒๑ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะให้เป็นไปตาม
ที่กรรมาธิการแก้ไข ขอให้ไปคัดยมนชน

สมาชิกยมนชน ๒๒ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา ; เพราะฉะนั้นเป็นอันทำให้เป็นไปตาม
ที่กรรมาธิการแก้ไข

เลขานุการรัฐสภา : ค่อยไป มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ ไม่มีกรแก้ไข
มาตรา ๒๒.

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : การพิจารณาครั้งที่ ๒ ของร่าง
พระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญ ค่อยไปพิจารณาเป็นครั้งที่ ๓ ข้าพเจ้าขอ
มติที่ประชุม ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะให้ใช้ร่างพระราชบัญญัติกรรมาธิการ
แก้ไขมาได้ ขอให้ไปคัดยมนชน

สมาชิกยกมือ ๕๕ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้ไปคัด
ยมนชน

สมาชิกยกมือ ๑ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : เป็นอันว่ามติที่ประชุมให้เป็นไปตาม
ที่ได้แก้ไขมาน จะได้นำเนนการต่อไปตามรัฐธรรมนูญ ข้อพิก ๑๕ นาที.

ที่ประชุมหยุดพักเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา.

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : วาระต่อไป ร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยฉันทารอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๓ ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาเสร็จแล้ว เสนอกรรมาธิการ

บันทึกการประชุมกรรมาธิการวิสามัญ ของวุฒิสภา
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๓

ร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ผู้แปรญัตติ ๓ ราย คือ พต.ท. พระยา-
ด้หราชเตโชไชย คณะกรรมาธิการได้ทำการพิจารณาพร้อมด้วย นายพด
ตำรวจตรี หดวงโชติชนาภิบาล ผู้แทนรัฐบาล ปรากฏผลของการพิจารณา
ดังต่อไปนี้

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีผู้แปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>
<u>มาตรา ๑</u>
<u>มาตรา ๒</u>
<u>มาตรา ๓</u>	..	มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ
<u>มาตรา ๔</u>
<u>มาตรา ๕</u>
<u>ตารางกำหนดอำนาจลงโทษตำรวจ</u>	พต.ท. พระยาด้หราช- เตโชไชย ขอแปรญัตติใ กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ ไม่มีการแก้ไข	

(ลงชื่อ)

พัฒน์ นิลวัฒนานนท์

(นายพันตำรวจโท พัฒน์ นิลวัฒนานนท์)

เลขาธิการ

LIRT

๑๗๒

(ดำเนินา)

ร่าง

พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยข้าราชการ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติฉบับนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยข้าราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๓"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘ ทวิ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยข้าราชการ พุทธศักราช ๒๕๓๗

มาตรา ๘ ทวิ เมื่อมีความจำเป็นจะต้องกักตวจัดสอบต้องให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจกักตวจัดผู้บังคับบัญชาาระหว่างดำเนินการ (พิจารณา) สอบต้อง เพื่อดงทงทงใดเท่าที่จำเป็นแก่การสอบต้อง (ได้) แต่ต้องไม่เกินอำนาจตงทงทงของผู้ตงกักตวจัด และต้องไม่เกินตงบหวางน ทงตงให้ เป็นไปตงระเบียบของกรมตงารตง

ใหม่บวชนทกตกกตวรวมเขาในวณตทณชกตกยาม กทชงหรือจำชง
ดวย ถ่าดงตงตทณชอย่างชนนอกจากทณชตงกถาด และเป็นทณชทไมใช่
ได้ออกหรือปลงตอกแม่ถกตกกตวเพียงจนเดยวก็ให้ถอว่าได้รับทณชนพมา
ครบแล้ว

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติว่า
ด้วยวินัยตำรวจพทศักรราช ๒๔๗๗ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยวินัยตำรวจแก้ไขเพิ่มเติมพทศักรราช ๒๔๗๗ กับตารางกำหนดอำนาจ
ตงทณชตำรวจท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พทศักรราช ๒๔๗๗
และให้ค้อมต่อไป กับตารางท้ายพระราชบัญญัติคนแทน

มาตรา ๓๐ ในการที่ผู้บังคับบัญชาจะตงทณชแก่ผู้กระทำผิด นอก
จาก(การ)ตงโทษตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้กระทำ
ได้แต่เฉพาะตามที่กำหนดอำนาจตงทณชในตารางท้ายพระราชบัญญัติคน

ผู้บังคับบัญชาชั้นใด จะมีอำนาจเป็นผู้ตงทณชชั้นใด และผู้
อยู่ในบังคับบัญชาชั้นใด จะเป็นผู้รับทณชชั้นใด ซึ่งตามตารางกำหนดอำนาจ
ตงทณชมิได้กำหนดไว้ให้ถอเกณฑ์เทียบ ดังค้อมไปน

- ก. เทียบชั้นผู้บัญชาการ
จเรตำรวจ
- ข. เทียบชั้นผู้ช่วยผู้บัญชาการ
ผู้ช่วยจเรตำรวจ
- ค. เทียบชั้นผู้บังคับการ
 - ๓. เตชานการกรม
 - ๓. หัวหน้ากอง
 - ๓. ข้าราชการตำรวจชั้นนายพันตำรวจเอกขึ้นไป

- ง. เทียบชมนรของผู้บังคับการ
๑. รองเลขาธิการกรม
 ๒. รองหัวหน้ากอง
 ๓. ข้าราชการตำรวจชั้นนายพันตำรวจโท
- จ. เทียบชมนรผู้กำกับการ
- ข้าราชการตำรวจชั้นนายพันตำรวจตรี
- ฉ. เทียบชมนรผู้บังคับกอง
๑. หัวหน้าแผนก
 ๒. ตำรวจตรี
 ๓. นายเวรผู้บัญชาการ
 ๔. นายเวรตำรวจ
 ๕. นายแพทย์ โท
 ๕. ทจ. ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด
 ๖. ข้าราชการตำรวจชั้นนายร้อยตำรวจเอก
- ช. เทียบชมนรผู้บังคับหมวด
๑. ประจำแผนก
 ๒. หัวหน้าสถานี ((ชั้นสัญญาบัตร))
 ๓. หัวหน้ากิ่งสถานี ((ชั้นสัญญาบัตร))
 ๔. รองตำรวจตรี
 ๕. ดมภ์บัญชี ((ชั้นสัญญาบัตร))
 ๖. พนักงานพัสดุ ((ชั้นสัญญาบัตร))
 ๗. พนักงานทะเบียนพล ((ชั้นสัญญาบัตร))
 ๘. นายแพทย์ตรี
 ๙. นายเวรผู้บังคับการ

“ มาตรา ๑๖ ถ้าเป็นความผิดซึ่งได้มีกฎกระทรวงกำหนดโทษไว้แน่นอนแล้ว เช่น ฐานขาดหนี้ราชการเป็นต้น หากกำหนดโทษนั้นเกินอำนาจของผู้บังคับบัญชาที่จะตั้งโทษได้ ก็ให้หาเงินชดเชยตามลำดับถึงผู้มีอำนาจตั้งโทษ (แม้กำหนดโทษนั้นจะเกินอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจ ก็ให้อธิบดีกรมตำรวจมีอำนาจตั้งได้ แต่จะตั้งโทษได้อย่างสูงเพียงจำซึ่งไม่เกินหกเดือน

ความผิดดังกล่าวในวรรคก่อนให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรเขตมีอำนาจตั้งโทษที่มากกว่ากึ่งได้ แม้จะกำหนดโทษนั้นจะเกินอำนาจ แต่จะตั้งโทษอย่างสูงไม่เกินอำนาจที่กำหนดไว้สำหรับผู้บัญชาการ)”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ตารางกำหนดอำนาจลงพื้นที่สำรวจ

ผู้บังคับบัญชา	ผู้กระทำผิดวินัย	ทัศนคติกรรม	กักขาม	กักขัง	จำขัง
อธิบดี	ผู้ช่วยผู้บัญชาการ	—	๒ วัน	—	—
	ผู้บังคับการ	—	๓ วัน	—	—
	รองผู้บังคับการ	—	๗ วัน	—	—
	ผู้กำกับการ	—	๓๕ วัน	—	—
	รองผู้กำกับการ	—	๒๐ วัน	—	—
	ผู้บังคับกอง	—	๓๐ วัน	๓๐ วัน	—
	ผู้บังคับหมวด	—	๒๐ วัน	๒๐ วัน	—
	ผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๕๐ วัน	๕๐ วัน	๕๐ วัน
	ลูกแถว	๓ วัน	๕๐ วัน	๓๗๐ วัน	๓๗๐ วัน
	รองอธิบดี	ผู้ช่วยผู้บัญชาการ	—	๒ วัน	—
ผู้บังคับการ		—	๓ วัน	—	—
รองผู้บังคับการ		—	๕ วัน	—	—
ผู้กำกับการ		—	๓๐ วัน	—	—
รองผู้กำกับการ		—	๑๕ วัน	—	—
ผู้บังคับกอง		—	๒๐ วัน	๒๐ วัน	—
ผู้บังคับหมวด		—	๔๐ วัน	๔๕ วัน	—
ผู้บังคับหมู่		๓ วัน	๕๐ วัน	๕๐ วัน	๕๐ วัน
ลูกแถว		๓ วัน	๕๐ วัน	๓๗๐ วัน	๓๗๐ วัน

ผู้บังคับบัญชา	ผู้กระทำผิดจรรยาบรรณ	ทัศนคติกรรม	ถักขาม	กักขัง	จำขัง
ผู้บัญชาการ	ผู้ช่วยผู้บัญชาการ	—	๓ วัน	—	—
	ผู้บังคับการ	—	๒ วัน	—	—
	รองผู้บังคับการ	—	๕ วัน	—	—
	ผู้กำกับการ	—	๗ วัน	—	—
	รองผู้กำกับการ	—	๓๐ วัน	—	—
	ผู้บังคับกอง	—	๓๕ วัน	๓๕ วัน	—
	ผู้บังคับหมวด	—	๓๐ วัน	๓๐ วัน	—
	ผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๕๐ วัน	๕๐ วัน	๕๐ วัน
ตุลาการ	๓ วัน	๕๐ วัน	๓๘๐ วัน	๓๘๐ วัน	
ผู้ช่วยผู้บัญชาการ	ผู้บังคับการ	—	๓ วัน	—	—
	รองผู้บังคับการ	—	๓ วัน	—	—
	ผู้กำกับการ	—	๕ วัน	—	—
	รองผู้กำกับการ	—	๗ วัน	—	—
	ผู้บังคับกอง	—	๓๐ วัน	๓๐ วัน	—
	ผู้บังคับหมวด	—	๒๐ วัน	๒๐ วัน	—
	ผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๒๐ วัน	๒๐ วัน	๒๐ วัน
	ตุลาการ	๓ วัน	๕๐ วัน	๕๐ วัน	๕๐ วัน
ผู้บังคับการ	รองผู้บังคับการ	—	๒ วัน	—	—
	ผู้กำกับการ	—	๓ วัน	—	—
	รองผู้กำกับการ	—	๕ วัน	—	—
	ผู้บังคับกอง	—	๗ วัน	๗ วัน	—
	ผู้บังคับหมวด	—	๓๕ วัน	๓๕ วัน	—
	ผู้บังคับหมู่	๓ วัน	๒๐ วัน	๒๐ วัน	๒๐ วัน
	ตุลาการ	๓ วัน	๕๐ วัน	๕๐ วัน	๕๐ วัน

ผู้บังคับบัญชา	ผู้กระทำผิดจรรยาบรรณ	โทษทางวินัย	กักยাম	กักขัง	จำคุก
รองผู้บังคับการ	ผู้กำกับการ	—	๓ ๑น	—	—
	รองผู้กำกับการ	—	๓ ๑น	—	—
	ผู้บังคับกอง	—	๕ ๑น	๕ ๑น	—
	ผู้บังคับหมวด	—	๓๐ ๑น	๓๐ ๑น	—
	ผู้บังคับหมู่	๓ ๑น	๔๕ ๑น	๔๕ ๑น	๔๕ ๑น
	ตักเตือน	๓ ๑น	๗๕ ๑น	๗๕ ๑น	๗๕ ๑น
ผู้กำกับการ	รองผู้กำกับการ	—	๓ ๑น	—	—
	ผู้บังคับกอง	—	๓ ๑น	—	—
	ผู้บังคับหมวด	—	๗ ๑น	๗ ๑น	—
	ผู้บังคับหมู่	๓ ๑น	๔๕ ๑น	๔๕ ๑น	๔๕ ๑น
	ตักเตือน	๓ ๑น	๗๕ ๑น	๗๕ ๑น	๗๕ ๑น
รองผู้กำกับการ	ผู้บังคับกอง	—	๓ ๑น	—	—
	ผู้บังคับหมวด	—	๕ ๑น	๕ ๑น	—
	ผู้บังคับหมู่	๓ ๑น	๓๐ ๑น	๓๐ ๑น	๓๐ ๑น
	ตักเตือน	๒ ๑น	๖๐ ๑น	๖๐ ๑น	๖๐ ๑น
ผู้บังคับกอง	ผู้บังคับหมวด	—	๓ ๑น	—	—
	ผู้บังคับหมู่	๓ ๑น	๒๐ ๑น	๒๐ ๑น	๒๐ ๑น
	ตักเตือน	๒ ๑น	๔๕ ๑น	๔๕ ๑น	๔๕ ๑น
ผู้บังคับหมวด	ผู้บังคับหมู่	—	๓๕ ๑น	๓๕ ๑น	๓๕ ๑น
	ตักเตือน	—	๓๐ ๑น	๓๐ ๑น	๓๐ ๑น
ผู้บังคับหมู่ที่เบ็ดเตล็ด หัวหน้าสถานี	ตักเตือน	๓ ชั่วโมง	๕ ๑น	๓ ๑น	—

คำอธิบาย

๑. กำหนดอำนาจตงทัณฑในคราวนั้นคือ กำหนดทั้งผู้ตั้ง ผู้ลง
ทัณฑจะตั้งเกินกำหนดไม่ได้ แต่ตกว่านได้

๒. ทัณฑกรรมที่กำหนดไว้เป็นวัน ๆ หมายความว่าทำทัณฑกรรม
ทุก ๆ วัน จนกว่าจะครบกำหนด ในวันหนึ่งนั้นผู้ตั้งตั้งทัณฑจะกำหนด
ทัณฑกรรมได้ไม่เกินกว่าวันละหกรชั่วโมง แต่ถ้าให้ขยเวยยามในวันหนึ่งไม่เกิน
กำหนดเวลายุเวยามตามปกติ ผู้จะตั้งตั้งทัณฑกรรมให้กำหนดโดยชัดเจน
ว่า ทัณฑกรรมกี่วัน และวันละเท่าใด

๓. ทัณฑจำซึ่งห้ามลงแก่ผู้มยคชนจำนวนยี่บตำรวจขึ้นไป.

(กรรมวิธีการได้เข้างบประจำที่)

ทำกรรแทนประธานวุฒิสภา : ท่านกรรมาธิการจะชแจงอะไร เชิญ

พล.ท. พระยาอภัยสงคราม กรรมาธิการ : ในรายงานของ
กรรมาธิการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหนอย ขอได้โปรดแก้เดียดด้วย คือในตอนนั้น
กรรมาธิการได้ชแจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจขอแก้เป็นว่า “ผู้แปรญัตติไม่
พอใจและไม่ได้ตั้งจนได้ชกปรายในสภา”

เดชาธิการรัฐสภา : ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยฉนยตำรวจ (ฉบับ
ที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๗๓ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข คำปรารภ. ไม่ม
การแก้ไข มาตรา ๑ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓
มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ

หลวงประภอบนิตินสาร : ข้าพเจ้าขอถามกรรมาธิการว่าคำว่า “ตาม
ระเบียบของกรมตำรวจ” หมายความว่าอย่างไรและระเบียบในพระราช
บัญญัติเดิมมีบัญญัติไว้หรือไม่ว่า กรมตำรวจมีอำนาจออกกระเบียบอะไร
เพราะข้าพเจ้าเข้าใจไม่ได้ว่าทั้งหมดทั้งพระราชบัญญัติ แต่เป็นข้อความที่
กรรมาธิการเติมมา ระเบียบของกรมตำรวจชถามว่ากรมตำรวจมีอำนาจ
ออกกระเบียบโดยอาศัยกฎหมายอะไร

พ.ต.อ. พวัฒน์ นวดฉนวนานนท์ กรรมการ : ในมาตรา ๘ ทดใหม่
 มาในมาตรา ๓ นั้น เป็นข้อความที่เดิมชั้นใหม่ และส่วนที่ท่านตั้งมาชิกผู้
 ถามว่า ระเบียบของกรมตำรวจอย่างไรนั้น นั้นเป็นระเบียบที่เดิมชั้นใหม่
 และเป็นระเบียบที่ควรต้องทำใหม่ ในขณะที่ระเบียบอย่างไรนั้น แต่มีจุดอย่าง
 ง่ายได้ว่า ในกฎหมายได้มีการวางระเบียบไว้เช่น ประมวลกฎหมายวิธี
 พิเคราะห์ความอาญาที่ยอมให้วางระเบียบได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นเขียน
 ก็หมายความว่าเขียนตามระเบียบที่สถานเคยทำมาแต่

หตวงประกอบนิติสาร : ถ้าเป็นตามที่ท่านกรรมการแถลงนั้น
 ข้าพเจ้าคิดว่าความจำเป็นของบัญญัติได้ ในพระราชบัญญัตินี้ คือเพิ่มเติม
 ว่าให้อำนาจกรมตำรวจออกระเบียบได้ ถ้ามีฉันทาค่าว่า “ระเบียบของกรม
 ตำรวจ” ไม่ทราบว่าอาศัยอำนาจอะไรมาออกระเบียบ แต่ว่าอย่างไรก็ตาม
 ข้าพเจ้าเพียงขอฝากความดังเกิดได้พิจารณา ในคณะกรรมาธิการร่วมกัน
 เท่านั้น

พ.ต.อ. พวัฒน์ นวดฉนวนานนท์ กรรมการ : ตามที่ท่านตั้งมาชิก
 ผู้ถามให้ข้อสังเกตนี้เหมือนกัน ในชั้นกรรมาธิการร่วมกันจะได้รับข้อ
 สังเกตนี้ไว้พิจารณาต่อไป

พระยาอรรถการีย์พรหม : ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วยกับข้อเสนอนี้ของ
 ท่านตั้งมาชิกคุณหตวงประกอบอย่างยิ่ง คือว่าในการเขียนกฎหมายเราจะ
 บอกว่าให้การตั้งได้เป็นไปตามระเบียบของกรมใดนั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่าไม่
 เคยเขียนอย่างนั้น ควรจะเป็นว่าให้เป็นไปตามกฎกระทรวง คือกฎกระทรวง
 นั้นจะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้คนทั้งหลายได้รับรู้ทั่ว ๆ ไป ระเบียบ
 จะเขียนอย่างไรก็ได้ แต่เมื่อไรก็ได้ ซึ่งไม่มีใครรับรู้อะไร ข้าพเจ้าไม่เห็น
 ชอบด้วย จริงอยู่เราตั้งมาชิกจะทำในชั้นกรรมาธิการก็จริง แต่ข้าพเจ้า
 เข้าใจว่ากฎหมายที่ผ่านเราไปนั้น เราควรจะต้องทำให้ได้เสียก่อนเท่าที่จะทำ
 ได้ โดยเหตุนี้เท่าที่กรรมาธิการจะให้ความยินยอมแต่แก้ไขใหม่ว่า ให้เป็น
 ไปตามกฎของกระทรวงและในกฎหมาย ไม่มีข้อให้อำนาจในกฎกระทรวง

ได้ด้วยเงินใดแต่กฎหมายจะมีอยู่แต่ก็ไม่จำเป็นต้องเขียน และทำให้เป็นไปตามระเบียบของกรมตำรวจก็แค่เดียว ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงอย่างนั้นจะดีกว่า คืออย่าให้อะไรผ่านเราไปโดยที่ไม่เห็นสมควร

พ.ต.อ. พัฒน์ นิตยธนานนท์ กรรมการ : ที่จริงถ้าพูดกันในกฎหมายทั่ว ๆ ไปเป็นอย่างนั้น แต่ว่าผมได้ทราบเรียงแต่ฎาประการแรกก็คือแบบ โดยแก้ประมวลวิธีพิจารณาคดีตามอาญาตั้งที่ทราบเรียงเมื่อก่อนประการที่ ๒ เรื่องนี้เป็นเรื่องภายในของราชการตำรวจ หรือของราชการซึ่งไม่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ถ้าเมื่อหากฎากฎหมายโดยนั้นจะยอมให้มีระเบียบได้ โดยไม่ถึงกับต้องระบุในกฎกระทรวงแต่ และในเรื่องวินัยตำรวจไม่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ผมคิดว่าน่าจะกรุณาให้แบบที่เคยมีเขามาใช้ในเรื่องของวินัยตำรวจได้ด้วย แต่ว่าถ้าหากฎาเป็นเรื่องเกี่ยวกับคนภายนอก กรรมการก็ไม่ว่าอะไรคดีท่านก็เห็นด้วย แต่ถ้าเรื่องเกี่ยวกับคนภายนอกแล้วจะได้ประกาศให้คนภายนอกได้ทราบ แต่ว่าเรื่องของกรมตำรวจก็เป็นเรื่องภายในที่จะใช้ได้ ซึ่งแบบอย่างของทางสำนักงานให้ใจแล้ว

เลขาธิการรัฐสภา : มาตรา ๔ มาตรา ๕ ควรกำหนดอำนาจลงโทษตำรวจ

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : หมวดการพิจารณาวาระที่ ๒ แล้ว ต่อไปขอให้พิจารณาวาระที่ ๓

หลวงประคอบนิติสาร : ตามรายงานของกรรมการมีว่าส่งมาส่งจนแปรญัตติได้ เพราะฉะนั้น เพื่อให้รายงานถูกต้องขอประธานได้เรียกผู้เสนอแปรญัตติ ถ้าไม่อยู่กับออกว่าไม่อยู่

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ท่านกรรมการขอแก้ไขว่าไม่ส่งจน

หลวงประคอบนิติสาร : ขอโทษ นึกว่าส่งจน ข้าพเจ้าไม่เห็น

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ตกคงขอมติจากที่ประชุม ในการพิจารณาวาระที่ ๓ ท่านผู้ใดเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัตินี้ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกรัฐสภา มี ๔๘ คน

ทำการแทนประชาชนผู้มิได้ : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
ไม่มีผู้มาชกยกมือ

ทำการแทนประชาชนผู้มิได้ : เป็นอันว่าเห็นชอบ ระเบียบจรรยาต่อไป
ร่างพระราชบัญญัติเกณฑ์คนออกตั้งหาริมทรพยเพื่อสร้างทางหลวง สายหลักตั้ง-
มันบุรี - นครเข็ญเทรา ในท้องที่อำเภอบางเขน อำเภอมันบุรี อำเภอหนองจอก
จังหวัดพระนคร และในท้องที่ อำเภอบางนาเปรียด อำเภอเมืองนครเข็ญเทรา
จังหวัดนครเข็ญเทรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ซึ่งพิจารณาถอนรับหลักการ ขอเชิญ
กรรมมาชิกการเข้านั่งประจำที่

(กรรมมาชิกการได้เข้านั่งประจำที่)

รายงานกรรมมาชิกการพิจารณาร่าง

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเกณฑ์คนออกตั้งหาริมทรพยเพื่อสร้างทางหลวง สาย
หลักตั้ง-มันบุรี-นครเข็ญเทรา ในท้องที่อำเภอบางเขน อำเภอมันบุรี อำเภอ
หนองจอก จังหวัดพระนคร และในท้องที่อำเภอบางนาเปรียด อำเภอเมือง
นครเข็ญเทรา จังหวัดนครเข็ญเทรา พ.ศ. ๒๔๕๓

ก่อนรับหลักการ

๑. คณะกรรมมาชิกการได้ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้โดย
ได้เลือก พันเอก พระยาสุรพันธ์ เป็นประธาน และเลือก หลวงชานูธรรม
เป็นเลขานุการ

๒. จากการสอบถามพิจารณาของกรรมมาชิกการปรากฏว่า เดิมผู้
บัญชาการทหารสูงสุดได้มีคำสั่งให้หาหลวงประจำจังหวัดพระนครพร้อมยก
กรมทางจัดสร้างถนนจากหลักตั้งถึงจังหวัดมันบุรีชนกชน โดยยื่นเงินรายจ่าย
พิเศษประจำปี พ.ศ. ๒๔๕๗ ของกรมทางจ่ายไป ๕๖๐,๐๐๐ บาท การสร้าง
เพื่อประโยชน์ในการอพยพคนเมืองหลบภัยทางอากาศ เมื่อได้จัดสร้าง
เสร็จแล้วก็ได้มีขอให้กรมทางเป็นผู้บูรณะและบำรุงรักษาต่อไป ปรากฏ-

LIART

ตามหนังสือของปลัดกระทรวงมหาดไทยถึงปลัดกระทรวงคมนาคม ที่ ค. ๓๗๘๗/๒๔๘๗ ลงวันที่ ๓๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๗ ซึ่งได้แนบสำเนาเสนอมาด้วยแล้ว

๓. ความต่อมาในเดือนมีนาคม ๒๔๘๒ จะด้วยเหตุใดไม่ปรากฏ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้เรียกอธิบดีกรมทางไปตั้งด้วยวาจา ให้กรมทางจัดสร้างถนนสายที่สภาพกำลังพิจารณาอนุมัติจากถนนสายหลักดี — มีนบุรีถึงกลางแถวในข้อ ๒ โดยด่วน อธิบดีกรมทางจึงตั้งเจ้าหน้าที่ในกรมทางปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และได้ทำบันทึกเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๔๘๒ ถึงแก่เจ้าหน้าที่เป็นกาเรียนย่นคำสั่งที่ได้ตั้งไว้แล้วด้วยวาจาจากคนหนึ่ง ว่าให้ของแบบแผนกรมทางจัดตั้งพนักงานสำรวจไปทำการปักหลักศูนย์กลางและเขตโดยเร็ว และให้กองก่อสร้างกรมทางเรียกเครื่องจักรจากแขวงจังหวัดและแขวงชุมแพ คนกรุงเทพฯ โดยด่วน หากทางสายใดมีเครื่องจักรและการก่อสร้างยังไม่เรียบร้อย ก็ให้เรียกคืนมาด้วย และให้เริ่มดำเนินการทันที ดังปรากฏตามสำเนาทงกตั้งของอธิบดีกรมทางที่แนบมาท้ายรายงาน

๔. อะไรเป็นเหตุให้เกิดความริเริ่มสร้างทางสายนี้ และเหตุใดจึงตั้งดำเนินการก่อสร้างเป็นการด่วน ถึงกับต้องเรียกกรมเครื่องจักรเครื่องใช้มาจากที่ต่าง ๆ ย่อมนับว่าเป็นความสำคัญประการหนึ่งสำหรับประกอบพิจารณาชั้นรับหลักการ คณะกรรมาธิการก็ได้พยายามที่จะสอบสวนให้ปรากฏ แต่ก็หาได้ความชัดเจนที่เดียวไม่ อธิบดีกรมทางซึ่งคณะกรรมาธิการได้เชิญมาสอบถามขแรงได้แต่เพียงว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเรียกไปตั้งด้วยวาจาให้จัดการสร้างและให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จเป็นการด่วนก็ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น รัฐมนตรีว่าการฯ ไม่ได้แจ้งถึงเหตุผลในการสร้างทางสายนี้หรือเหตุผลในการที่ควรเร่งดำเนินการด่วนให้ทราบ คณะกรรมาธิการได้เชิญ ร.อ. ประเสริฐ สดบวรทัต รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมมาขแรงต่อคณะกรรมาธิการเพื่อให้ได้ความกระจ่างในข้อนี้ (ที่ไม่ได้เชิญรัฐมนตรีว่าการฯ ก็โดยรัฐมนตรีว่าการฯ กำลังป่วย)

ร.อ. ประเสริฐ สุตะบรรทัด ชี้แจงว่า ในขณะที่เริ่มก็ไม่ทราบเหมือนกัน แต่ได้ทราบในภายหลังเมื่อเริ่มจะเสนอพระราชบัญญัติคนคอสถา คือได้ทราบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมว่าการเริ่มสร้างทางสายนี้ก็โดยทางราชการทหารต้องการให้สร้าง แต่ที่ความเข้าใจจะเป็นการพูดกันโดยฉวย เพราะไม่มีหลักฐานแสดงความต้องการของทางราชการทหารเป็นหนังสือ แต่ต่อมาเมื่อประมาณระหว่างปลายเดือนมิถุนายน หรือต้นเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ นี้เอง กระทรวงกลาโหมจึงได้มีหนังสือเร่งมาให้รีบสร้างทางหลายสายด้วยกัน ทางสายนี้เป็นทางสายหนึ่งในหลายสายนั้นด้วย

อนึ่งได้ความต่อไปว่า การปฏิรูปครั้งที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำไป ไม่ใช่เฉพาะเพียงเข้าสำรวจและปักหมายเขตที่ดินที่จะเวนคืนเพื่อประโยชน์แก่การที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาเท่านั้น แต่ได้ลงทุนลงแรงจัดสร้างไปแล้วเป็นบางส่วนด้วย คือได้จ่ายเงินในการสร้างไปในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ หนึ่ง-ล้านบาท เงินจำนวนนี้ได้จ่ายจากเงินการผูกเงินของกรมทาง และได้รับงบประมาณสำหรับปี พ.ศ. ๒๔๘๓ เป็นเงินอีกแปดแสนบาท

๕. ตั้งกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า ในส่วนที่เกี่ยวแก่ข้อเท็จจริงอันจะแสดงให้เห็นว่าการสร้างทางสายนี้ได้เกิดขึ้นเนื่องจากความจำเป็นหรือสมควรหรือประโยชน์อันใด แม้กรรมการจะได้พยายามสอบสวนแล้ว ก็ไม่ได้ความเป็นที่แจ่มแจ้ง นอกจากนั้นเมื่อปรากฏว่าการจัดสร้างได้เริ่มด้วยอาการรีบร้อนอย่างยิ่ง ถึงกับมีคำสั่งให้ระดมเครื่องใช้จากที่ต่าง ๆ มาดำเนินการด้วยแล้ว ก็ยังทำให้ข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้วตกอยู่ในลักษณะที่คลุมเครือ

๖. อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการจะได้มีความมุ่งหมายที่จะให้สภาเห็นใจว่า เมื่อไม่ปรากฏชัดถึงความริเริ่มหรือความมุ่งหมายในการสร้างทางสายนี้แล้ว จะต้องสันนิษฐานไปในทางที่ว่า การริเริ่มได้เป็นไปในทางไม่เหมาะสมเสมอไปก็หาไม่ กับทั้งไม่ได้มุ่งหมายจะให้เข้าใจด้วยว่า การ

สร้างทางจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เลย เพราะเมื่อสร้างถนนแล้วประโยชน์ย่อมจะตามมาเสมอ เพียงแต่จะมากหรือน้อยเท่านั้น แต่กรรมวิธีการประสงค์จะกล่าวให้เห็นเพียงว่า การพิจารณารับหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวสภาจำเป็นจะต้องไต่กรอญให้เห็นเหตุสมควรในการริเริ่ม และเทียบประโยชน์ให้ได้กับการลงทุนของตนแต่ละที่จะต้องบำรุงรักษาต่อไปให้สัมพันธ์กัน ทั้งจะต้องเทียบกับการอื่น ๆ ว่าการสร้างทางนั้น ๆ ได้อยู่ในอันดับควรแก่การที่จะกระทำเสียก่อน

๗. เมื่อว่าตามหลักอันควรยึดถือในการพิจารณา ดังว่ามาแต่คณะกรรมการพิจารณาแล้วก็ตาม จากการศึกษาของกรรมการ ไม่ประสงค์เหตุผลอันพึงพอใจที่จะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่คณะกรรมการก็ได้ตระหนักอยู่ว่าการพิจารณาว่าสมควร จะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือไม่ ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะเหตุผลเพียงที่ใดก็ตามมาแต่เท่านั้น แต่จะต้องพิจารณาตลอดไปถึงพฤติการณ์ทางปวงที่เกี่ยวข้องแก่เรื่องประกอบไปด้วย ทางสายใด แม้ว่ามีฐานะอันเป็นที่มาแห่งการริเริ่มสร้างถนน จะไม่ปรากฏชัดแจ้ง และแม้ว่ายังไม่เห็นเหตุอันสมควรและจำเป็นในการสร้างก็ตาม แต่ถ้าในทางปฏิบัติได้จัดทำไปแล้ว และรัฐได้ลงทุนไปแล้ว พฤติการณ์เหล่านี้จำเป็นที่จะนำมาพิจารณาประกอบด้วย เพราะในบางกรณีจะเห็นได้ว่า การเลิกถมเสียโดยไม่รับหลักการ ย่อมจะเป็นโทษมากกว่าที่จะเป็นคุณ

สำหรับทางด้านนี้ปรากฏว่าได้มีพฤติการณ์เช่นที่ใดก็ตามมา คือปรากฏว่ามีได้กระทำเพียงการเข้าสำรวจกับหน่วยงานแล้วเดชะพระราชบัญญัติเพื่อการเวนคืนที่ดินเข้ามาอย่างเช่นที่ควรปฏิบัติ แต่ได้ตั้งมีข้อคิดสร้างและลงทุนไปแล้วเป็นจำนวนเงินถึงหนึ่งล้านแปดแสนบาท คณะกรรมการจึงเห็น

ว่าถ้าจะไม่รับหลักการ ก็ย่อมจะเกิดการเสียหาย งานที่ได้นำมาตั้งวาระลงทุน
ที่ได้นำไปก็จะเสียหาย และเมื่อได้จัดร่างขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ไม่ใช่ว่าจะ
รู้ประโยชน์เสียเลย ประโยชน์ที่จะได้ก็มีอยู่บ้างเหมือนกัน จึงเห็นว่า
เพื่อตอกเอาในทางที่จะไม่เป็นโทษมากกว่า คณะกรรมาธิการจึงขอเสนอ
ความเห็นว่า สภาควรรับหลักการร่างพระราชบัญญัติ

๘. คณะกรรมาธิการเห็นสมควรกล่าวไว้เป็นข้อสุดท้ายด้วยว่า ถ้า
จะมีข้อคิดถ้อยแถลงแห่งการรับหลักการร่างพระราชบัญญัติว่าอาจเป็นข้ออย่าง
ไม่ดี เพราะทางฝ่ายบริหารอาจทำให้สภาพอยู่ในฐานะที่จะต้องรับหลักการ
ด้วยมีเหตุผลความจำเป็น ว่าได้ลงทุนไปแล้วเป็นจำนวนมากเช่นนี้ คณะ
กรรมาธิการก็เห็นว่าเห็นว่าเป็นเหตุที่ควรคำนึง แต่คณะกรรมาธิการเชื่อว่าสำหรับ
กรณีนี้ น่าจะเกิดขึ้นโดยมีพฤติการณ์เป็นพิเศษเฉพาะเรื่อง และเข้าใจว่า
จะเป็นข้อซึ่งเกิดแก่ฝ่ายบริหารเป็นอย่างดี ในกาลต่อไป ที่จะไม่ถือเอา
ประโยชน์เพราะเหตุนี้.

(ตั้งชื่อ) ชตานุสักร
(หตวงชตานุสักร)
เลขานุการกรรมาธิการวิสามัญ.

(สำเนา)

ที่ ก. ๑๘๗๗/๒๕๗๗

กระทรวงมหาดไทย

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๗

เรื่อง การร่างทางสายหลักดี - มินบุรี
จาก ปลัดกระทรวงมหาดไทย
ถึง ปลัดกระทรวงคมนาคม

LIRT

ด้วยตามปัญหาการทวงส่งคืนสิ่งให้ขาดวงประจำจังหวัดพระนคร รวมมอกับกรมทางสร้างทางสายหลัก - มนบุรี เพื่อประโยชน์ในการอพยพพลเมืองหลบภัยทางอากาศ โดยใช้งบประมาณ ๕๖๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนหกหมื่นบาทถ้วน) แต่ให้ยืมเงินรายจ่ายพิเศษประจำปี ๒๔๘๗ จากกรมทางไปก่อน นั้น

บัดนี้ จังหวัดพระนครรายงาน ว่า ทางสายนี้ได้สร้างเสร็จแล้ว ขอให้พิจารณาในการที่จะบูรณะและบำรุงรักษาให้คงอยู่ในสภาพใช้การได้ดีต่อไป เพราะทางจังหวัดไม่มีเงินเพื่อใช้จ่ายในการนี้ แะเงินที่ยืมมาจากกรมทาง ๗ ก็ได้คืนไปแล้ว กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่าโดยที่ทางสายดังกล่าวมีลักษณะอันควรส่งเคราะห์ ให้เป็นทางหลวงแผ่นดินตามนัยแห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ จึงเห็นสมควรจะได้มอบทางสายนี้ให้กรมทางเป็นผู้บูรณะและบำรุงรักษา ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดสั่งให้กรมทางรับทางสายหลัก - มนบุรี ไว้ในความบำรุงต่อไปด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พ. พิชณนัสรการ
(ร.อ. ชนพิพัฒน์สรการ)

รองปลัดกระทรวง ดงนามแทน.

(สำเนา)

ดวน
๘
ที่ ม.ณ. ๒๓/๗๖๔/๗๒
ช.ก.ต.

เนื่องด้วยทางราชการประสงค์ให้สร้างทางจากมนบุรี ไปตะเข้งเทรา
เป็นการด่วน ตามที่ส่งไว้ด้วยวาจาแล้ว จึงขอขยพิน

(๓) กองแบบแผน จัดตั้งพนักงานสำรวจไปทำการปักหลักศูนย์-
กวางและเขตโดยเร็ว

(๒) ตำแหน่งงานเดชะฯ จัดการเกี่ยวกับพระราชกำหนดเวนคืนที่ดิน
ในภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้เข้าครอบครองและลงมือก่อสร้างได้ทันที

(๓) กองก่อสร้าง ให้เรียกเครื่องจักรจากแขวงจังหวัด และแขวง
ชุมแพกันกรุงเทพฯ โดยด่วน หากสายทางใดมีเครื่องจักรและการก่อสร้าง
นั้นไม่เร่งด่วน ก็ให้เรียกคืนด้วย และให้เริ่มดำเนินการทันที เมื่อได้จัดการ
เรื่องที่ดินตามข้อ (๒) แล้ว และการสำรวจได้ระยะยาวพอที่จะทำการได้

(๔) การเงิน ให้ใช้บัญชี รอ.

(ลงชื่อ) เพ็ชรเกษมวิถีสวัสดิ์
(หลวงเพชรเกษมวิถีสวัสดิ์)

๒๗ มี.ย. ๒๕

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : กรรมการจะแข็งแรงอะไรหรือไม่
พันเอก พระยาสุรพันธ์เสน กรรมการ : ไม่มีอะไรที่จะแข็งแรง
พระยาสุรวิธานวงศ์ประจักษ์ : ก่อนที่จะอภิปรายในเรื่องนี้ อยากจะถาม
กรรมการเพียงเล็กน้อย คืออยากจะทำอย่างไรในการที่เริ่มทำถนนตั้งเมื่อ
พ.ศ. ๒๔๗๗-๒๔๗๘ ใครเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และใคร
เป็นอธิบดีกรมทาง นขอหนึ่ง และขอที่ ๒ เงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทนี้เป็นของใคร
เป็นของกรมทางหรือเป็นของใคร และใครเป็นผู้สั่งจ่าย

พระยาอรุณการยนิพนธ์ กรรมการ : ถนนสายถนนกรมการ
ได้รายงานไว้แล้วในข้อ ๒-๓ ว่าถนนสายที่สภาฯ ตั้งพิจารณาขยับเป็นถนนที่
ตัดจากถนนที่สร้างขึ้นมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ การสร้างถนนสายนั้นจะควรไม่
ควรประการใดจะเอาเงินมาจากไหนไม่เกี่ยวกับการพิจารณาของสภาฯ และ
ที่กรรมการได้เขียนไว้นั้นพอที่จะให้เรื่องติดต่อกันเท่านั้นเอง จึงได้กล่าว

LIRT

ความเต็มใจก่อนว่า ความเต็มถนนสายนั้นเป็นมาอย่างไร แลถนนสายที่ภัก
ก้าดังพิจารณาอยู่นั้น ได้สร้างต่อไปตามเดิมอย่างไร ด้วยเหตุที่กรมการ
จึงไม่รู้ว่าเงินที่สร้างถนนนั้นเขามาจากไหน และใครเป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น

พระยาอาณาจักรบริบาล : เรื่องนี้เป็นเรื่องของพระราชบัญญัติก่อน
รับหลักการ เพราะฉะนั้นเราจึงได้ตั้งกรมการไม่ให้ทำข้อเท็จจริง และข้อ
นั้นสมควรอะไรบางอย่างที่จะนำมาแสดงกับพวกเรา แต่กรมการได้บอกพวก
เราว่า มัคมนี่ไม่สามารถจะชี้แจงอะไรได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าก็ยังไม่เห็น
ความสามารถของกรมการ ในการที่จะทำเช่นนั้น ทำไมจึงทำเช่นนั้น และ
ถ้าหากว่าท่านเชิญใครซึ่งเป็นทางรัฐบาลมาชี้แจง ข้าพเจ้าคิดว่าทางรัฐบาล
ก็ควรจะนัดที่จะตั้งผู้แทนมาชี้แจงในที่นี้ ฉะนั้นข้อเท็จจริงเป็นเช่นนั้น เว้นแต่
คำบางคำ เช่น เป็นต้นว่าในการช่วยเหลือคนทมิฬอย่างนั้น เป็นต้น ท่านจะ
เขาผิดหรืออย่างไรก็เป็นข้อสันนิษฐานต่างหาก เพราะฉะนั้นเรื่องกรมการ
ทำไมไม่ทำให้กระจ่างแจ้งเป็นเพราะเหตุใด มันควรจะกระทำได้ แต่
ทำไมกรมการไม่ทำ ในฐานะที่กรมการรับมอบเรื่องนี้ไปจากพวกเรา
ข้าพเจ้าถือว่าเป็นความบกพร่อง ถ้าจะใช้คำว่ามัคมนั้น ซึ่งท่านทำ
ผิดหน้าที เว้นแต่ท่านจะหาไม่ได้มาบอกพวกเราว่าทำไม่ได้ เราก็ควรให้ขั
บัญญัติที่มีอยู่ว่าควรจะทำได้หรือไม่ข้อหนึ่ง อีกข้อหนึ่งเพื่อเป็นการบรรทัดให้
ต้นเขา ข้าพเจ้าอยากจะถามรัฐบาลเพราะเหตุใด ข้าพเจ้ามีข้อสงสัยเหตุ
การณ์ต่าง ๆ รัฐบาลอาจู้ติ และรัฐบาลควรจะตอบในที่นี้ได้ มัคมน
อย่างไร ถ้าความจริงที่รัฐบาลมีอยู่ ควรจะชี้แจงได้เพื่อที่ประชุม จะได้
วินิจฉัยว่าควรจะรับหลักการประการใด แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าจะถามขอ
ข้าพเจ้าอยากจะขอเรียนในที่ประชุมให้ทราบว่าในเรื่องถนนในราชอาณาจักร
จักรย์มมอยู่ ๒ ชนิด ชนิดที่ ๑ เป็นไปโดยความมริเห็นของรัฐบาลเป็นโครง-

การของรัฐบาลจะทำถนนจากไหนถึงไหน อีกข้อหนึ่ง ในครั้งสมัยโบราณ
ในครั้งที่เจอ ๆ มา ถนนรัฐบาลไม่ได้มีแผนผังไม่แบบแผนว่าถนนจะทำที่ไหน
แต่ผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ปกครองของท้องที่ เช่นข้าหลวงประจำจังหวัดหรือสมุหเทศา
ภิบาลทำไปโดยอนุมัติกรม

แต่ผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองของท้องที่ เช่นข้าหลวงประจำจังหวัด
หรือสมุหเทศาภิบาลทำไปโดยอัตโนมัติ ถึงแม้รัฐบาลจะรักไม่ได้ห้าม
เช่นมณฑลพิษณุโลก เกิด สงขลา สุราษฎร์ ซึ่งในครั้งนั้นสมุหเทศาภิบาล
คือพระยารัษฎานุประดิษฐ์ ได้ทำถนนหลายสาย ข้าพเจ้าเชื่อว่าทางรัฐบาลไม่ได้เห็น
จะรักเมื่อถนนได้เกิดขึ้นแล้ว นักเพอประโยชน์แก่บ้านเมืองด้วยประการใด ๆ
แล้วข้าหลวงหรือสมุหเทศาภิบาลก็คิดทำถนนไปเท่าที่เห็นสมควร และเพราะ
เหตุว่าพิษณุโลกตั้งดงกทจะทำถนนได้ เพราะขอแรงราษฎรได้ ราษฎรเขาไม่
ขัดข้องแต่ยินดีในการทำถนน ซึ่งเขาได้รับประโยชน์มากมาย อย่างที่เกิด
จากจังหวัดภูเก็ตไปพังงา จากตรังไปกระบี่ รัฐบาลก็ไม่ได้ช่วยเหลื่ออะไรเลย
แต่ใช้กำลังแรงของราษฎรทั้งหมด ถนนอย่างนี้ประเภทหนึ่ง และเมื่อรัฐบาล
เห็นด้วยแล้วก็นับตั้งถนนที่ตั้ง โดยรับเข้ามาเป็นถนนของกรมทาง นับเป็น
ประเภทที่สอง ซึ่งในพิษณุโลกแต่ไม่มีใครทำถนนได้มากเท่ากับจังหวัดปัตตานี

และอีกข้อหนึ่ง ข้าพเจ้าเชื่อว่าในมณฑลชั้นในเอง เช่นมณฑล
อยุธยา กรุงเทพฯ การที่จะทำถนนอย่างทางพิษณุโลกนั้นไม่ได้ เพราะพระราช
บัญญัติไม่ให้อำนาจไว้ และจะไปขอแรงก็เห็นจะไม่ได้ เพราะเหตุที่คดีอาชัพ
อย่างอื่น มีเหตุผลหลายประการ เช่นกรุงเทพฯ ถนนจากอยุธยาไปข้างทอง
ก็ไม่สามารถที่จะมีได้เพราะไม่มีเงินงบประมาณให้ไว้ และงบประมาณจะให้
ได้ก็ต้องมีเงินแต่อย่างไรก็ได้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าอยู่ในโครงการของรัฐบาลมานาน
แล้วแต่แรกเริ่มตั้งแต่เริ่มเปลี่ยนแปลงการปกครอง เพราะฉะนั้นในกรุงเทพฯ
นั่นเองถนนจากกรุงเทพฯ ไปมณฑล หรือไปสมุทรปราการคงจะมีในโครงการ

ขยแสดงแต่ความนับไปแปดริ้ว จะมีอยู่ในโครงการหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตาม
 มีถนนอีกชนิดหนึ่งซึ่งรัฐบาลจะทำ แต่ที่ไหนบางนั้น ข้าพเจ้าเชื่อว่าทาง
 กระทรวงกลาโหมจะเป็นผู้รับผิดชอบ ทเรียกว่าถนนยุทธศาสตร์ แต่ในชั้นหลัง
 เราเรียกว่ายุทธศาสตร์หมด จนกระทั่งท่านกรรมาธิการหนึ่งบอกว่าจะอะไร
 กยุทธศาสตร์ถนน ทจริงคงจะเป็นประโยชน์อย่างอื่นด้วย ถนนจะเป็น
 ถนนยุทธศาสตร์ก็ เช่นถนนระหว่างจังหวัดถึงจังหวัดก็เป็นประโยชน์ แต่
 เรียกว่าถนนสายยุทธศาสตร์ เมื่อถ้าเรามากเป็นประโยชน์ต่อประชาชน
 อย่างถนนสายสมุทรปราการหรืออื่น ๆ ก็ดีมากมาย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
 ตั้งดีว่าถนนจากกรุงเทพฯ ไปมีนับริ้วจะอยู่ในโครงการกระทรวงมหาดไทย
 หรือโครงการรัฐบาล แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่าถนนของรัฐบาล จะไปต่อกับปรา-
 จันบุรีหรืออะไร แต่ถนนเป็นยุทธศาสตร์ก็จริง แต่ถ้าทำเพื่อประโยชน์ยุทธ-
 ศาสตร์ของเราแล้ว ก็เป็นประโยชน์ยุทธศาสตร์ของเขาด้วย แปลว่าเราไป
 ได้เขาก็มาได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
 และรัฐมนตรีคมนาคมว่า ถนนสายนี้มีความคิดมาแต่เดิมหรือไม่ที่จะทำเริ่ม
 ต้นทีเดียว และเมื่อเราทำการขงกันว่าสหภาพจักร ถนนนี้มีอยู่ในความคิด
 หรือไม่ หรือปรากฏในความคิดของคณะกรรมการขอให้รัฐมนตรีกลา-
 โหมหรือรัฐมนตรีคมนาคมไปรตอธิบายให้เข้าใจด้วย.

พันโท ประเสริฐ ดุสิตบรรทัด รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม :
 ตามพระราชบัญญัติที่ข้าพเจ้าได้ถูกท่านกรรมาธิการได้เรียกมาเพื่อข-
 แฉงเดาทมการประชุมเมื่อฉนก่อนแล้ว ก็รู้ดีว่าคณะกรรมการที่ถ่าน
 ตั้งไปเป็นที่พอใจ และข้าพเจ้ายอมให้ชกจนกระทั่งไม่รู้ว่าจะชกอย่างไร คือ
 ว่าตลอดจนกระทั่งยุทธศาสตร์หมายความว่าไหน ซึ่งข้าพเจ้าไม่ตำมารก
 จะพูดในทน ในบางข้อบางกรณีก็พยายามเทกระเป่าพูดกัน แต่ดก็
 รู้ดีว่าได้รับความพอใจอย่างยิ่งจริง ๆ และมาได้ทราบข้อของใจ

ในทศวรรษนั้น เดิมทีเดียวถนนสายนี้เป็นยุทธศาสตร์หรือไม่ ข้าพเจ้าอยาก
 จะเรียนว่าเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ นั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่าเห็นจะไม่ใช่ทางยุทธศาสตร์
 เพราะเหตุว่าผู้บัญชาการทหารสูงสุดในระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพา ขอ
 ให้ประชาชนพลเมืองอพยพไปในท้องถิ่นซึ่งมีทางยุทธศาสตร์ ผมจำได้ว่ามี
 สายบางซื่อ สายบางกระบือ สายอีกสายหนึ่งก็สายหลัก ๔ ไปเมืองมันบุรี
 ต่อจากนั้นมา ภายหลังสงครามโดยตลอดแล้ว มาใน พ.ศ. ๒๔๘๒ ทาง
 กระทรวงกลาโหมเห็นว่าทางสายนี้ต้องมอท่าจนกระทั่งถึงมันบุรีแล้ว จนกระทั่ง
 ไขการได้ดี เป็นประโยชน์ทั้งในทางเศรษฐกิจและทางการค้าตลอดจนการ
 ปรามปรามโจรผู้ร้ายอีกด้วย ก็มาคำนึงถึงว่าทางมันบุรีไปหนองจอกควร
 จะทำด้วยดีด้วย จากหนองจอกไปอำเภอบางนาเปรี้ยวโดยเหตุ พ.ศ. ๒๔๘๒
 เหตุการณ์ค่อนข้างจะรุนแรงทั้งทางยุโรปและเอเชีย ทางกระทรวงกลาโหม
 จึงคิดอยากจะให้ถนนนี้เป็นถนนสายยุทธศาสตร์ ซึ่งก่อนเมื่อกระผมเข้ามาใน
 พ.ศ. ๒๔๘๓ กระผมก็ได้รับหนังสือจากกระทรวงกลาโหมเป็นครั้งที่ ๓ และได้
 พยายามเอาหลักฐานทั้งที่หายไปแสดงต่อกรมการเป็นที่พอใจ โดยเหตุ
 ว่าถนนสายนี้เป็นถนนสายยุทธศาสตร์หรือไม่ กระผมก็อยากจะขอประทาน
 กราบเรียนท่านผู้เถรตรงทั้งหลายว่าเหตุการณ์ในขณะนี้ บ้านเมืองของเรา
 กำลังจะมีภัยจากข้าศึกทางฝ่ายด้านอื่นโดยสิ้นเชิงโดยเฉพาะขบวนการหรือด้าน
 เชียงราย ซึ่งกระผมขอกราบเรียนชี้แจงว่าถ้าหวั่นด้านเชียงรายไม่คงพุดถึง
 พุดถึงจุดสำคัญคือด้านขบวนการโดยที่ข้าศึกอาจขึ้นทั้งสองทางจะกราบ—
 เรียบนัยคยาจไปก็จะไม่สู้ดีต่อทางการทหาร แต่อย่างไรก็ตามก็พุดจนแล้วใน
 ฐานะที่กระผมเป็นทหาร พุดจนจนเจ้าคุณเทพรัตนเป็นทหาร ท่านพอ
 ใจว่า ทางสายนี้เป็นยุทธศาสตร์ ๓๐๐ เมตรเศษ และเป็นทางที่จำเป็นที่จะ
 ของใช้อย่างยิ่ง เมื่อเสร็จเมื่อไรแล้วทางสายนี้จะเป็นถนนเป็นเอกพาดอย่างยง

นเป็นเรื่องทีใน พ.ศ. ๒๔๘๓ ทกระผมจะให้ทางสายนได้เสีจโดยรับค้วนท่าง
แต่ได้มหนังสือทกรวดงกตาใหม่เป็นครังที่ ๓ ทกระผมได้ช้แจงในทาง
กรรมาธิการทราบแ่ง

หตวงชตานต์สร : ในฐานะทช้ापเจ้าได้รบแต่งตั้งเป็นเตชานการของ
กรรมาธิการชคน เมื่อได้ฟังท่างสมาชิกผู้อาวุโสกล่าวเมอถนกรวดงกเดี่ยวใจ
มากทหาว่าบกพร่องอนทจริงคณกรรมาธิการชคนร ดักตนดวากชนรับหลัก--
การจระต้องสืบหาชอเท็จจริงอย่างมกมายที่สุด เพราะเราต้องรับใช้สภาพ
สภาโดยเหตุคณกรรมาธิการจิงพยายามอย่างยง ทจะหาชอเท็จจริง
อย่างทท่างรัฐมนตรประเทศรัฐว่าจ่า ขอประท่านโทษดักกระผมเองต้องจิงไป
ทกรมทางชอจ่านอนเงิน ๓-๔ หน ทจ่าจะได้มาในครังแรกเชิญกรรมาธิการ
ประชุมก้เชิญหัวหน้าแผนกก่อสร้างซึ่งทางรัฐบาลส่งมาให้ช้แจง

เมอถามชอเท็จจริงว่าถนนถ้ายนมาช้อย่างไร เสียเงินท่วไร เพื่อ
ประโยชน์ช้อย่างไร รัฐบาลไหนตั้ง ใครเป็นคนตั้ง ก้ตอบได้บ้างไม่ได้บ้าง
ไม่ได้ชอเท็จจริงถนนเป็นคความจริง พอ ๒-๓ วันประชุมหน้หนึ่งเราก้เชิญ
อธิบดีกรมทาง แต่อธิบดีกรมทางบังเอิญไม่อยู่ไปราชการเสีย นายช่างใหญ่
จิงมาแทน คณกรรมาธิการก้ช้กชอว่า ถนนถ้ายนมาช้อย่างไร จิงช้อยู่ใน
ชนแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ นทาทเพื่ออพยพหนีจากมณบรไปละเซิงเทวาไป
ช้อย่างไรมาช้อย่างไรจิงท่าเป็นการดองช้อย่างทกระผมได้เขียนไว้ นนายช่างใหญ่
ก้ตอบเตชะเตชน ตอบไม่ได้ เป็นคความจริง คอมาก้เชิญอธิบดี หตวงเพชรว่า
หตวงเพชรว่า ก้ให้การตั้งทกระผมได้มทกใจนไปรดชานทกควดตั้งแต่ตนจนจบ
เป็นคความจริงทงน หตวงเพชรว่า ก้บนทกช้อย่างนทปรากฏว่าถนนถ้ายน ในชน
เดิมก้มรัฐมนตรไปตั้งอธิบดีให้ท่า แต่จ่าหตวงฐานเป็นหนังสือหนังสือหาอะไรก้
ไม่มเป็นค้ำตั้งให้ค่าเนนการไป เป็นแต่รัฐมนตรมาบอก ถนนคณกรรมา-
ธิการจิงตกลงบนทกเป็นชอเท็จจริงที่ได้รับมา บัญหาทท่างจ่มารคณาทาทาเว

กับกรรมการบอกว่าทำงานไม่เต็มกำลังนั้นข้าพเจ้าเชื่อว่า ถ้าคณะกรรมการ
 วิชาการอื่นทำงานอย่างเราบ้างจะเห็นความลำบาก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็น
 ว่าเป็นความวิบัติที่สุดที่ท้าย เห็นว่าไม่มีอะไร ท่านเป็นผู้หยั่งถูกใหญ่ข้าพเจ้าเป็น
 เด็ก แต่ส่วนในแง่ยุทธศาสตร์ก็ได้โต้ตอบกับคณะกรรมการซึ่งข้าพเจ้าเอง
 ไม่มีความรู้มากมายแต่ถ้าท่านไม่รู้จะซักก็ไต่ทั้งหมด ข้าพเจ้ายินดีจะตอบ
 ให้หมด ซักมาให้หมดเพราะว่าอย่าลืมนอกจากกฎหมายฉบับนี้ ได้รับความวิพากษ์
 วิจรรณจากคนภายนอก ทำไม่ถ้ามีแทนจึงผ่านมายังเร็วใจ เพราะเป็น
 เรื่องที่ไม่ใช่เด็กน้อย กระผมขอกราบเรียนได้เด็ดขาดเป็นแน่แท้ทีเดียว เพราะ
 ต้องออกไปกรมทางเสียก่อน จึงไปหาช่วยกันค้นข้อเท็จจริงว่า เงินประเภท
 โทษ โหยที่โทษ ที่ลุดักได้มา เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะกราบเรียนต่อสภาให้ทราบ
 ไว้ในชั้นก่อน ส่วนท่านสมาชิกผู้เกียรติคุณ โดยยากจะถามก็ได้ขอเชิญเต็มที่

หุดองประกอบนิติสาร: ชนช้อว่าทางหุดองแถวข้าพเจ้าชอบนัก

ท่านยังมีมากเท่าไรยังดีเท่านั้น ข้าพเจ้าไม่มีเจตนาจะไปหน่วงเหนี่ยวพระ-
 ราชบัญญัติหรือจะบังคับเชิงบังคับชาวรัฐบาลหามได้ แต่ข้าพเจ้าถือเป็นหุดองว่า
 การทำอะไรต้องมีเหตุผล สภาจะนั่งอนุมัติอะไรทั้ง ๆ ที่ไม่รู้ความจริง
 เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ และเมื่อแล้วก็ได้ควรไตร่ตรองด้วยเหตุผลว่าควรอนุมัติ
 หรือไม่ ข้าพเจ้าขอชมเชยกรรมการคณะที่ได้พยายามจนสุดความสามารถ
 ให้ข้อเท็จจริงแก่เรา ซึ่งเมื่อครั้งที่เราได้รับพระราชบัญญัติฉบับนั้น
 อนุกรรมการเป็นกำลัง บัดนี้เราได้ทราบข้อเท็จจริงมากหลายซึ่งเป็นนิตย์ที่
 มนุษย์จะจัดหาไม่ได้ สิ่งใดที่หาไม่ได้ก็หาไม่ได้ หาได้เท่าไรก็เสนอเท่านั้น
 ข้าพเจ้าขออวยเป็นความพยายามอย่างดีกำลังของกรรมการแล้ว ที่ได้
 ข้อเท็จจริงมาเสนอเรา รวมความที่กรรมการเสนอแก่สภาภูมิภาคนั้น
 ด้ายนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดสั่งให้ตัดจากหุดองถึงมณฑล
 เพื่อให้ผู้คนอพยพหลบภัยสงคราม ครั้นนั้นกรมเหตุผลสมควรขอ ครั้นต่อมา

ปรากฏว่า พ.ศ. ๒๔๕๒ ยึด ๆ เพราะเหตุใดไม่ปรากฏ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงคมนาคมมีคำสั่งด้วยวาจาให้กรมทางตัดต่อไป คำสั่งนั้นแม้แต่
รัฐมนตรีช่วยว่าการ ๆ ก็ไม่ทราบ เพราะฉะนั้นเป็นอันต้นนิษฐานได้ว่า
คำสั่งเป็นคำสั่งส่วนตัว ไม่ใช่ไปจากมติคณะรัฐมนตรีและไม่ได้ไปจากทนาย
เพราะถ้าทนายขอในขณะนั้นแล้วคณะรัฐมนตรีคงจะทราบและคงจะอนุมัติ
ให้ตั้งเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นระเบียบบริหารราชการให้ข้าราชการประจำ
ปฏิบัติอย่างนั้น ๆ แต่ที่เราทราบขอเท็จจริงมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
คมนาคมพูดด้วยวาจาตั้งให้ข้าราชการทางกรมทางให้ตัดทางสายนี้ต่อไป ซึ่ง
สรุปปรกติความแต่ได้ใช้เงินของแผ่นดินไป ๓ ล้าน ๘ แสนบาท ในการตั้งด้วย
วาจานี้ คราวนี้กรมการพยายามหาเหตุผลว่าตัดทำไมทำไปทำไม ไม่มี
ใครตอบได้ ขอนัดท่านก็ยังคงอยู่ในความมืดมนแน่ ว่าทำไมตั้งไปเช่นนั้น
เพื่อประโยชน์ของใคร ขอนัดจะทำให้ข้าพเจ้าครุ่นคิดถึงคำอภิปรายของ
สมาชิกผู้เกียรติคนหนึ่ง ในชั้นแรกขอตกลงกรมการคณะมนตรีว่าน่าจะมื่ออะไร
อยู่บ้าง ข้าพเจ้าเองไม่เคยสงสัยว่ามีอะไรอะไร แต่บัดนี้ความมืดมน
มากขึ้น แต่ข้าพเจ้าก็ไม่สงสัยว่ามีอะไร และข้าพเจ้าก็ไม่ต้นนิษฐานว่าใคร
ทุจริต ข้าพเจ้าต้นนิษฐานว่าบริพัตรใจก่อน แต่ก็ยังมีตนอยู่นั่นเอง จะ
อนุมานว่าตั้งเพื่อประโยชน์ของชาติก็ไม่ได้ ของรัฐมนตรีก็ไม่ได้ ของใครก็ไม่ได้
ของตัวเองก็ไม่ได้ก็มีตนอยู่อย่างนั้น คราวนี้ขอทนายรัฐมนตรีช่วย
ว่าการกระทรวงคมนาคม มาขอรับรองแก่สภาให้ทราบว่า ถนนสายนี้เป็นทาง
ยุทธศาสตร์จำเป็นจะต้องสร้าง คำว่า "ยุทธศาสตร์" ตามรายงานของ
กรมการเพื่อสร้างเป็นทางยุทธศาสตร์ มีหนังสือของกระทรวงกลาโหม
ให้สร้างทางนี้ต่อไป หนังสือของกระทรวงกลาโหมไม่ได้บอก ตั้งตั้งว่าทางที่
สร้างจะเป็นยุทธศาสตร์หรือไม่ยุทธศาสตร์นั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญ
มาก ไม่ใช่ใครคนใดคนหนึ่งมาบอกว่าเป็นยุทธศาสตร์แล้วอีกถามว่า

เป็นยุทธศาสตร์ ตามประเด็นว่าถนนสายนี้เป็นยุทธศาสตร์หรือไม่ นายพล
 คิดว่าถ้าถนนจะต้องตั้งกรมราชการไว้ตามถนนพิเศษ ประกอบด้วยทหารผู้
 เชี่ยวชาญซึ่งมอญมากมายหลายแห่ง คงจะเฉพาะพิจารณาทางสายนี้เป็น
 ยุทธศาสตร์หรือไม่ ถ้ากรมราชการคนหนึ่งแม้จะเป็นทหารชั้นผู้ใหญ่เชื่อว่า
 เป็นยุทธศาสตร์ก็รับฟังไม่ได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์ และที่ท่านบอกว่าเรื่องยุทธ-
 ศาสตร์นั้นเป็นเรื่องที่ดยากจะเอาความลับมาเปิดเผย ข้าพเจ้าว่าไม่ใช่เช่นนั้น
 ถ้าถนนหนทางควบคุมรัฐบาล รัฐบาลมีหน้าที่บริหาร กระทรวงกลาโหม
 กิตติ ทางทหารก็ถือเป็นอำนาจบริหารชั้นหนึ่ง แล้วเรื่องยุทธศาสตร์หรือไม่
 ยุทธศาสตร์นั้นถ้าจะเอาจริง ๆ เรื่องด้านยุทธศาสตร์แล้วไม่ใช่รับปากจาก
 คนใดคนหนึ่งมาว่าเป็นยุทธศาสตร์ แม้กระทรวงกลาโหมอาจเชื่อไม่ได้ใน
 การตัดสินใจเรื่องยุทธศาสตร์ ประเด็นเรื่องยุทธศาสตร์เราต้องตั้งกรมมา-
 ราชการใหม่ ต้องตั้งนายพลซึ่งมีเชี่ยวชาญยุทธศาสตร์อย่างไรกัน ถ้านายพล
 เหล่านี้รายงานว่าเป็นยุทธศาสตร์แล้วก็ควรเชื่อ ถ้าอ้างว่าเป็นยุทธศาสตร์
 ของกรมราชการแล้วไม่ได้ ข้าพเจ้าก็ชอบในการสร้างทาง

แต่ถ้าอย่างนั้นว่าท่านสามารถคุ้มครองได้ทุกทางแล้ว การสร้าง
 ทางนี้ ถ้าสร้างทางแล้วก็ได้ความ ยิ่งกรณีเรื่องนคยปรากฏว่าออกอีก
 รัฐบาลก็อยากจะสร้างทางขึ้นมาแล้วส่งด้วยจากรัฐสร้าง ส่งด้วยจากรัฐ
 เรียกเขาเครื่องสร้างทางไปจากจังหวัด สายอะไรก็ส่งด้วยหนังสือมาให้หมด
 เพื่อจะสร้างทางสายนี้ ในชั้นนี้ยังไม่ปรากฏว่าเป็นทางยุทธศาสตร์ ทาง
 สายจังหวัดเป็นทางยุทธศาสตร์หรือเปล่า ท่านทราบหรือไม่ว่าทางสาย
 จังหวัดรัตนโกสินทร์ ขลุ่ยเจ้าเคยไปตกมาแล้ว ทำไมทางสายจังหวัดไม่
 สำคัญ แต่คงอย่างไรว่าทางสายสำคัญกว่าสายจังหวัด เมืองจังหวัดเป็น
 เมืองชายแดนหรือเปล่า เป็นยุทธศาสตร์ด้วยกัน ทำไมจึงถอนมา นายพล
 เห็นว่าการที่จะนำสร้างไปไหนด้วยอารมณ์ เอาสายนี้ แล้วสายอื่นวางไว้ก่อน

ถ้าอย่างนั้นแล้วถนนก็จะเจริญไม่ได้ แต่ฟัง ๆ ที่กรรมการให้ความสว่าง
แก่เรา กรรมการก็แนะนำว่าถ้าจะไม่รับหลักการพระราชบัญญัติก็เป็น
ที่น่าเสียดาย เพราะสิ้นเปลืองเงินมากแล้ว ในข้อนี้ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับ
กรรมการ ข้าพเจ้าว่ามันเสียดาย ก็เสียดายทางวัตถุ ข้าพเจ้ายอมเสีย
วัตถุ แต่ไม่ยอมเสียในหลักการ หลักการย่อมสำคัญกว่าวัตถุ ถ้าแม้ว่า
ยอมรับหลักการพระราชบัญญัติขออีกไม่แล้ว ก็ได้ชื่อว่าเราตั้งหลักการ
เราเป็นห้องวัตถุ ข้าพเจ้าไม่อยากจะกล่าวรัฐบาลทำผิดในเรื่องนี้ แต่ถ้าการ
แสดงออกเป็นการตั้งด้วยวาจาด้วยเหตุเหตุผลไม่ได้ เช่นมันทำให้เกิดความ
ข้องใจ ข้าพเจ้าไม่อยากจะเทียบรัฐบาลเป็นเด็กทำผิดต้องเขียน ข้าพเจ้าไม่
เทียบอย่างนั้น แต่หลักว่า To spare the whip, To spoil the child.
ข้าพเจ้าคิดว่าจะใช้ได้เสมอ ในเรื่องนี้ไม่ว่าข้าพเจ้าค้านรัฐบาลแต่ถ้า
การกระทำดังเป็นสิ่งที่ไม่สมควรสนับสนุน ถ้าสนับสนุนโดยการรับหลัก
การพระราชบัญญัติแล้วเป็นการเคียดจัญ ภายหลังจะให้วัตถุจากทั้งหลักการ
หมด เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าคนหนึ่งใจแข็งในเรื่องนี้ไม่ยอมรับหลักการและ
ใครจะชวนชวนสถานที่ไปรตพิจารณาว่าเราจะตั้งหลักการ เราห้องวัตถุหรือ
เราจะเอาหลักการไว้ ทั้งวัตถุ กรุณาใคร่ทรงโดยรอบคอบด้วย

พันโท ประเสริฐ ดุคบรรทัด : รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
คมนาคม : กระผมอยากจะขอประทานข้อสงสัยของคุณห้องประกอบ ๆ อีกสัก
อย่างหนึ่งท่านก็ไม่ทันจะแจ่มแจ้ง เรื่องนี้ไม่รับหลักการ ความจริงที่
กระผมทราบเรียนอย่างบางท่านจะใจอ่อนลงไปได้บ้าง กระผมรู้สึกอยากจะ
ขอประทานชมเชยคณะกรรมาธิการชุดนี้เป็นอย่างมาก เท่าที่ได้เคยพบปะมา
แล้วกระผมยังไม่ได้ออกความคิดเห็นถึงขนาดชกกรรมการชุดนี้ ซึ่งท่านชกกระผม
เหมือนในศาลนี้ เป็นความจริงที่เคยชกกรรมการไม่สามารรถจะปฏิเสธ
ได้ ซึ่งกระผมเป็นเด็กก็อ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ท่านถามอะไรมาก็ตอบไม่ทุกประ-

การ บางที่ท่านไม่ทันใจก็ไปสู้รบด้วยตนเองท่านเองเผอิญสู้ขย้างนเป็นความ
จริง กระผมคิดว่าไม่เป็นขอทมิคนอะไรเลย ท่านยังซึ้งใจในเรื่องที่ว่า
รัฐมนตรีว่าการ ฯ ไปสั่งตวยวจาแล้วก็ทำไปเรื่อยเรื่อยอย่างนั้น กระผม
อยากจะขอประทานโทษแทนท่านเจ้าคุณพ่อ ฯ ซึ่งทำไมผมจึงเรียกว่าท่าน
เจ้าคุณพ่อ คือไม่มีเสนาบดีในสมัยใดที่เป็นเสนาบดีตวยถึง ๗๒ ปี อยากจะ
ขอประทานกรณากับท่านเสนาบดีกรมเกษรตวาทานอาจจะมหลังดิมไปได้ ซึ่ง
กระผมจะเทียบกเหมือนกบดุกซึ่งก็เป็นทกตญญคตพอทมากที่สุด คือว่าใน
ฐานะที่เป็นรัฐมนตรีว่าการ ฯ และเป็นเสนาบดีอยู่ในสภาม้องกันราชอาณาจักร
ท่านได้มบ่งยามาในระยะประมาณ ๔ - ๕ เดือนนั้นผมตองทำหน้ากแทนท่านทก
อย่างเต็มอหนึ่งตุงคตขรับททุก ๆ อย่าง ในระยะทพอคตองการขอย่างนั้น และรับ
คตองโดยไมปฎิเสดและไม่กตองเห็นขยยากคตย เมื่อท่านมคตองประดงคตอง
นั้น ผมเข้าใจว่าจจะมีกการประชมคตองรัฐมนตรีหรือไม่ผมไม่ทราบ เพราะผม
ยังไม่ได้เข้ามา แต่ขอยนยนว่าได้มการขอร้องกันวาทางยทศคาคคีร์ ถึงจะ
ทำกอนหรือคตองนั้น รวมทงจันทบุรีไปตราคตอง คือเมื่อกตองนไม่ม
งบประมาณ เราคตองเอาทเหมาะกอน นทางยทศคาคคีร์จวขอย่างนั้น คตอง
ยทศคาคคีร์คตองนบุรี ทนของจอก บางน้าเปริยจเชนจวน ท่านได้คตอง
จวจา ขรับคตองทงได้คตองไปแล้ว ท่านกคตองคาคคีร์เป็นคตองคตองซึ่งเป็นคาค
คตองของรัฐมนตรีว่าการ ฯ คตองจกนนั้นมาจน พ.ศ. ๒๔๗๓ น กระผมคตองคตอง
คตองประกอบ ฯ ไม่จาคตองไปเสดญนายททารชนพเคษมาพิจารณาเรองคตอง
“ยทศคาคคีร์” ะไรเหตองนออกทออก เพราะในสภาม้องกันราชอาณาจักร
กมนายททารชนมอหนึ่งขงประเทศทำกการพิจารณา และดำทรับในคตองคตอง
นคตองทท่านเจ้าคุณได้คตองบ่งจจนถึงในคตองน ทางกระทจกคตองใหม่มนาย
ททารชนคตองใหญ่ได้ขอร้องมาคตองจวจา และคตองตวยคตองนคตองขอร้อง
มาคตองเป็นคตองท ๓ ขอให้เชอกระผมเถอะ กระผมพคตองคตองคตองคตอง คือว่า

ทางกระทรวงกลาโหมมีความมุ่งหมายที่จะได้ถนนสายนี้เป็นการด่วน โดย
ความจำเป็นเท่านั้น ความจำเป็นนั้นเป็นประการใด มีมาอย่างไร ในทาง
ยุทธศาสตร์ทางกรมการศึกได้ชี้กระ้างแจ้ง ผมไม่จำเป็นจะต้องอธิบาย
เพราะเหตุว่ากรมการศึกได้ชี้แจงมาตั้งแต่แล้ว แต่ต้องมากในสภา
นักเป็นผู้ใหญ่ และเป็นนายทหารเกินครึ่ง เพราะฉะนั้นผมขอ
ขออนุญาตอีกครั้งว่า ขอได้โปรดเห็นใจด้วยเถิดว่า กระทรวงกลาโหมได้
พิจารณาโดยรอบคอบ และอนุมัติตามความมุ่งหมายของกระทรวงกลาโหม
ในอันที่จะให้ถนนสายนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี ด้วยความเคารพและคารวะด้วยดี
ในทศวรรษหวังว่าสถานที่ทางนี้จะได้โปรดพิจารณารับหลักการแห่งร่างพระราช
บัญญัติฉบับนี้

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : ก่อนอื่นข้าพเจ้าขอชมเชยคณะกรรมการ
พิจารณากรณีเหมือนกัน กับท่านผู้แทนที่ได้แถลงมาแล้ว เพราะได้รับ
รายงานจากคณะกรรมการโดยละเอียดขอและกว้างขวางมาก ซึ่งเรา
ไม่รู้มาก่อน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอชมเชยอีกครั้ง แต่ก่อนที่จะแถลงในเรื่องนี้
ขอเรียนว่าเมื่อท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ได้แถลงต่อสภา
ว่า ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นเจ้าของ และอีกประการ
หนึ่ง ท่านอาจจะสงสัยไม่ได้ก็ได้ และการที่จะเอาวิธีการหนึ่งมาออก
พระราชบัญญัติเช่นนี้คนทั้งชาติจากรัฐธรรมนูญจะเป็นการสมควรหรือไม่ขอท่าน
สมาชิกผู้แทนได้พิจารณาโดยรอบคอบ

อีกขอหนึ่งทางสายนี้ทำเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ และรัฐบาลก็ได้ทำ
พระราชบัญญัติเสนอต่อรัฐสภาไม่ จึงมาเสนอต่อสภาเมื่อปลาย พ.ศ. ๒๔๙๓
นี้เอง ใช่แต่เท่านั้นรัฐบาลได้เสนอหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราช
บัญญัติว่าเป็นการรีบด่วนและรายงานคณะกรรมการคณะนี้ หากปรากฏว่า
ถนนสายนี้เป็นการรีบด่วนของทางยุทธศาสตร์ไม่ และความในสถานที่

เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ เกิดการอภิปรายกันใหม่หลายประการ เป็นด้วย
เพราะเหตุว่าสภาจะส่งด้วยหรืออย่างไรก็ตาม จึงได้ตั้งกรรมาธิการชันพิจารณา
ก่อนรับหลักการ

จึงได้ตั้งคณะกรรมการชันพิจารณาก่อนรับหลักการ แต่ความจริง
นั้นถนนสายนี้ได้ทำไปแล้วโดยเงินพิเศษ ๕๖๔,๐๐๐ บาท (ห้าแสนหกหมื่นบาท)
ตามรายงานของคณะกรรมการฯ จะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ปฏิบัติการไปโดย
อำเภอใจแท้ ๆ หาได้อยู่ในความควบคุมของรัฐสภาไม่ การจ่ายเงินก็ใช้แล้ว
และไม่ตรงต่อหลักการของงบประมาณประจำปีที่ผ่านมา และคณะกรรมการ
การควบคุมการจ่ายเงิน ก็ยังมีเป็นใจไปด้วยเหมือนกัน ขอคำวิจารณ์รัฐบาล
หาได้ระมัดระวังไม่ว่าเงินรายนี้ ได้เก็บเอามาจากภาษีอากรที่เก็บจากราษฎร
การที่ใช้จ่ายเงินจำนวนมาก ๆ เช่นนี้ จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์โดยรวม
ให้ได้คุ้มค่า และไม่ควรถูกคิดถึงประโยชน์ของหมู่คณะใด ให้มากเกินไป
ปัญหาในท้องถิ่นจิวา ด้มควรที่จะรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับ
นี้หรือไม่

ท่านสมาชิกผู้มเกียรติดังหลายจะเห็นได้ ในรายงานของคณะกรรมการ
ธิการข้อ ๕ ซึ่งข้าพเจ้าจะขออ่านให้ท่านทราบ ดังกล่าวแต่จะเห็นได้ว่า
ในส่วนตัวแยกแยะข้อเท็จจริงอันจะแสดงให้เห็นว่า การสร้างทางสายนี้ ได้เกิด
ขึ้นเนื่องจากความจำเป็นหรือสมควรหรือประโยชน์อันใดแก่กรรมาธิการจะได้
พยายามสอบสวนแล้ว ก็ได้ความเป็นเท็จแจ่มแจ้ง นอกจากนั้นเมื่อปรากฏว่า
การก่อสร้างได้เริ่มด้วยอาการรีบร้อนอย่างยิง ถึงกับมีความเร่งให้ระดมเครื่องใช้
จากที่ต่าง ๆ มาดำเนินการด้วยแล้ว ก็ยังทำให้ข้อเท็จจริงดังกล่าวแต่ดกอยู่ใน
ลักษณะที่มตมยงขึ้น เมื่อปรากฏเช่นนี้แล้วก็เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่
รัฐบาลได้นำเอาเงินภาษีอากรของราษฎรไปใช้ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
เพราะเหตุว่าการสร้างทางนี้ เรามุ่งถนน รถไฟ และทางน้ำโดยบริบูรณ์แล้ว
จึงอยู่ตามรายงานของคณะกรรมการในข้อ ๖ และข้อ ๗ เห็นว่าได้ปฏิบัติ

จัดทำไปแล้ว ถึงหากว่าจะเป็นตัวอย่างอื่นไม่ รัฐบาลก็ได้ลงทุนไปแล้ว
สภาควรจะรับผิดชอบ แต่ข้าพเจ้ามีความเป็นอธิการเขียนรายงานของ
กรรมการ ซึ่งไม่อยากจะให้กระทบกระเทือนใจของผู้ใดผู้หนึ่งให้เป็นการรณ-
แรงเกินไป แต่เราจำเป็นต้องพิจารณาให้รอบคอบถนัด ความจริงยอมเห็น
ความจริงไม่พ้น เช่นข้าพเจ้าใครจะถามรัฐบาลว่า การที่รัฐบาลได้ปฏิบัติ
การไปแล้วนั้น จะยอมรับว่าเป็นการผิดพลาดไปแล้วหรือไม่ ถ้าหากรัฐบาล
ยอมรับว่าเป็นการผิดพลาด ข้าพเจ้ายินดีพร้อมที่จะสนับสนุน และถ้ารัฐบาล
คงจะถ้อยและยืนยันถ้อยที่รัฐบาลแล้ว ข้าพเจ้าเห็นจะไม่สมควรจะสนับสนุน
และให้รางวัลพระราชบัญญัติฉบับนี้

พ.ท. ประเสริฐ สดบรรทัด รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม :
ท่านสมาชิกผู้เกียรติ เมื่อถึงข้อใจในเรื่องการใช้เงิน ซึ่งโดยรัฐบาลใช้
ไปโดยปกติ ข้าพเจ้าขอปฏิเสธว่าไม่เคยใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากสภา—
เลย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ เราใช้เงินงบประมาณพิเศษได้ซึ่งเป็นระหว่างสงคราม
เราประกาศกฎอัยการศึก เราจำเป็นต้องเงินงบประมาณนั้นแล้ว ต่อมา
ข้าพเจ้ามีหลักฐานหาใช้ว่าไม่ผ่านสภาไม่ ใน พ.ศ. ๒๔๘๗ ได้รับงบประมาณ
ค่าใช้สอย ๕๐,๐๐๐ บาท ใน พ.ศ. ๒๔๘๘ ๕๐,๐๐๐ บาท พ.ศ. ๒๔๘๙ ๓๖,๐๐๐—
บาท ใน พ.ศ. ๒๔๘๒ ๓๖,๒๒๐ บาท ใน พ.ศ. ๒๔๘๓ ได้งบประมาณค่าใช้สอย
๒๑,๖๐๐ บาท พ.ศ. ๒๔๘๒ ใช้เงินนอกข้อร่างซึ่งผ่านสภาผู้แทนแล้วเป็นจำนวน
๕๐๐,๐๐๐ บาท นี่หมายความว่ารัฐบาลได้ปฏิบัติไปโดยถูกต้องแล้ว และ
ประหยัดที่สุดและสงวนที่สุด เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการถอนเงิน ข้าพเจ้า
หวังว่าท่านสมาชิกผู้เกียรติได้โปรดเข้าใจตามนี้

พระยาปริธานุเบศร์ : รายงานของกรรมการพดอ้อมแอ้ม อ่าน
ไปมาหลายหนไม่ว่าอย่างไร ประเดี๋ยวก็ประเดี๋ยวก็ไม่ ได้ความชัดว่า
รัฐบาลทำถนนสายนี้หาเหตุไม่ได้ มีถมว่า ข้าพเจ้าคิดว่ารัฐบาลเงินออก

หมายนเข้ามาหาเราเหมือนอย่างตั้งแวงตาทาทาด้วยกันหม้อ ให้เราอมมีคิ้ว
 แล้วผ่านไป เมื่อกรรมวิธีการที่รายงานมานั้น และพอจะอ่านได้ความว่า
 รัฐบาลได้ตัดถนนสายนี้เข้าไปในพระราชวังแล้ว ซึ่งมีคำถามว่าตัดถนนเข้าไปใน
 พระราชวัง ตามกฎหมายแล้วต้องออกกฎหมายเงื่อนไขกัน ที่รัฐบาลทำผิดพลาด
 ไปแล้ว ตัดถนนไปในที่ของเราแล้ว แล้วมาหาเราจะขอให้เราสนับสนุนการ
 พลาดผิด

รัฐบาลไม่ควรจะทำอย่างนี้เลย เป็นที่น่าเสียใจอย่างยิ่ง ไม่ควร
 จะทำอย่างนั้นควรจะเคารพกฎหมาย เราเป็นประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ
 แล้วไม่ควรทำอย่างนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าจะเป็นอันตรายที่จะไม่ปฏิบัติตามหลัก
 ประชาธิปไตยอย่างความจำเป็นอย่างไหนอย่างนั้นมา ซึ่งไม่มีใครรู้จัก
 ผู้มีเกียรติหลายคนที่ไม่มี มีใครรับจ้างมีความจำเป็นอะไร หวดงประกอบ
 กุฎีพุทธศาสนาทำอะไรก็ไม่มี คนโน้นก็ไม่มี คนนั้นก็ไม่มี คณะกรรมการ
 ซึ่งมีนายทหารผู้ใหญ่ อยู่ไม่เห็นชัดเจนอะไรเลย นี่ขอยืนยันอย่างที่ท่าน
 รัฐมนตรีได้มายืนยันกับเราว่าเป็นยุทธศาสตร์และจำเป็น เหตุนี้เป็นเหตุที่อ้าง
 เพื่อให้เรารับรองดังที่เข้าไปแล้ว ข้าพเจ้ายืนยันและรับรองเป็นอย่างยิ่งที่
 หวดงประกอบว่าเราต้องมีหลัก ในบ้านก็เหมือนกันต้องมีหลัก เช่นในบ้าน
 ของเราเองนอนไม่เป็นเวลา กินไม่เป็นเวลาตาย แม่ครัวก็ไม่ดี ขยาก็
 จะกินก็ไปหงซาด เปรอะไปอย่างนี้ใช้ไม่ได้ ประเทศที่ต่ำต้อยต้องมีหลัก
 เราบอกว่าการปกครองอย่างแต่ก่อนใช้ไม่ได้ มาเปลี่ยนแปลงเป็นระบอบ
 ประชาธิปไตยราชการปกครองกันเอง ทำอะไรก็ต้องมาปรึกษากันว่ารัฐบาลทำ
 อย่างพระราชวังจะอย่างไร เห็นชอบด้วยไหม เราต้องรักษาหลักไม่ใช่
 จำทำตามชอบใจ เงินล้านแปดแสนข้าพเจ้าไม่รู้ว่ามีรัฐบาลเข้ามาจากไหน
 ก็เก็บเข้ามาจากพวกเราราชการ ข้าพเจ้าผู้แต่เพียงราษฎรเยอะเยอะ เรื่องการ
 ใช้เงินไปไม่มีใครทำอะไรหรอก แต่เราต้องรักษาว่าทำอะไรพลาด

แต่จ อย่ำให้เป็นแบบค้ำไปข่ำพเจ้ำไม่อย่ำกรุนแรงเพราะถกใคร ๆ จ้ำเป็นคน
รุนแรง ข่ำพเจ้ำได้เห็นเพื่อนคนหลงประกอบหรือเจ้ำคุณด้อยวำ ก็ด้มไป
เดี้ยเดอวำที่รัฐบาลได้ทำไปนั้นเป็นควำมผิดแต่รัฐบาลจะไม่รับผิดชอบ ได้ทำผิด
ไปแต่จ ไม้ได้มำขออนุญาตจ้ำกั้นก่อนในการที่คิดถนนเอ้ำที่ราชวูร เอ้ำที่
ของเจ้ำไม่ทำเยอะเยะหลยอย่ำง และบางที่พวกเรำนใจก็ไม่เหยมโหดหรือก
แต่เพื่อให้จ้ำเจ้ำได้ว่ำอย่ำมำขอโทษเร้ำอีกในวันข้างหน้า เหตุการณ์ที่
กรรมชำกรเช่นเป็นเหตุกรรมที่เห็นได้ชัดว่ำ รัฐบาลได้ทำพดพดง
อย่ำงมำก อย่ำงนข่ำพเจ้ำว่ำเป็นอย่ำงร่ำยแรงไปตัดถนนที่ในบ้ำนของราชวูร
เข้ำตงย่ำยมำน คนจน ๆ ย่ำยบ้ำนที่เดี้ยเท้ำไร คนมี ๆ ย่ำยที่ค้ำงเดี้ยคอก
เบยเปะปะไปหมด ฉนั้นเป็นการร่ำยแรงแก่ราชวูรมำก เป็นการทำให้เร้ำ
เค็ดร้อนโดยไม่จ้ำเป็น โดยไม่เคยอ่ำค้ำยกฎหมายบ้ำนเมืองเดย อ่ำงจ้ำเป็น
ค้ำงน การเรียกค้ำงน และจ้ำเป็นมีค้ำงนหมำยอย่ำงไร คนอย่ำกกินเหล้ำ
ถึงเจด้ำไม้ได้กินบอคว่ำค้ำงน ค้ำงนไปกินเหล้ำ คนไม่กินก็จ้ำไม้ค้ำงนเดย
กรรมชำกรไม้ได้ร่ำงว่ำมค้ำงน อย่ำที่ไหน เพราะฉนั้นข่ำพเจ้ำขอย่ำย่นว่ำ
ถ้ารัฐบาลไม้รับว่ำทำกรรมพดพดงไปแต่จ เป็นการพดงพดงจริง และ
รับรองว่ำจะไม้ให้เหตุอย่ำงนเกิดชนอก เร้ำไม่อย่ำกจะโค่นรัฐบาล บางที่
เร้ำจะขอรองทำนทงหลยให้รับมำนไปรับหลกกรรมก็ได้

พล.ต. พระยุดมโยธำรยศ กรรมชำกร: เร่องพระร่ำชบัญญัติฉบับ
แต่เดิมนข่ำพเจ้ำกของใจอย่ำด้อยเป็นชนมำก จึงได้มค้ำงนหมำยอย่ำงย่น
ที่จะชกไซร์ทุกง่ทกมร้อมกบัคณะกรรมชำกร ที่จะให้เป็นควำมกระจ่ำง
แจ่งแต่จ ักในค้ำงนหลัง เมื่อข่ำพเจ้ำได้ถูกค้ำงนเป็นกรรมชำกรเช่นฉนั้นแต่จ
ข่ำพเจ้ำกค้ำงนมีใจเป็นธรรม คือจ้ำไม้เข้ำกบัฝ่ำยใดฝ่ำยหนึ่ง ฉงตนเป็น
คนเบกข่ำเพื่อให้เร่องนได้เป็นธรรมที่สุด ปรำศจำกการเกรงใจผู้หนึ่ง
ผู้ใดทงต้น มีเร่องอะไรกชกทง ๆ ที่รัฐมนตร์ประเสริฐ ๆ ได้ฉำคณะกรรมชำ

ชักรเขาเตี้ยอย่างแย ๆ ชักรกันจริง ๆ เพื่ออยากจะทราบเหตุผลว่า
 ความเป็นมาของร่างนี้เป็นไปอย่างไรกัน ก่อนอื่นข้าพเจ้าอยากจะตอบ
 ปัญหาที่ถามว่า ที่ตั้งมาชิกใดก็ตามเมื่อนั้น การที่ขมกักรมาชิกการน
 ข้าพเจ้าขอรับไว้ด้วยความพากุมใจ แต่ความจริงข้าพเจ้าอยากจะฟังท่าน
 คามากกว่า อารมณของคณรมและคีย่อมมาจากความในลักษณะต่างกัน
 ก่อนอื่นกรรมาชิกการนก็ได้ประชุมตรวจกันว่าจะทำอย่างไร ก็ที่จะให้ร่าง
 ดุดองไปด้วยที่สุด ให้ชาวกระจำงไม่มมตกันโตทงต้น ในชั้นแรกก็เอา
 เจ้าหน้าตตั้งนยอยของกรมทางมาสอบสัจนต ก็ได้ความไม่เป็นทพอใจต
 กรรมาชิกการนผู้หนึ่งได้กต่างแต่แรก จึงได้เอาเจ้าหน้าตผู้หนึ่งกงาน
 ก็ยังไม่พอใจ ก็เอาคนหนึ่งไป ก็ยังไม่พอใจในที่สุดก็เลยเอาถงรัฐมนตรี
 เลยเป็นที่สุดยอด ซึ่งเราถือว่าเป็นผู้ที่นโยบายตลอดจนกักรการที่ขบบริหารไป
 ในรูปใด คณะกรรมาชิกการนยอมทราบอยู่

ในชั้นแรกกรรมาชิกการนเอง ได้ตั้งใจจะสืบจากเจ้าคุณเทพหัสดิน
 ด้วยกรรมาชิกการนเอง แต่สืบต่อไปว่า ท่านบ่วยแดงอการทบ่วยก้อยใน
 ลักษณะมากเสียดวย ประกอบทงชรา แล้วถ้าหากว่ากรรมาชิกการนถาม
 ท่านโดยตรง ท่านอาจจะหลงตมบางเป็นแน่ อย่างทรัฐมนตรีตอบเมื่อนกก็ไม่
 กถ้าถามเห็นว่าอาจจะไม่สู้ได้ผลนัก คือ ทั้งแกและทงบ่วยมากและเป็นเจดา
 นานด้วยจะไม่สู้ได้ผล แต่กรรมาชิกการนคณะนปรึกษากันในหลักคือไปว่า
 จะเอาใคร ก็เอารัฐมนตรีทแทนท่าน ก็ใครละ ก็ได้รัฐมนตรีประเสริฐ
 ซึ่งส่งมาแทนท่านทมาชแจง รัฐมนตรีประเสริฐ ก็ได้มีข้อข้องใจมากมายต่าง
 กรุมกันใหญ่ เมื่อรุมกันความท่านรัฐมนตรีประเสริฐ ก็บอกดวยความจริง
 ใจอย่างทหาร ท่านผู้พูดตรง ๆ ว่าเหตุการณก่อนนเป็นอย่างไร ท่านก็
 รับว่าท่านก็ไม่ทราบเหมือนกัน อย่างกรรมาชิกการนจะเอาให้ยิ่งกว่าจากใคร
 เดาก็เอาไม่ไหว เอาตัวใดไม่มาท่านก็ไม่ทราบ กรรมาชิกการนก็ทราวมไม่ได้

กรรมวิธีการกับออกด้วยความจริงใจว่าคนที่เกิดมาได้แล้วเป็นอย่างนั้นจริง ๆ
 แล้วเขาได้ฟังแล้วรัฐมนตรีพูดเปิดอกพูดจริง ๆ มีอะไรไม่มีดบัง
 จึงถามต่อไปเรื่องเงินเรื่องทอง เรื่องตั้งราคาส่งมอบเดิมอะไรหรือไม่ ก็
 ไม่มี ท่านเพิ่งมารับหน้าที่เป็นรัฐมนตรีเมื่อไม่นานมานี้ท่านก็ไม่ทราบจริง ๆ
 โดยเหตุนี้กรรมวิธีการก็ลำบากทาง แต่ถึงอย่างนั้นก็ไม่ได้ใจก็ได้ให้กรรมว-
 ติการอีกคนหนึ่งไปและได้สืบตามภายนอก ทั้งทางรัฐมนตรีผู้หนึ่งได้แย้มออก
 มาเหมือนนั้นก็ให้ความเหมือน ๆ กัน ก็เพื่อจะได้แตกหักไปก็ได้และได้สืบ
 ด้วยประการทั้งปวง เขาบอกออกในทุกแง่ทุกมุมก็ไม่ได้เรื่อง ที่ไม่ได้เรื่อง
 กรรมวิธีการก็จนตรอกจนบัดนี้ในทุกประการที่เป็นมาอย่างมาก จนเป็น
 เหตุให้ท่านตั้งมาอีกตั้งมากตั้งประเด็นขึ้น ด้วยหาความจริงตั้งเป็นปัญหาซักถาม
 ขึ้น ในที่นี้กรรมวิธีการก็พยายามทุกแง่ทุกมุม ที่จะให้ใครสักคนได้สืบ
 จริง ๆ ก็ได้เท่าที่เขียนมาให้ท่านแล้ว นอกจากนั้นแล้วกรรมวิธีการก็ได้สืบ
 ได้เพียงมาว่า ทางยุทธศาสตร์นั้นแปลว่าอะไร คือทางยุทธศาสตร์นั้น
 หลายวิธีคือ ยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนอาจเกิดความคิดในปัจจุบันที่ตนเองตั้ง
 เดี่ยวก็ได้ เป็นความคิดที่มียุทธศาสตร์เป็นมาตรฐานก็ได้แล้ว ก็คำว่ายุทธศาสตร์
 เหล่านี้ทางกรรมวิธีการก็ใช้ซักต่อไป ความจริงเขาฟังเขาเข้าใจบ้าง แต่
 ก็ไม่เด่นชัดเพียง ๆ ไปได้ ๆ คืออยู่บ้างก็ใช้ซักต่อไป ยุทธศาสตร์หรือไม่
 ยุทธศาสตร์อย่างที่ท่านรัฐมนตรีกล่าวไว้ เพียงแต่ชนทหารเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน
 ทางด้านก็เป็นยุทธศาสตร์หรือเป็นถนนที่สร้างชนชนชาวด้าว ชนชาวเปิดอก
 ในทางการทหารก็ยุทธศาสตร์หรือจะมีการค้าเพียงตั้งน้อยเล็กน้อยอย่างไร
 ก็เป็นยุทธศาสตร์ คำว่า "ยุทธศาสตร์" ในที่นี้เขาขอเรียนว่า
 กรรมวิธีการได้ความริมาใหม่เหมือนกันที่ว่า หากมีการใช้ถนนเพื่อการตั้งความ
 และต้องกับถนนนั้นตั้งน้อย ๆ น้อย ๆ ก็เป็นยุทธศาสตร์ คือใช้ทาง
 ยุทธศาสตร์ได้เรื่อย ๆ อย่างนี้ ฟังดูแล้วกรรมวิธีการก็ได้ความรู้อย่างนี้ ก็

เขาความรู้อะไรได้มาบ้างแล้วก็ตาม แต่ทว่ากรรมาธิการได้มา นอกจากนั้น เฉพาะที่ท่านว่า กรรมาธิการรายงานมาอย่างนี้คงมีอยู่ ไม่สมควร จะรับหลักการที่จะรับหลักการหรือไม่นั้น กรรมาธิการไม่มีความเห็น อย่างไร กรรมาธิการให้แนวทางที่ตอบส่วนหรือได้คำนึงถึง กรรมาธิการก็ ยอมรับว่าในการที่จะตอบส่วนนั้นเกี่ยวกับทางยุทธศาสตร์นั้น ตอบได้แต่ไม่ เต็มที่ไม่ค่อยรอบคอบเท่าไร แต่อย่างไรก็ตามยุทธศาสตร์มีอยู่เรียบร้อยแล้ว นอกจากนั้นก็ยังได้ประโยชน์ ในทางอื่นในทางปกติอีกมากหลาย กรรมาธิการ จึงเห็นว่าไหน ๆ ก็ทำอย่างนี้ไปแล้วจะกรรมาธิการก็ไม่ออกความเห็นว่าจะให้รับหลักการ นี่เป็นความเห็นของกรรมาธิการที่จะได้ประโยชน์แก่การ อื่น ๆ ต่อไป ถึงสร้างก็ไม่เสียเปล่าก็ได้ประโยชน์ในการอื่น ๆ แรกอยู่ด้วย จะรับหรือไม่รับก็ตาม เป็นสิทธิของท่านอยู่แล้วที่จะพิจารณาตามเอกัตถ์ที่ แถลงนอกจากนี้ขอหนังสือขอประทานเรียนเดี่ยวด้วยว่ากรรมาธิการแต่ละท่าน นี้ไม่มีอคติใด ๆ เลย แล้วท่านแต่ละท่านก็ได้พยายามซักถามอย่างซื่อสัตย์ ตาม ทิศทางรัฐบาลและเจ้าหน้าที่รัฐบาลได้ชี้แจงมา ก็เมื่อสรุปแล้ว ก็ได้ความดังที่เรียนให้ดูภาพทราบ ตามรายงานของกรรมาธิการท่านเอง เพราะฉะนั้นข้อข้อใจของท่านสมาชิกจะมีข้ออย่างไรก็สุดแล้วแต่ ถ้าถึงได้ท กรรมาธิการตอบได้ต่อไปก็ยินดีจะตอบเสมอ

นายบรรจง ศรีเจริญ : ตามรายงานของกรรมาธิการที่ได้เห็นขอมา นนแบ่งออกได้เป็น ๘ ข้อด้วยกัน เมื่อได้อ่านโดยพินิจพิจารณาตั้งแต่ข้อที่ ๑ ถึงข้อ ๘ แล้ว ก็คงสรุปได้ว่าการสร้างทางสายนั้นไม่รับค้อนเลย ไม่มีความ จำเป็นถึงกับต้องทำไปอย่างที่ได้ทำมาแล้ว แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมา- ธิการได้บันทึกความเห็นมาในข้อที่ ๘ ว่า ควรรับหลักการโดยให้เหตุผลว่า เสียค่าใช้จ่ายที่ใดลงทุนไปเดอนั้น ขอนสภาพใจของใจ ของใจที่ขาดคณะ- กรรมาธิการยอมรับแล้วว่า ถนนสายนั้นยังสร้างไม่เสร็จ ถ้าหากว่า

LIART

รับหลักการไปแล้วย่อมเป็นการผูกพันงบประมาณที่จะต้องร่างต่อไปอีกโดย
เห็นข้าพเจ้าจึงใคร่ขอถามกรรมการว่า จากการศึกษาจะต้องลงทุนเพิ่มเติม
จนให้ถนนสายนครหรือสมบูรณ์เป็นถนนหลวง หรือถนนแผ่นดินนั้นจะต้อง
ลงทุนอีกเท่าใด และผลที่จะพึงบังเกิดแก่ถนนสายนั้น เป็นการคุ้มค่าและ
เป็นการต่างจากความผิดพลาดที่เจอมาเพียงใด ถ้ากรรมการได้ชี้แจงว่า
ได้ประโยชน์คุ้มกับที่จะลงทุนต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าพร้อมที่จะรับหลักการ

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: เวลา ๖ โมงกว่าแล้วอยากจะขอถาม
ที่ประชุมว่าจะพิจารณาต่อไปหรือจะเลื่อนไปวันอื่น ท่านจะเห็นอย่างไรบ้าง

หลวงประกอบนิติสาร: ข้าพเจ้าคิดว่าออกดี ๑๕ นาทีน่าจะเสร็จ
ขอพิจารณาต่อไป

พระยาอาณาจักรบริบาล : ในเรื่องหม่อมอมรวงศ์วิจิตรรับ
หลักการหรือไม่ เพราะเหตุว่าข้าพเจ้าขอติกรรมการที่รายงานอ้างอิงและ
ไม่ชัดเจน ข้าพเจ้ายืนยันว่าทำไมเรียกบ่อยทีเดียว เพราะเหตุว่าถ้าท่านถาม
รัฐมนตรีประเสริฐฯ ไม่ได้ความ ถามคนอื่นก็ได้ คนที่ตั้งหรือรัฐมนตรี
กล้าไหม หรือจอมพล พิมพ์สงคราม ทำไมท่านไม่เรียกมาถาม เป็นการ
แสดงว่าท่านถามรัฐมนตรีประเสริฐฯ จึงยกเพียงแค่นั้น เพราะรัฐมนตรี
ประเสริฐฯ เป็นผู้รับคำสั่งหรือจะเอารัฐมนตรี พลโท พระยาเทพหัสดินมา
ท่านก็ว่าได้รับคำสั่งและท่านก็บอญ ไทเป็นคนสั่งมา ขอให้ท่านถามค
ณะนั้นถือว่าเป็นข้อบกพร่อง

ข้าพเจ้าว่าท่านทำไมเค็มความสามารถ ท่านก็ว่าท่านทำเค็มความ
สามารถ แต่ว่าท่านได้ใช้สติปัญญาอย่างถูกต้องหรือไม่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง
ท่านอาจจะเห็นว่าถูกต้อง แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ถูกต้อง ทำไมท่านไม่ทำ
อย่างนั้น เพราะเป็นเรื่องที่สำคัญ เป็นเรื่องที่จะรับหลักการหรือไม่

อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าได้ความตามที่โยนได้ฟังมาว่าถนนสายนี้ได้
 เริ่มตั้งแต่ครั้งพระพุทธเจ้าทรงเป็นยุทศาสตร์ ข้าพเจ้าเชื่อว่าอย่างนั้น
 แต่อย่างไรก็ดี ไม่ใช่ยุทศาสตร์ ในวันนี้ของวันนี้ เป็นถนนดั้งเดิม แต่ทำไม
 ไม่ทำในครั้งกระโน้น เพราะเหตุว่าเกียดด้วยงบประมาณและอีกอย่างหนึ่ง
 ข้าพเจ้าเชื่อว่าเราไปสะดอกเขากี่มาสะดอก แต่มาในสมัยนี้เหตุการณ์อะไร
 ที่จำเป็นจะต้องทำก็ควรจะเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าจะให้รัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงกลาโหมมาชี้แจงความจำเป็นอย่างไรก็จะเป็นการดี ถนนสาย
 ฉะเชิงเทราจะต้องมีทางไปถึงปากน้ำของสมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา จันทบุรี
 แต่จันทบุรีเกิดความคืดชนกหลัง ถนนสายนี้มาตั้งแต่ดั้งเดิมโดยข้า
 กอนเปลี่ยนแปลงการปกครองข้าพเจ้าเชื่อว่าในสมัยเริ่มมีองค์กษัตริย์อาณาจักร
 ได้มีความคิดในเรื่องนี้ และในเวลานั้นข้าพเจ้าเชื่อว่ายังมีหลายคนอาจ
 ไปได้ ท่านไม่พูดหรือท่านไม่อยากจะพูด และอีกอย่างหนึ่งถ้าจะให้แจ่มแจ้ง
 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมชี้แจงดีกว่า ซึ่งการทำถนนสายนี้บรรณ
 ข้าพเจ้าเชื่อว่าเป็นโครงการเดิม เพราะความมาตั้งแต่ดั้งเดิมแล้ว แต่ทำไม
 เพราะไม่มีทุนหรืออะไรอีกหลายประการ เพราะฉะนั้นถนนสายนี้เป็นความคิด
 ดั้งเดิมอยู่แล้ว แต่ทำไมมาตั้งเกียดด้วยงบประมาณ เพราะฉะนั้นเมื่อมีความ
 จำเป็นอย่างนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมควรจะได้ชี้แจง แต่จะมา
 ประชุมกันข้าพเจ้าเองก็ไม่รีบหลักการ และไม่มีมีความจำเป็นที่จะต้องอธิบาย
 แต่เราเห็นถนนสายนี้แปรผันมีความจำเป็นอย่างไร ซึ่งจะไปทางสมุทร—
 ปราการซึ่งมีความจำเป็นบังคับ เพราะฉะนั้นการที่ทางทั้งหลายจะไม่รีบ
 หลักการข้าพเจ้าก็ขอให้พิจารณาให้รอบคอบเสียก่อน ที่ถามบอกว่าทำไมแล้ว
 เราไม่รีบไปตัดเอาเสียเงินเปล่า ๆ นี้ ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยเหมือนกัน ต้องมี
 ประโยชน์ จะเป็นยุทธศาสตร์หรือไม่ก็ตามควรจำเป็นอย่างไรที่จะตัดสินใจ

เด็ดขาดลงไป ขอให้รัฐบาลรับรองเท่านั้น รัฐบาลรับรองว่าถนนนี้จะให้ประโยชน์เท่านั้น และเจตนาที่ไม่มีต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอยู่ เพราะฉะนั้นเขาจึงไม่สามารถจะรับผิดชอบการได้

พระยาอรรถการย นพนธ์ กรรมการ : ที่ท่านสมาชิกท่านกล่าวว่าการสมาชิกรู้ยังไม่ได้อีกก็พิจารณาเรื่องนั้นไปโดยรอบคอบโดยครบถ้วน กล่าวคือยังไม่ได้ทำการสืบสวนหรือสอบถามรัฐมนตรีกลาโหมหรือสอบถามนายกรัฐมนตรียังไปอีกเพราะเป็นข้อเท็จจริงอาจทราบได้ ความเห็นของท่านบางที่สถานอาจเห็นด้วยเหมือนกันกับท่านสมาชิกท่านเมื่อก่อน แต่จะมิมติให้ส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการทำการพิจารณาสอบสวนเรื่องนอกกรรมการก็ยินดีจะรับไปทำ แต่ว่าความคิดเห็นของกรรมการขณะนี้คิดว่าได้ทำไปดีที่สุดแล้ว ไม่มีอะไรอีกแล้ว นี่เป็นความเห็นของกรรมการในเรื่องนี้ คือกรรมการได้ให้ความคิดเห็นในข้อเท็จจริงแก่ท่านแล้วเป็นข้อๆ ไปเท่าที่สามารถจะให้ได้เช่นในข้อที่ ๑ ฉะนั้นถ้าเป็นถนนที่ก่อสร้างต่อจากถนนหัดส์—มันบุรี และในการสร้างนรฐมนตรีกมนามคมได้เรียกขบัตกรรมทางไปตั้งให้สร้าง และตั้งให้สร้างเป็นการรับผิดชอบ กล่าวคือได้เรียกเครื่องมือเครื่องใช้อะไรต่างๆ เขามาทำถนนสายนี้ในการสร้างนั้นได้ใช้เงินอย่างถูกต้องของกรมทางไป ๕๖,๐๐๐ บาท คือมาได้รับเงินงบประมาณอีก ๘ แสนบาทในปี ๒๔๘๓ และในการสร้างนรฐมนตรีกมนามคมได้ทำไปก่อนที่จะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติขึ้นมายังสภา ข้อเท็จจริงมีอย่างนั้นเป็นข้อเท็จจริงที่สภาไม่เคยทราบ และกรรมการก็ไปหามาให้ เท่าที่จะหามาได้แต่ก็ไม่ใช่แต่เพียงนั้นมียุทธการหลายประการ กล่าวคือว่าการริเริ่มสร้างถนนสายนี้มาจากอะไร กรรมการย่อมรับผิดชอบต่อความที่ไม่แจ่มแจ้ง แต่กรรมการก็ได้พยายามทำจนถึงที่สุดแล้วก็ไม่แจ่มแจ้งว่าทำไมจะตั้งรับสร้างเป็นการรับผิดชอบ ข้อความ

กรรมวิธีการที่ยอมรับ แต่ความที่ไม่แจ่มแจ้งนกรรมวิธีการก็พยายามทำ
จนถึงที่สุดแต่ยังไม่แจ่มแจ้ง กรรมวิธีการจะทำอะไรให้ดีกว่านี้ พระ-
ราชบัญญัตินี้ได้พิจารณาาก่อนหน้าคณะรัฐมนตรีใช้หรือไม่ แต่ในการสร้าง
ถนนสายนี้ได้ทำเป็นการรีบด่วน โดยเอาเครื่องไม้ เครื่องใช้มาซึ่งจะสอบ
ถามรัฐบาลได้ เมื่อรัฐมนตรีด้วยกันได้เชิญรัฐมนตรีช่วยว่าการมาถามก็ตอบ
อะไรไม่ได้ตามที่พุดตามความจริงของท่าน แต่เดิมท่านไม่ทราบ ท่านเพิ่ง
มาทราบจากเจ้าคุณเทพฯ ที่หลังว่า จะเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้เข้าสภา
แต่ก็ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ เท่าที่กรรมวิธีการทำไปนี้ได้ทำที่สุดแล้ว
กรรมวิธีการไม่สามารถที่จะขยายได้ แม้จะตั้งกรรมวิธีการอื่นไปอีก แ่
ใจว่าไม่สามารถที่จะเอาความชอบออกมาได้ จะให้กรรมวิธีการทำอย่างไร
ในเมื่อกรณีนี้เป็นเช่นนี้แล้ว และกรรมวิธีการได้ก่อกำเนิดในความเห็นของ
กรรมวิธีการว่า ถ้าด้วยเหตุการที่จะรับหลักการร่างพระราชบัญญัติ
หรือไม่ แล้วจะต้องความผิดเหตุของการร่างถนนสายนี้เกิดมาจากอะไร มี
ประโยชน์ต่อประชาราษฎร์หรือไม่เมื่อได้ความจริงแล้วกรรมวิธีการจะกล่าว
อย่างอื่นไม่ได้เลย นี้คือของกล่าวได้ให้ชัดเจนว่า ถ้ายึดถือหลักการนี้ตั้ง
แล้ว สภาไม่ควรที่จะรับหลักการเพราะการทำอะไรก็คิดให้คิดเสียก่อน
จะต้องคิดถึงผลได้ผลเสียของบ้านเมืองด้วย ถ้าทำตามอารมณ์แล้วไม่ได้
ถ้าว่าตามหลักแล้วไม่ควรจะรับหลักการจริงๆ แต่ถนนสายนี้ได้ลงทุนทำไป
แล้วหมดสิ้นเงินไปถึงสามแปดล้านบาท การที่จะทิ้งเสียโดยไม่รับหลักการ
กรรมวิธีการเห็นว่าจะเป็นโทษมากกว่าคุณ เพราะฉะนั้นเมื่อการเป็นเช่น
นี้แล้ว ก็ควรที่จะเป็นการยุติตามเลย นี้ก็เป็นความเห็นของกรรมวิธีการ
ซึ่งสภาน่าจะเห็นเป็นอย่างไร จะเห็นด้วยหรือไม่ก็แล้วแต่

และกรรมวิธีการยังกล่าวต่อไปว่า รัฐบาลได้ทำไปแล้ว ได้ใช้จ่าย
เงินไปมาก จ่ายเงินไปเสียก่อนแล้วจึงมาผูกมัดกรรมวิธีการที่หลัง กรรมมา-

จัดการได้กล่าวแล้ว และเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องพิเศษเฉพาะเรื่องซึ่งหวังว่า
ต่อไปรัฐบาลก็คงจะไม่ทำเช่นนั้นอีก แต่ทั้งนี้ก็แต่เท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม
เหตุผลของท่านสมาชิกก็กล่าวได้ว่า กรมการยังทำไม่ถูกต้องนั้น กรมมา-
การก็ยอมรับได้

พระศรีนครินทร์ : ขอเสนอให้มีมติอภิปราย

มติมารภิรม

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : มีผู้เสนอให้มีมติอภิปรายแล้ว มีผู้
รับรองถูกต้องแล้ว

พระยาธรรมาธิบดี : ข้าพเจ้าขอเสนอให้มีมติอภิปราย ถ้า
หากว่าเราไม่รับหลักการก็จะเสียหายมากมาย.

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ขอให้เปิดอภิปรายไม่ไรหรือ

พระยาธรรมาธิบดี : ขอเปิดอภิปราย ก็ขออย่าจะถาม
รัฐมนตรีถนัดใหม่สักตั้งหนึ่ง

พระศรีนครินทร์ : ข้าพเจ้าขอถอน

พระยาธรรมาธิบดี : ข้าพเจ้าขอถอนไปวันขึ้นในเรื่องนี้

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : มีผู้ขอถอนการประชุม ท่านผู้ใด
จะเห็นเป็นอย่างอื่น

หตทวงประกอบนิติสาร : ถ้ามการขอถอน ข้าพเจ้าขอเปิดอภิปราย
มติมารภิรม

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : มีผู้ขอเปิดอภิปราย มีผู้รับรองแล้ว
ปัญหาว่าจะมีมติหรือจะถอน

พระยาธรรมาธิบดี : ทขอพเจ้าขอถอน เพื่อให้สมาชิก
ได้ไปตรกตรอง

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : มุขมนตรีของแคว้นชองเดือน
 พระยาอรรณพการุณยพนธ์ กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าขอทราบจาก
 ท่านเลขาธิการรัฐสภาว่า ในเรื่องนั้นถ้าเราจะเลื่อนไปในวันอังคารหน้า
 จะมีมติว่ารับหลักการตั้งกรรมาธิการจะช้าวันอังคาร โน้น จะพ้น ๖๐ วัน
 หรือไม่

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ขอให้เลขาธิการรัฐสภาแจ้ง
 เลขาธิการรัฐสภา : ผมขออนุมัติกราบเรียนข้แจ้งว่า ร่างพระราช-
 บัญญัติฉบับนั้นจะไปพ้นกำหนด ๖๐ วันในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายนศกนี้
 ทำการแทนประธานวุฒิสภา : จะเลื่อน หรือจะปิด
 พระยาอานนาศักรบริบาล : ให้เบ็ดเตล็ดไป แล้วเลื่อนไปพิจารณา
 วันอื่น

หัตถ์ประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องชองเดือน ต้องมาที่ห้อง
 จะงดปิดมัตหรือเดือน ปิดหรือเปิด ขอประทานทักท้วงหน่อย จะปิดหรือ
 จะเปิดจะเดือนหรือไม่เดือน ตั้งจนจะเดือนนั้น เบ็ดขนะแล้วจึงจะชองเดือน
 ชกทหนึ่ง หรือว่าจะว่ากันต่อไปก็ได้

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : จะปิดหรือจะเปิด ถ้าปิดแล้วก็ไม่
 เดือน ถ้าเปิดแล้วชองเดือนที่ห้อง

นายบรรจง ศรีเจริญ : โดยเหตุที่ข้าพเจ้ามีชัยของใจที่ถามกรรมาธิ-
 การได้ กรรมาธิการยังไม่ได้ตอบ เพราะเหตุนี้ข้าพเจ้าขอจึงขอท่านตั้งมาชิก
 ขอให้ถ้อยเสีย ถ้าหากว่าจะกรุณา

หัตถ์ประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าขอตอบเพียงเพื่อให้กรรมาธิการ
 ถ้าจะตอบ

นายบรรจง ศรีเจริญ : เนื่องจากข้าพเจ้ามีชัยของใจที่ถามกรรมาธิการ
 ได้ว่า การที่กรรมาธิการแนะนำให้รับหลักการ โดยเหตุที่เสียค่าใช้จ่ายที่

ลงทุนไปแล้วซึ่งคณะกรรมการย่อมทราบดีว่า การรับหักการยอมผูกพัน
งบประมาณที่จะทำถนนสายต่อไปอีก และการลงทุนจะลงทุนประมาณเงิน
สักเท่าใดจึงจะได้ถนนสายนี้เป็นถนนที่สมบูรณ์ และผลที่จะได้จากถนนสาย
นี้คุ้มกับเงินที่ลงทุนไป จะเป็นการตบตงข้อที่กล่าวมาเพียงใด ซึ่งขอ
กรรมการยังไม่ได้อธิบายแล้ว และอยู่ในคดีของกรรมการที่จะชี้แจง
และสอบสวนข้อเท็จจริงได้เหมือนกัน

พระยาอรรณพวิมลพันธ์ กรรมการ: กรรมการขอเรียนตอบ
ว่า ถนนสายนี้โดยเหตุที่ได้ลงทุนไปแล้วเป็นจำนวนมาก ประมาณด้านแปด-
แฉ่นบาท ได้ความจากวิรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมว่าทางทหาร
ก็เร่งขอให้ทำโดยรีบด่วน กรรมการจึงเห็นว่า ควรจะสร้างต่อไปส่วน
การที่จะตั้งเงินเท่าใด กรรมการเห็นว่าไม่ใช่ข้อที่กรรมการจะควรคำนึง
ถ้าท่านอยากจะทำข้อเท็จจริงว่าจะต้องใช้เงินเท่าไร ขอได้โปรดให้รัฐบาล
เป็นผู้แสดง

พ.ท. ประเสริฐ ดุสิตบรรทัด รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
คมนาคม: ทางสายนี้หักต่อจากมันบุรีไปเท่านั้น ทางทั้งหมดมี ๕๕ กิโลเมตร
เศษ ๆ นี้เสร็จไป ๒๐ กิโลเมตรแล้ว คิดจากมันบุรีถึงระยองทาง
เราคงงบประมาณได้ ๓ ล้าน ในนั้นรวมทั้งค่าเดินคันด้วยและทางก็จะเสร็จ
เรียบร้อยแล้ว

พระยาอาณาจักรบริบาล: ได้พิจารณาอันมานานแล้ว เห็นใจ
มานาน เพราะฉะนั้นขอให้เลื่อนไปพิจารณาอันหลัง

มีสมาชิกรับรอง

ห้องประชุมนิติสาร: ข้าพเจ้าขอมีคอกปราย

มีสมาชิกรับรอง

LIRT

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: มีผู้ขอให้บดอภิปราย ผู้รับรอง
ถูกต้องแล้ว

พระยาอาณัติจักรบริหาร: ผมขอเบ็ดอภิปรายต่อไป
มีสมาชิกรับรอง

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: มีผู้ขอเบ็ดอภิปรายขึ้น จะต้องขอมติ
จากที่ประชุม ผู้ใดเห็นว่าควรจะมีบดอภิปราย ขอให้ไปรตยกม็ช
มีสมาชิกยกมือ ๒๖ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: ผู้ใดเห็นว่าควรจะมีบดอภิปรายต่อไป
ขอให้ไปรตยกม็ช
มีสมาชิกยกมือ ๓๓ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: กระนั้นเดียงมีผู้บดอภิปราย ๒๖ เดียง
ที่เบ็ดอภิปรายต่อไปมี ๓๓ เดียง ตกตงกระนั้นเดียงของทปประชุมให้บดอภิปราย
ต่อไปจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะควรรับหลักการหรือไม่รับ ท่านผู้ใดเห็นว่า..

นายบรรจง ศรีเจริญ: ข้าพเจ้าขอเสนอให้ตั้งร่างไปสู่วุฒิสภา
พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: เด็ดขาด

นายบรรจง ศรีเจริญ: ท่านประธานถ้ามีบดอภิปรายแล้ว ไม่ได้
หมายคองมว่ากาที่จะเด้นอญัตติขอนญัตติไม่ได้

หตองประกอบนิตติสาร: ตถานตงมตบดอภิปรายเดวซงตามปกคคือ
ไปกขอมติรับหลักการหรือไม่รับ ญัตติที่มีสมาชิกเด้นอให้ตั้งไปยังกรรมา-
ธิการพิจารณาอีกครั้งหนึ่งซึ่งไมทราบว่เพื่อประโยชน์อะไร ก้ออภิปรายกัน
แล้ว แต่ว่อย่างไรก้เด้มีญัตติเด้นขอเด้นญัตติขอนว่าขอให้เรา
ตงมตเดยงนว่าควรรับหรือไม่รับหลักการ

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ก็ต้องแปลว่าลงมติแล้ว ให้หมดวาระ
เดี๋ยวนั้น เพราะได้ส่งกรรมการพิจารณาหนังสือแล้ว คงระงับคดีกัน คือเสร็จ
เท่านั้น

นายบรรจง ศรีเจริญ : ญัตติที่ข้าพเจ้าเสนอไปนั้น ข้าพเจ้าเชื่อว่า
ข้าพเจ้าขอมจะเสนอได้ตามข้อบังคับ โดยเหตุที่ข้าพเจ้าคิดว่าการที่เสนอ
เช่นนั้นเนื่องจากว่า ได้มีมติมาชิกขงใจ คิดใจอยู่ และคณะกรรมการยัง
อธิบายไม่เข้าใจและการทำงานยังไม่รอบคอบ จึงน่าจะส่งมอบให้ชาว
กระทรวงชน ออกทงกรรมการที่รับดำมติของที่ประชุมจะให้ทำอะไรก็ยอมทำ
ฉะฉานจึงได้เสนอญัตติชน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ข้าพเจ้าเห็นว่าในข้อบังคับมีคำสั่งไป
ให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนรับหลักการ มีคนเดียวเท่านั้นเอง เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นความดีเพียงเท่านั้น จึงขอมติจากที่ประชุมว่าท่านผู้ใดเห็นว่า
ควรจะได้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นขอได้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกมือ ๒๓ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้โปรด
ยกมือขึ้น

มีสมาชิยกมือ ๓๕ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : เป็นอันว่ารับหลักการแห่งร่างพระ-
ราชบัญญัตินี้ คือไปกรรมการดำเนินหรือจัดสำมัญ

พันโทประเสริฐ สดุมบรรทัด รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม :
ส่งกรรมการจัดสำมัญ

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : รัฐบาลขอเสนอให้ส่งกรรมการ
จัดสำมัญ

หอดวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องนักไต่สวนกรรมาธิการ
ก่อนรับหลักฐาน ก็ได้คิดว่าเส้นทางไปทางไหนมาทางไหน ข้าพเจ้าจึงขอ
เสนอให้พิจารณารวดเดียว

มีมติมาซึ่งรับรอง

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ถ้าเช่นนั้นก็หมายความว่าจรวัดเดียว
หรือตั้งกรรมาธิการ

พระยาสุรยานรงค์ประวดี : ญัตติหอดวงประกอบฯ เสนอเมื่อก่อน
ไม่มีผู้ใดรับรอง ข้าพเจ้าขอเสนอว่ากรรมาธิการ ก่อนรับหลักฐาน ทำมา
เรียบร้อยและเข้าใจดีแล้ว ถ้าตั้งกรรมาธิการต่อไป ควรมอบให้กรรมาธิการ
คณะพิจารณาต่อไป

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ยังไม่ถึง คหหอดวงประกอบฯ เสนอมา
ก่อนว่าจะเขารวดเดียว มีผู้รับรองด้วย ทนพิจารณาสุดท้าย คือว่า ตั้ง
กรรมาธิการวุฒิสภา หรือพิจารณารวดเดียว

พระยาอรรถการวิสนิพนธ์ กรรมาธิการ : ตามที่ท่านสมาชิกผู้แทน
เสนอว่าจรวัดเดียว โดยที่ท่านเข้าใจว่ากรรมาธิการพิจารณา ก่อนรับหลักฐาน
ได้พิจารณาด้วยเรียบร้อยแล้วจึงตั้งขึ้นก็ขอเรียนด้วยความจริงว่า ความ
จริงด้วยทกรรมาธิการไม่ได้พิจารณา พิจารณาแต่เพียงหลักฐานว่าควร
รับหรือไม่ควรรับเท่านั้นเอง ถ้าท่านเข้าใจเช่นนั้นแล้วท่านอาจจะถอนญัตติ
ของท่านก็ได้

หอดวงประกอบนิติสาร : เหตุที่ข้าพเจ้าขอพิจารณารวดเดียว ไม่ใช่
เพราะเหตุว่าข้าพเจ้ากลัวท่าน รัฐบาลบอกเราว่าดองๆ ถิ่นนี้เป็นทาง
ยุทธศาสตร์ เคยจนัดงาน ก็เห็นด้วยรัฐบาลหมดแล้ว ดองๆ ยุทธศาสตร์
ข้าพเจ้าจึงเสนอให้พิจารณารวดเดียว แล้วจะให้ข้าพเจ้าถอนญัตติของ
ข้าพเจ้า ก็รัฐบาลบอกว่าจะดองจริงหรือไม่จริง ก็รัฐบาลดองจริง ถ้าหากเชื้อ
รัฐบาลแดงจรวัดเดียว ข้าพเจ้าขอพวงรัฐบาลก่อน

พ.ท. ประเสริฐ ตุ่มบรรทัด รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม :
ผมไม่ขัดข้องทุกอย่าง

พระยาอานาจจักรบริบาล : กระผมขอให้ตั้งคณะกรรมการพิจารณา
พิจารณาเสียก่อน ให้มีกรรมการ ไม่ใช่พิจารณาคนเดียว

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ตกงว่าเจ้าคุณอานาจจักร เห็นว่า
ให้ตกลงเรื่องรอดเดี่ยวหรือไม่รอดเดี่ยวเสียก่อน .

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : รัฐบาลเสนอไปแต่ว่ารัฐบาลไม่ขัดข้อง
จะเสนอรอดเดี่ยวก็ได้หรือเสนอตั้งกรรมการก็ได้ เพราะฉะนั้นขอให้ท่าน
ประธานสอบถามความเห็นของท่านสมาชิกทั้งหลายว่า จะเอารอดเดี่ยวหรือตั้ง
กรรมการ

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ตั้งขอมติเสียก่อน ข้าพเจ้าจะขอมติ
จากที่ประชุม ว่าท่านผู้ใดเห็นควรจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับ
รอดเดี่ยว ไปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๕ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย ไปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๒๒ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : เป็นอันตั้งกรรมการ กรรมการ
อะไร

พ.ท. ประเสริฐ ตุ่มบรรทัด รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม :
กรรมการวินิจฉัย

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : รัฐบาลขอตั้งกรรมการวินิจฉัย
ท่านผู้ใดจะเห็นเป็นอย่างอื่น

ไม่มีสมาชิกในที่ประชุมเห็นเป็นอย่างอื่น

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: ถ้าไม่เห็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าจะถือว่า
ประชุมอนุมัติ จำนวนหกคน

พ.ท. ประเสริฐ สดบรพทัต รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
คมนาคม ๗ คน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: จำนวน ๗ คน มีผู้ใดเห็นเป็นอย่าง
อื่นไหม

น.ช.ม.จ. พรปรีชา กมตาศน์ ร.น.: ขอเดชะ ๗ คน

พ.ท. ประเสริฐ สดบรพทัต รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
คมนาคม
ไม่ขัดข้อง

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: ๗ คน ผู้ใดจะเห็นเป็นอย่างอื่น

ไม่มีสมาชิกในที่ประชุมเห็นเป็นอย่างอื่น

ทำการแทนประธานวุฒิสภา: ถ้าไม่เห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าถือว่า
ที่ประชุมอนุมัติจำนวน ๗ คน

พ.ท. ประเสริฐ สดบรพทัต รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม:
รัฐบาลขอเดชะ ๓ คน ๑. ศักดิ์กระผมเอง ๒. หาดวงเพชรเกษมศักดิ์ศักดิ์
๓. พดศรพระอุดมโยธาธิยุต

น.ช.ม.จ. พรปรีชา กมตาศน์ ร.น.: ขอเดชะเจ้าคุณอรรถการวิบูลย์
มีสมาชิกบริบรอง

พระยาอานาจจักรบริบาล: ขอเดชะเจ้าคุณอภิรักษ์สงคราม
มีสมาชิกบริบรอง

พระยาจินดารักษ์: ขอเดชะพระยาสุรพันธ์เดชน์
มีสมาชิกบริบรอง

หาดวงประกอบนิติสาร: ขอเดชะพระยาอุดมพงศ์เพ็ญสวัสดิ์

พระยาอุดมพงศ์เพ็ญสวัสดิ์: ข้าพเจ้าขอถอน

LIRT

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : ขอเสนอพระยาอาณัติกรบริบาล
มีตมาชิกบริบรของ

นายบรรจง ศรีจรรยา : ข้าพเจ้าขอเสนอทดลองสดานุสต์
มีตมาชิกบริบรของ

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ยังมีอีกคนจึงจะครบ

พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : ขอเสนอพระยาวิจิตรวงศ์ภูมิไกร

พ.ท. พระยาวิจิตรวงศ์ภูมิไกร : ขอถอน

พ.อ. พระยาสุรพันธ์เสนีย์ : ขอเสนอเจ้าคุณจินตารักษ์
มีตมาชิกบริบรของ

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : ผู้ใดจะเสนอหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้ใดเสนอ
ก็ถือว่าที่ประชุมลงมติเพียงนี้

เดชาธิการรัฐสภา : รายชื่อกรรมาธิการ ๑. พันโทประเสริฐ
สุดบรรทัด ๒. หลวงเพ็ชรเกษมวิถีสวัสดิ์ ๓. พดศรี พระอุดมโยธาริยุต
๔. พระยาอรุณการวิญพนธ์ ๕. พดโทพระยาอภัยสงคราม ๖. พันเอก
พระยาสุรพันธ์เสนีย์ ๗. พระยาอาณัติกรบริบาล ๘. หลวงสดานุสต์
๙. พระยาจินตารักษ์

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : แปรญัตติกี่วัน

พ.ท. ประเสริฐ สุดบรรทัด : รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
คมนาคม ๓ วัน

ทำการแทนประธานวุฒิสภา : รัฐบาลขอแปรญัตติ ๓ วัน ผู้ใดจะเห็น
เป็นอย่างอื่นไหมถ้าไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมอนุมัติแปร
ญัตติภายใน ๓ วัน หมทระเบียบวาระ ขอเลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา

LIRT

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมผู้จัดรายงาน

หลวงชลาสนุสสร

พระชัยปัญญา

พลตรี พระยาอินทรวชิล

นาวาเอก หม่อมเจ้าพรปรีชา กมลาสน์

พระยาภรตราชา

พระยาเมธาธิบดี

นาวาเอก พระยาวิชิตชลธี

พระยาสุรียานุวงศ์ประวัต

พลตรี พระยาเสน่ณรงค์ฤทธิ

ประเสริฐ บัณฑิตสุนทร

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

สุนทร ลีพลากร

สุขันต์ จิตรภักดิ์

พิพัฒน์ เอกะโรหิต

เล็ก ขารุณัญ

โถมเฉลา ลีพลากร

อารีรัตน์ สุนัน

อุดม พลอยสังวาลย์

ผาณิต ศตะกุ่มะ

วิจิตร นิละไพจิตร

สมชาย ศุกรสมิต

เจริญ บัณฑิตโร

เลขาธิการรัฐสภา

ศรีธรรมมาธิเบศ

ประธานวุฒิสภา

